

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת ויקרא תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב ירושלים 2
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

בבא מציעא. שנים אווזין – פרק ראשון דף יח עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצרה תוספות

מאי נזקה את הכלל מאחר שלא התנה עמה כלום בזה הוא דרובתה ויורה באי כי אם
עליה לא יסור אשכולו כדכתיב: ואלא ספספא ולא ספספא דירושתי אשכולי לאו שארו דלא באו בעדין לדיד קרובה פשה: ולא ספספא
לו. לא משום הוהנה קאמר דאין כהנות מוקדשות על הטומאה דרובתה (שם) בעי אחרון

אקלא אינה זקוקה לשמא לו לא כהנה ולא
ישראלית ממונה לתעסק בשמעה מתי מנה
האומרים בפרשה דרובתה לה ישמא והנאי לה
ישמא מנה ואם לא רעה נשמא אחרו על
כרוז ומעשה ביסוף הבתן בו בתורת כהנים
מנה אינו יורשה. דירושתי הבעל נפקא לן
משאר הקרוב אליו ממשפחתו וירש אותה וגו'
בבב (דף קיא): והיא לאו שארו והיא אלא אביי.
דאמר לעיל לאו מילתא היא דאמר מנופא
דמתני' דרוציגא גט משום דהיא גפא קשיא
ליה היה ביה דאי ס"ה דעמקא לאו משום דאין
טוענין אחר מעשה ביד הוא אלא משום דגט
היינו כהונה: אמו גט פנה אמתים כתיב ביה
דיקא הוא מוכיח על החוב כמו דרובתה ביה
דפי' דאי ספקא לן מילתא דרובתה נכה
מאומים אמו כל דנפני בני דהיא מניי' לה. ור'
כל הפרוע חוב באו לבדי' במקום שפרע לה לא
היו ביד שכתבו לו: פן אתא אפי' תני. בעשיה
נותנין. ואפילו נמפא לזמן מרובה משפאל ולא
תישנין שקמי גט אחר הוא ששמותיהן שון
ומאדם אחר נפל. מצאו לאיתר. התם (גיסין כו)
מפיש לדי שנתבעו שירא וישרה בתוך פן
ליכא אלא כשהותקו בעיר אחת שכתב בה
לא שהה שיעור מותרת: ואפילו במקום בו'
לאו רבה קא מסיק אלא נקרא הוא קאמר לן
דכי אמר רבה במקום שהשירות מצויה לו
אמר אלא מותרת בעיר אחת שכתב בה
הגט שנים ששמותיהן שון ושמות נשותיהן
שוות: דאי לא תיפא הכי דרבה מרתי בעי
קשיא דרבה אדרבה פי' דאי רב הוא. במקום
שואו יושב וזן מתוך השכל רגילין אצלו לזמן
הוי ליה מקום שהשירות מצויה שם
חיישין

אמוו גט מנה ומאתים כתיב ביה. תימה הוי מוכח דאפילו במקום שכותבין כהונה דרבאי
אפי' כי לא נקיסא תרובתה דלקא ופ' דבמות (כמכות דף פט) ואביי נמי מוקמיא הכי אי
בגט שפירא דנוי בן בדסבר (רבא) ורבו בפ' דבמות (כמכות דף פט) ואביי נמי מוקמיא הכי אי
נמי נוקי במקום שאין כותבין כהונה ונבאי בעדי הגט אכל גט לא קרענין משום דבעיא

מאי גובה את הכלל מנה ומאתים הוא דאית לה
ואלא מדיחני רב הייא בר אמי אשתו ארוסה לא
אווין ולא ממפא לה וכן היא לא אוינת ולא ממפא
לו מנה אינו יורשה מת הוא גובה כהונה דלקא
דכתב לה וכו' תימא דכתב לה מאי למימרא מנה
אינו יורשה איצטריכא ליה אלא אפי' מנופה ממתני'
קא תרד ביה דאי ס"ד במקום שאין כותבין כהונה
עסקינן גטת היינו כהונה אמו גט מנה מאתים
כתיב ביה וכו' תימא פנין דתקינו רבנן למנבא לה
כמאן דכתיב ביה דמי למעון ולמיא פרעתי וכו' תימא
דאמרין ליה אי פרעתי איבעי לך למיפרעיה אפר
לא שכתבן אמה בעינא לאנסובי ביה וכו' תימא
אמרין ליה איבעי לך למיפרעיה ומכתב אנפיה גיפוא
דנן דקרענהו לא משום דגיפוא פסולה הוא אלא פי
הכי דלא תנבי ביה ומנא אחריתי אמו כל דנמבי
כבי דינא מנבי: מתני' מצאו גישי גישי ושחרורי
עבדיה דייתיקי מתנה ושוכרין הרי זה לא תחזיר שאני
אומר כותבין היו ונמלך עליהן שלא לתנן: גמ'
משמא דנמלך שלא לתנן הוא אמר תנו ונתנין ואפילו
לזמן מרובה ורמינהו המביא גט ואבד הימניו מצאו
אלתר כשר אם לאו פסול אבד רבה לא קשיא שאן
במקום שהשירות מצויה אפי' במקום שהשירות מצויה
השירות מצויה ואפי' במקום שהשירות מצויה
והוא שהותקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת דאי
לא תימא הכי קשיא דרבה אדרבה דההוא גיפוא
דאשתכח בי דינא דרב הווא דההו כותב ביה
בשרי מתא דעל רכים נהרא אמר רב הונא
חיישין

לשקא נמלך אכל רבה דייק מדתני נמלך ולא קשיא כותבין הוי ולא נתן א"ת אלא לאשמעינן אם אמר תנו ונתנין חיישי אפי' לזמן מרובה דאי לאלתר פשיטא ואת הווא אפילו אי הוי
אלתר היה חידוש ולא חיישין דלקא כתב בניקין ולא נתן עד תשרי כדפריך לקמן (דף טו) וכן לקמן (עמוד א) דפריך על רבי רמינהו דבגט נוקי דקאמרי עדים בר מאי למימרא לימא דקא
משמע לן דלא חיישין דלקא כתב בניקין בו וי' דס' כל כמאן דאמר אין לבעל פירות משעת חתימה ואן ליכא חידוש דכתב בניקין ולא נתן עד תשרי דאפילו הכי פשיט טרפה יורד ליל
דכי וזיא דפי' קמי' לזמן מרובה מוקמינן בוקן שיהיה מודה חזיר לאשה משמע שיהיה מוסרם שיהיה מוסרם שיהיה מוסרם שיהיה מוסרם שיהיה מוסרם שיהיה מוסרם שיהיה מוסרם שיהיה מוסרם
במה אינו יודעין שזוא לאלתר ואחריי שראינו הגט בידה הרי כגון מפורשת פשיטא דחזיר ומאי קא משמע לן והלא אפילו לא גישה הוא זה ניקן לה לראיה ואין הבעל מודה נמי אמאי
לא תחזיר אלא וזיא מיידי שלא ראינו הגט בידה ושמעתי לן דאנפי' דחיישין שקא מבשל נפל ועדין לא גירשה תגרש עתה בתחזיר הגט ולא חיישין שקא מאחר נפל א"כ וזיא אפי'
לזמן מרובה כיון דלא ידעין נפל מני בעל לא מן האשה ורבה דייק דמתני' נמי אפי' לזמן מרובה הויא דתשרי חליהה ומימנין דחזיר אפי' לזמן מרובה דאלתר היינו שראינו
בניה פשיטא כיון דחליהה נזירי' לה לראיה אפילו אינו שקא אלא מיידי שלא ראינו בניה ואן לא ידעין שהחליה והיינו לזמן מרובה והויא דקאמרי ליה בעדיה דחזיר פרישין ורבי וקא
לא מוקי לה דומיא דספיא: לאלתר כשר. אפילו אביי דייש לתרי' נקח אפילו הויא דלא החזיק (במות דף קטו) בגט שמפוא לאלתר לא תיש דדוקה הוי כמו לזמן מרובה דלא שייך
תקום לאלתר:
והוא שדחוקו. תימה אמאי לא מוקי אידך ואידך שהשירות מצויה ומתני' בלא החזיקו והשתא הוי ומאי דספיא דכל מעשה ביד דמיידי ככבי וי' דעובדא דכסופין דמי כבי דרב וקא
הווא הוי בירשא ואשמעינן דבלא החזיקו חזיר אפי' שירות מצויה והכא ואשמעינן דאם החזיקו נמי חזיר אם אין שירות מצויה ואת ומאי טעמא חזיר לאשה כיון שיש שני
יוסף בן שמעון בעיר וי' כיון שאנו יודעים שזוא אבי גט כן אן לא חושש שגם יאחר אבד כיון שאין שירות מצויה ונשמעתי אתאי כרי' א דלרבי מאיר כיון שדחוקו שני יוסף בן שמעון אין
הגט כשר עד שיהא מוכיח מחובו שזוא לא כדדמוכה פרק בל הגט (גיסין דף ב) דתנן כתב לקרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה ודיק את גדולה מצי' לקרש מרי איה הוא ובעדי
מסירה ישמע דלר"מ אפילו גדולה לא מצי' מנרש והואו דהמנרש (שם דף פח) דשני גישין שיון שנתעברו בוקי' מ' מיידי' במשולשים דמויכ' ממוכה: וי' עות' חוס' גיסין כו' ד'ה בעדי:
חיישין

1 היישינן לשני שוריי. ואית איב לרב הונא היאך יקטר כל אדם את אשתו לרמי דביה
2 מוכח מתוכו כון דהיישנן לשני שוריי ויל כון דלא הוהוהו ותי שפיר מוכח
3 מתוכו וזמני כשנפל היישינן. **נפק** דק ואשבח כל מעשה ביד ויה יחיו. פרשי דההיא
4 גיטא הנה כתיב ביה הנה תפיש שפיר ממתיב דמעשה ביד יחיו איה מה שפירש כשנפל מן
5 השלים קשה דאיב מן מעיל ההפק כון שלא
6 בא ליה האשה גידון דאמי ש חושב למנלן בלא
7 הפק הכי נמי ש חושב להפק ותו דבעל לא
8 מקיים גיטא ויל דלא היתב ביה הפק מידר שפול
9 מן האשה ושאלת אוחו האשה ואמרת שהוא
10 שלה וקא פייסו דייחור ולא היישינן שמא משקרת
11 ותאשה אחרת נפל איגי' והשירות מציות כון
12 דלא הוהוהו כמו במעשה ביד דייחור ואגי'
13 דאשתבח ביד השירות מציות ולא היישינן
14 שמא מאתר נפל כון דלא הוהוהו ואי מיירי
15 שהשליח שאלו לנהי' את אשה ייל ולא היתב
16 בו הפק מוכח ותי שפיר כון דהמעשה ביד
17 יחור ולא היישינן למנלן דכון שכתבו בו הפק
18 ודאי מעשה הלהא' לזה לא מקים שפרא
19 כדארמין לקמן פסקין (דף כ) ולא היישינן כון
20 שמא מאתר נפל איגי' והשירות מציות ולא היישינן
21 דלא הוהוהו בהדיא גיטא נמי דאשתבח
22 שהשליח שאל הנה הוא שיק' למיטר נמלך כון
23 בהגט ביה השליח דאמי וכול למשל הנה שלא
24 אף על גב דהשירות מציות כון דלא הוהוהו
25 ואת אבי דאמר פ' האשה שהלכה ויבמה דף
26 קטו ושם דהיישינן לתי' יתקא אפי' לא הוהוהו
27 תקשי ליה מתניתין דכל מעשה ביד הרי זה
28 יחור ויל דמוק' ליה דאשתבח חוץ לשאן שאן
29 השירות מציות בר' זירא אבל לגבי תרי' יתקא
30 לא שיהי' כון מציות לשאן מציות
31 דלעיל' ש להתפס' ביהקא מעיר אחרת כמו
32 מעיר זאת אי נמי מוק' מתיב דאשתבח ביד
33 ואפי' הכי לא היישינן לאחר כון שיה האיש
34 שואל ש דהיישנן שאבר ש גוי אנו מכירין אחר
35 אין לחוש שמאחר נפל תפס ממנו כמו בן כאן
36 אבל הנה אן אנו יודעים איה יתקא מת אם
37 א' הבעל מודה לא יחור. איגי' דתאמת לומר
38 גרשתי (מיטר דף סד) הלא איהא באמת
39 למעיר דלא יחור כון דנאמן לומר גרשתי
40 כדארמין פק' ש נחלוץ ב' דף דף (לד' אפילו נפל
41 מאתר נחור לה לאיהא בעלמא ויל דנאמן
42 לומר גרשתי ותדה מוערתי מקאן ולהקא
43 הואיל ובקד' לנהי' איהא כהבא שאומר שפיר
44 גרשה זמון מתוכו כתיב ביה כמו שאינו נאמן למפרע
45 כן אינו נאמן להקא יחור לאשה דקתני התיב
46 בעדים ותתגרש בו בחוזה וז' ולא היישינן שמא
47 מאתר נפל ואפילו לזמן מרובה.

1 היישינן לשני שוריי. איגי' שבא אחר לפינוז ואמר ממני נפל ופלוני הנה משלחו אחרתי
2 וידועתן אנו שאנו שם בשוריי שני אנשים ששמונתין שוין היישינן שמא יחור אחרתי
3 ונה איה יוסף בן שמעון אחר. ואמר ליה רב חסדא לרבה גרסינן כל מעשה ביד הרי זה
4 יחור. כל מילתא דתאמא לביד' דלקיים דליקא למיחש למנלך בעלן שלא לתנן רבי זה
5 היישינן לשני שוריי. ואית איב לרב הונא היאך יקטר כל אדם את אשתו לרמי דביה
6 מוכח מתוכו כון דהיישנן לשני שוריי ויל כון דלא הוהוהו ותי שפיר מוכח
7 מתוכו וזמני כשנפל היישינן. **נפק** דק ואשבח כל מעשה ביד ויה יחיו. פרשי דההיא
8 גיטא הנה כתיב ביה הנה תפיש שפיר ממתיב דמעשה ביד יחיו איה מה שפירש כשנפל מן
9 השלים קשה דאיב מן מעיל ההפק כון שלא
10 בא ליה האשה גידון דאמי ש חושב למנלן בלא
11 הפק הכי נמי ש חושב להפק ותו דבעל לא
12 מקיים גיטא ויל דלא היתב ביה הפק מידר שפול
13 מן האשה ושאלת אוחו האשה ואמרת שהוא
14 שלה וקא פייסו דייחור ולא היישינן שמא משקרת
15 ותאשה אחרת נפל איגי' והשירות מציות כון
16 דלא הוהוהו כמו במעשה ביד דייחור ואגי'
17 דאשתבח ביד השירות מציות ולא היישינן
18 שמא מאתר נפל כון דלא הוהוהו ואי מיירי
19 שהשליח שאלו לנהי' את אשה ייל ולא היתב
20 בו הפק מוכח ותי שפיר כון דהמעשה ביד
21 יחור ולא היישינן למנלן דכון שכתבו בו הפק
22 ודאי מעשה הלהא' לזה לא מקים שפרא
23 כדארמין לקמן פסקין (דף כ) ולא היישינן כון
24 שמא מאתר נפל איגי' והשירות מציות ולא היישינן
25 דלא הוהוהו בהדיא גיטא נמי דאשתבח
26 שהשליח שאל הנה הוא שיק' למיטר נמלך כון
27 בהגט ביה השליח דאמי וכול למשל הנה שלא
28 אף על גב דהשירות מציות כון דלא הוהוהו
29 ואת אבי דאמר פ' האשה שהלכה ויבמה דף
30 קטו ושם דהיישינן לתי' יתקא אפי' לא הוהוהו
31 תקשי ליה מתניתין דכל מעשה ביד הרי זה
32 יחור ויל דמוק' ליה דאשתבח חוץ לשאן שאן
33 השירות מציות בר' זירא אבל לגבי תרי' יתקא
34 לא שיהי' כון מציות לשאן מציות
35 דלעיל' ש להתפס' ביהקא מעיר אחרת כמו
36 מעיר זאת אי נמי מוק' מתיב דאשתבח ביד
37 ואפי' הכי לא היישינן לאחר כון שיה האיש
38 שואל ש דהיישנן שאבר ש גוי אנו מכירין אחר
39 אין לחוש שמאחר נפל תפס ממנו כמו בן כאן
40 אבל הנה אן אנו יודעים איה יתקא מת אם
41 א' הבעל מודה לא יחור. איגי' דתאמת לומר
42 גרשתי (מיטר דף סד) הלא איהא באמת
43 למעיר דלא יחור כון דנאמן לומר גרשתי
44 כדארמין פק' ש נחלוץ ב' דף דף (לד' אפילו נפל
45 מאתר נחור לה לאיהא בעלמא ויל דנאמן
46 לומר גרשתי ותדה מוערתי מקאן ולהקא
47 הואיל ובקד' לנהי' איהא כהבא שאומר שפיר
48 גרשה זמון מתוכו כתיב ביה כמו שאינו נאמן למפרע
49 כן אינו נאמן להקא יחור לאשה דקתני התיב
50 בעדים ותתגרש בו בחוזה וז' ולא היישינן שמא
51 מאתר נפל ואפילו לזמן מרובה.

1 היישינן לשני שוריי. איגי' שבא אחר לפינוז ואמר ממני נפל ופלוני הנה משלחו אחרתי
2 וידועתן אנו שאנו שם בשוריי שני אנשים ששמונתין שוין היישינן שמא יחור אחרתי
3 ונה איה יוסף בן שמעון אחר. ואמר ליה רב חסדא לרבה גרסינן כל מעשה ביד הרי זה
4 יחור. כל מילתא דתאמא לביד' דלקיים דליקא למיחש למנלך בעלן שלא לתנן רבי זה
5 היישינן לשני שוריי. ואית איב לרב הונא היאך יקטר כל אדם את אשתו לרמי דביה
6 מוכח מתוכו כון דהיישנן לשני שוריי ויל כון דלא הוהוהו ותי שפיר מוכח
7 מתוכו וזמני כשנפל היישינן. **נפק** דק ואשבח כל מעשה ביד ויה יחיו. פרשי דההיא
8 גיטא הנה כתיב ביה הנה תפיש שפיר ממתיב דמעשה ביד יחיו איה מה שפירש כשנפל מן
9 השלים קשה דאיב מן מעיל ההפק כון שלא
10 בא ליה האשה גידון דאמי ש חושב למנלן בלא
11 הפק הכי נמי ש חושב להפק ותו דבעל לא
12 מקיים גיטא ויל דלא היתב ביה הפק מידר שפול
13 מן האשה ושאלת אוחו האשה ואמרת שהוא
14 שלה וקא פייסו דייחור ולא היישינן שמא משקרת
15 ותאשה אחרת נפל איגי' והשירות מציות כון
16 דלא הוהוהו כמו במעשה ביד דייחור ואגי'
17 דאשתבח ביד השירות מציות ולא היישינן
18 שמא מאתר נפל כון דלא הוהוהו ואי מיירי
19 שהשליח שאלו לנהי' את אשה ייל ולא היתב
20 בו הפק מוכח ותי שפיר כון דהמעשה ביד
21 יחור ולא היישינן למנלן דכון שכתבו בו הפק
22 ודאי מעשה הלהא' לזה לא מקים שפרא
23 כדארמין לקמן פסקין (דף כ) ולא היישינן כון
24 שמא מאתר נפל איגי' והשירות מציות ולא היישינן
25 דלא הוהוהו בהדיא גיטא נמי דאשתבח
26 שהשליח שאל הנה הוא שיק' למיטר נמלך כון
27 בהגט ביה השליח דאמי וכול למשל הנה שלא
28 אף על גב דהשירות מציות כון דלא הוהוהו
29 ואת אבי דאמר פ' האשה שהלכה ויבמה דף
30 קטו ושם דהיישינן לתי' יתקא אפי' לא הוהוהו
31 תקשי ליה מתניתין דכל מעשה ביד הרי זה
32 יחור ויל דמוק' ליה דאשתבח חוץ לשאן שאן
33 השירות מציות בר' זירא אבל לגבי תרי' יתקא
34 לא שיהי' כון מציות לשאן מציות
35 דלעיל' ש להתפס' ביהקא מעיר אחרת כמו
36 מעיר זאת אי נמי מוק' מתיב דאשתבח ביד
37 ואפי' הכי לא היישינן לאחר כון שיה האיש
38 שואל ש דהיישנן שאבר ש גוי אנו מכירין אחר
39 אין לחוש שמאחר נפל תפס ממנו כמו בן כאן
40 אבל הנה אן אנו יודעים איה יתקא מת אם
41 א' הבעל מודה לא יחור. איגי' דתאמת לומר
42 גרשתי (מיטר דף סד) הלא איהא באמת
43 למעיר דלא יחור כון דנאמן לומר גרשתי
44 כדארמין פק' ש נחלוץ ב' דף דף (לד' אפילו נפל
45 מאתר נחור לה לאיהא בעלמא ויל דנאמן
46 לומר גרשתי ותדה מוערתי מקאן ולהקא
47 הואיל ובקד' לנהי' איהא כהבא שאומר שפיר
48 גרשה זמון מתוכו כתיב ביה כמו שאינו נאמן למפרע
49 כן אינו נאמן להקא יחור לאשה דקתני התיב
50 בעדים ותתגרש בו בחוזה וז' ולא היישינן שמא
51 מאתר נפל ואפילו לזמן מרובה.

מאמר נפל ואפילו לזמן מרובה.
מאמר נפל ואפילו לזמן מרובה.
מאמר נפל ואפילו לזמן מרובה.
מאמר נפל ואפילו לזמן מרובה.
מאמר נפל ואפילו לזמן מרובה.
מאמר נפל ואפילו לזמן מרובה.
מאמר נפל ואפילו לזמן מרובה.
מאמר נפל ואפילו לזמן מרובה.
מאמר נפל ואפילו לזמן מרובה.
מאמר נפל ואפילו לזמן מרובה.

בבא מציעא. שנים אווזין – פרק ראשון דף יט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצט רש"י תוספות

1 אירכס ליה גיטא. שהיה שליה להקיא ואירכס ליה ואשכחיה: אמר אי סימנא. חשיבא
2 לבו אתי לי בגויה מדבריה: ואי גביעות עין. חשיבא לבו אתי לי בגויה גביעות עינא מכירו
3 אני בכתב ידי הסופר והעדים מרת ארכו ורובו כאדם המפיר את חבירו בטביעת עין
4 שגבעו בו ואין בו סימן וקפסרי. רבנן סימנא דאורייתא שלא אמרתי שלא מובח
5 והתירויה לוי. וירוקא לעורבא מדרבנן. מדרבנן
6 לן זביה דלא משני מדבריה: ולא ניתן עד תשרי. מיתוק
7 וכן וכן שלא ניתן הוה לו לאכול ולמכור מיד
8 נכסי מלוג שלה שתקנו חכמים לבעל לאכול
9 פירות דלא נכסי מלוג אשתו ושבטלו לה לירושת
10 וזבין פדרי. כמטשטש: שפיר: יש לה לטרוף כל מה
11 שקבר משעת כתיבה הוה פלוגתא במס' גיטין
12 כפי שני דף (ה): אימת קטא גיטא למה מיד
13 בעליה: אימת קטא שפירא לךך. מיד הלוח
14 מתחלה אמר לוקח ובעני. ואי אתא למספרך
15 מסיק ארתעה לחבוב אייתי ראייה אימת קטא
16 גיטא לךך כובאן קטאן לפני דירי. מקום
17 שמכר לו הלוח נכסיו קטא שטר מיד לוח
18 למלוח בראשונה: הניחא למ"ד ב' פלוגתא
19 בפ"ק דגיטין (ה' יב): וזת הוא לעבר. טובה היא
20 אצלו שפותר בקלה וכן דנות הוא איפא
21 לתרצי דמשעה שנכתב וזה בשחרור דלבי
22 קטא שטר יש ליה גיטא שן מרורי למפרע
23 משעת כתיבה חזק הוא לעבר. חובתו הוא
24 שיצא מתחת רבו כלומר הפסיד הוא ול שאם
25 עבר כהן הוא פוסל מן התקופה ואם של
26 ישראל אומר בשפה בעניתי ויזאל ליה
27 תשכילת ליה ופרציא לא מאי איפא ליה: מיתוק
28 ודשקא ליכא למימר ערו בהתקומו חבין לו
29 דאין חבין לאדם שלא בקויה: וזת תמא מילקב
30 שטר זה יהיה לקם ולדחות בכל החבות בו
31 דרבי שכב מרע בחבובין ובמסורין ומתוקן
32 מתנת פריא איזו היא כל שכתוב בו כ"י: מהיום
33 ולאחר מיתה. גוף חקוקע קני לו מן היום ואין
34 לו עוד למסוריה וליתנה ולחרישה
35 והפירות אינו אוכל כל ימי חייו אלא לאחר
36 מיתה: ואי לא לא קני. בתניה כל שכן דאם ידבי
37 ליה גוף פירות מבגושיו דקני טפי סתם מתנת
38 שכר מרע אל אלא לאחר מיתה
39 דמתנת מיתה הוא מעודה: תא אמר תני וזבנין
40 אמרנין פרי' דחלי טעמא בשאני אומר מלך
41 עליהם שלא לתקן: אפתיקאות. ששעה לו ענין
42 אפתיקי למלוה על פה שהיתה לו עליו מלוה
43 וישנה: אלו יאזיר. שמא תתבא לוח ולא מסר לו
44 ולבי זכה בקרקע וקובץ וקבת לאחר מוסר לו
45 השטר וקוב בו וכן וזבנין בו מן השני ורזרז
46 לתת לראשון וחפץ שישמר לו שטר זה
47 שיצאינה בבית דין ומנא עטר שטר של זה
48 קודם לשטרן של שני ורזרזאנה מדר בדין.
49 תא

1 א' סימנא דאורייתא. בגט נמי מהררין ואי סימנא דרבנן מה שמפחירין אבדיה בסימן שאינו
2 מובחן מדרבנן משום דהפטר בית דין הפקר אכל מדאורייתא צריך ואי עדים ואי סימן
3 מובחן וגט נמי דאיסור הוא אי מהררין אלא בסימן מובחן.
4 **אבל** איניש דעלמא. לא מפרש רית דעם הארץ נמי אתי ליה טביעת עין כארמר כפי
5 דגט פשטו (כ"ב דף פסח) וכן אמר מן דבדעי לקדוש
6 איתתא לירביר עם זבנין בחריה וזאי ולא
7 מהררין ליה משום ללא מיתוקן: ו**לויחוש**
8 דלקא כתב ליה בגיטין בו. ואפילו לאמרי דאמר
9 ערו בחבובין זכין לו קבא גבי אשה חוב הוא לה
10 ואמתני דדייקיה קא אמר תנו נתנין וכן אמרני
11 דהמכירא גט מפורשת קים אל פריך ניהוש קטא
12 כתב ליתן בגיטין בו כיון דשקא שקא לירשה וזאין
13 שהזמן מוקדם ויש קול שלא נמסר ביום שנכתב
14 ויזכרו לקוחות לומר אייתי ראיה אימת קטא עינא
15 לךך אבל קבא שהבעל מודה שמענה נפל
16 וירשה ביום הכתיבה פריך ונדשח שקאן קבוח
17 לקוחות שאמרה אמר ולא יאמרו בשעת טריפה
18 אייתי ראיה אימת קטא עינא לךך וא"ת ואמאי
19 לא פריך אמרני דכותבין לו לאיש אע"פ שאין
20 אשתו עמו לירוש שקא ליה עד שכן וכי
21 חיקא כיון דליכא רישקא דנפילה י"ל יום
22 שנכתב נמסר ואפי' נמסר נמי אחר יום: יש קול
23 שלא נמסר ביום שנכתב כי דואים שבעת קבלת
24 הגט שהוא מוקדם ויזכרו לקוחות לומר
25 בשמטרי' אייתי ראיה דתא לילי דף (כ"ג) פריך
26 גבי כותבין שטר ללוח ויש לומר דגבי כותבין
27 שטר ללוח פריך שפיר משום דזאין דזיף בצענא
28 זיף (כ"ב טב) ויש לחוש שקא לאחר זמן יוסור:
29 ולו בצענא ויזכרו לקוחות שעמסו לו משעת
30 כתיבה אבל נש דהיבי בשמטריא דפריך עד
31 מסירה אפילו לר"מ דאין דרבי שבעות פחות
32 משנים כדפריש ר"ת ורש"בם בגיטין ה. דה
33 דקיל ועוד דריות לירש בפרהסיא גלות
34 שהיא פניה יש קול שנתקשה אחר חוב כתיבה
35 ולא יטעו הלוקוחות אבל אפתי קשה אמאי
36 כותבין לו לאיש בו ניהוש שקא תונה אחר
37 הכתיבה וזמן זה בצענא כדי לחפות עליה י"ל
38 דנדין שנכתב הגט וזמן זה לא מקדים איניש
39 פרענות לפניה: **אימת** קטא גיטא לךך.
40 בשאר גיטין לא אמרין לו דמתקמא ביום שנכתב
41 נמסר אבל זה דפלי אחרע
42 ברייתא

מיהא יחזיר לעבד ואפואי ניהוש שקאן פתב ליתן לו בגיטין ולא ניתן לו עד תשרי ואול עבדא
וכנה נכסין מגיטין ועד תשרי ואול הרב וזבניהו: ונפיק ליה לישחררו דכתב בגיטין וקא מריף
לקוחות שלא פרוי הניחא למ"ד וזת הוא לעבד שיצא מתחת רבו לחירות וקאפני דאמר
ערו בחבובין זכין ליה שפיר אלא למ"ד חוב הוא לעבד שיצא מתחת ד רבו לחירות
מאי איפא למימר דכי אתי למסרפא אמרינן ליה אייתי ראיה אימת קטא שחרור לךך:

ד'ימיקי מתנה וכי': ת"ד איזו היא ד'ימיקי דא תמא למיקם ולדחות שאם מת נכסיו לפלוני מתנה כל שכתוב בו מהיום ולאחר
מיתה אלקמא אי כתבא מהיום ולאחר מיתה הוא דקני ואי לא לא קני אמר אפי' הכי קאמר איזו היא מתנת פריא שהיא כמתנת
שכיב מרע דלא קני אלא לאחר מיתה כל שכתוב בה מהיום ולאחר מיתה מעמא דלא אמר תנו הא אמר תנו נתנין ורמינהו
מצא ד'ימיקאות אפתיקאות ומתנתו אע"פ ששניהם מודין לא יחזיר לא לזה ולא לזה אמר רבי אבא בר ממל לא קשיא

בבא מציעא. שנים אווזין - פרק ראשון דף יט עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - שטיינזולץ"

1 **בְּרִייתא** דלקמא תתבה להאי ולא יתבה ליה. היינו דלא כאביי דלדידה אמאי לא
2 נהדר כיון שזוהו רוצה דעדין בתתקומו וכוין לו היבא דמקא שקרא לדידה ואביי
3 יתרו כדרב וביד דבמקו: **והא** אידי ואידי דיימיקא קתני. ואית ורפלקר נמי והא מתנת
4 קתני גאור'ת ומעריי מנתי' שפירש שנותן לו גוף פדיו מיהוים אם לא יחזור עו
5 דמני דרה רבי ורשי' חזק קלפ' דגבי מתנת
6 אפי' אם אמר תנו אין נתנין ודפ' דמתניתין שאני
7 אמר בתבין דיו ונמלך עליהם שלא ליתקן ונדב
8 לאיניש אחרינא ועקב רוצה לחזור בו מן השני
9 וליתקן לראשון לפיקי אפילו אם אמר תנו זו
10 נתנין אכל דיימיקא אם אמר תנו נתנין דאפילו
11 נמלך נתן לאחר יכול לחזור וקשה לפרושה דאיכ
12 פירש דנמלך דמנתי' יתיה בשני עניינים והו לעיל
13 גבי גז דקייק הא אמר תנו נתנין אפילו למן
14 מרובה לפרשי' וזל נמל' לפרשי' הכי דלקמא דפ'
15 משום דנמלך איפא למיחש שקא לא ניין הגט
16 עדין נמלך אפילו אם אמר תנו אין נתנין אלא
17 לשון ונמלך משמע שעתה אינו רוצה כפרשיית
18 לעיל ר"ח ד"ה א"ה **רבתי'** אבות תתבה איהו
19 לאיניש אחרנא. תימה אמאי לא אפרקו נמי
20 שקתה האב תתלה במתנת שכיב מרע ואידי
21 האב עצמו תתבה להאי ולא יתבה ליה ומת האב
22 ותיקיימה תפיקה לראשון והכו רוצה שתתקיה
23 לשני: **מצא** שוכר בו וליחוש דלקמא כתב לית
24 בנין בו. וא"ת לפרוך על מתני' דגט פשוט (כ"ב
25 דף ס"ט) דכתובין שוכר לאשה בית' לא חיישינן
26 אלא היבא שקבל ואחרע הא פריך לעיל (כ"ב) גבי
27 כתובין שטר לוקח איג' דליבא ריעותא וז"ל
28 דמני דלדידי בשטרי הקאא אכל הכא אי
29 בשטרי הקאא מיהר כי אין האשע מודה נמי
30 יחזור לבעל דמני' אלא מודה משמע אפילו איני
31 אומרת שהיא מוחף אלא אומרת שכתבה ליתן
32 ולא נתנה ואומרת עתה אל תפני לש' שנמלכה
33 דומיא דמצא שוכרין דמתניתין דלא יחזור שאני
34 אומר כתובין דיו ונמלך בו:

ש"מ

1 **הא בברייתא והא בשכיב מרע מתניתין דקתני הא**
2 **אמר תנו נתנין בשכיב מרע דבר מהדר הא**
3 **דאמרין מאי איפא למיכור דלקמא כתבה מעיקרא**
4 **להאי ואמילך ולא יתבה ניהליה וחדר כתבה לאיניש**
5 **אחרנא ויתבה ניהליה השתא קא הדר ביה מיהוא**
6 **יתבה ניהליה אי כמתנת פריא יתבה ליה לית הא**
7 **פסידא דכי נפקא תרתיה דברייתא וכי דהא הדר**
8 **ביה מקמייתא אי כמתנת שכיב מרע נמי יתבה**
9 **ניהליה לית בה פסידא דברייתא וכי דקא הדר**
10 **ביה מקמייתא אי קתני בברייתא א"ע פ' ששנייה**
11 **מודים לא יחזור לא לזה ולא לזה ברייתא דלאו פר**
12 **מהדר הוא דאמרין דלקמא כתבה להאי מעיקרא**
13 **ואמילך ולא יתבה ליה וחדר כתבה לאיניש אחרנא**
14 **ויתבה ליה השתא קא הדר ביה מיהוא ויתבה**
15 **ליה וסבר מהדר לא מציעא דהרנא כי אימר להו**
16 **דנאנא להאי יתבתא וניתרדו ניהליה כתבא כי מיכי**
17 **דכי מפיס האי כתבא דקדים וכה ביה הוא אלא**
18 **אמרין ליה אנו האי כתבא לא יתבין ליה להאי**
19 **דלקמא מכתב פתכת מיהב לא יתבת ניהליה ויתבתה**
20 **לאיניש אחרנא וקא הדרת ביה אי לא יתבתה**
21 **לאיניש אחרנא וקא בעית ותתבה להאי כתבין יתבה**
22 **השתא כתבא אחרנא ויתבה ניהליה דאי יתבת**
23 **לאיניש אחרנא לית בה פסידא דקדים וכו' מתקור**
24 **לה רב וביד והא אידי ואידי דיימיקאות קא תני**

1 **הא בברייתא** שהיה שטר מתנת בריא דלא כתב ביה כדקציו ורמי בעסיה כדון שבתוכן
2 בשטרי מתנת שכיב מרע: **דבר קתני** הוא. שיקבל לחזור ומתנתו אם כתב שני שטרות
3 השני וזכה ששני חזר בו מראשון: **א"ע פסקת ברייתא** ויתבה ניהליה. להחזיא בתרא: לית ליה
4 פסידא. בהאי שקרא דמהדרת ליה לתיא: **ברייתא** כגון שהיה השטר זה הנמקא מתנת
5 בריא שזוהו זכה לישטר ומתנתו זו שאנו יכול
6 לחזור במתנתה: **דאי יתבתה לאיניש אחרנא**
7 לית ליה פסידא. בשקרא דתבתה השתא דמנן
8 דקדים שטריה וכה ביה. שעדין הוא קיים ואמר
9 נתן לזה הא בברייתא. שמת מחלו וזה גבו אמר
10 החזירה: **דבר קתני** הוא. מתנתו זו אם חזר בו
11 לאחר שיצאו שני שטרות בביד וכה האחרון:
12 **א"ע יתבה**. שוב לאיניש אחרנא כמתנת בריא:
13 לית ליה פסידא. להחזיא בתרא בהאי שקרא
14 דמהדרתא ליה לתיא: **כתבה אינה**. הנה דהוא
15 קרים. שהיא שטרו קודם דמנן דמנן אביו מחלו
16 וכה משנתה לו: **ונמלך ברתיה**. אחלוק עמו
17 בקתנא זו: **קמא וכה**. מאחר ששני השטרות
18 יצאו משטר הקודם וכה שמתנת בריא הם
19 והשתא דאוקימנא טעמא דלא יחזור משום
20 דלקמא כתבה להאי ואמילך ולא יתבה ליה וחדר
21 כתבה לאיניש אחרנא ליבא למרמי אמנתה
22 ולא יחזוק מנתי' גבי מתנתה דאמר תנו נתנין
23 דכי נמי אמר תנו שפיר למימר טעמא דלא יחזור
24 משום שאני אומר כתובין דיו ונמלך עליהן שלא
25 לתנו וחדר כתבה לאיניש אחרנא וגבי
26 דיימיקאות ע"כ אם אמר תנו נתנין אם הוא קיים
27 דכתי' תלה תאן רידן טעמא משום שאני אומר
28 נמלך עליהן שלא לתנו ואני גבי ניהו דנמלך
29 השתא אם אמר תנו נתנין דליבא למיחש
30 למידי ודוק מצא דיימיקא או כתבה לא יחזור
31 שאני אומר בו ותיבא דאמר תנו ואין שפיר
32 למימר לא יחזור משום טעמא דשאני אומר כגון
33 מתנת בריא או בשכיב מרע ומת ובריה קאמר
34 נתן שמעני' ממתני' דלא יחזור ולא ודיקען האמר
35 תנו נתנין ותיבא דלא שפיר למימר שאני אומר
36 כגון בשכיב מרע שלא מת מחלו ודיקען האמר
37 שנתבה אשה לבעלה לתתקליה כמתניתין וישדה
38 בתקיה ולא תתק' עדי תשרי'. והוא לא פירע עד
39 תשרי' ואזלה. אידי בשדה תתקיה בין ניסן
40 לתשרי' ופנתה לכתובה. לאחר: **בסובבת הנאת**.
41 כלומר בוו' לפי שנותן מעותיו בספק שאם
42 תמות היא יירשנה בעלה ויפסיד מי שלקחה
43 ואם ימות בעלה וא ירשנה יתיה לוקח במקומה
44 ויגבה כתובהה ושבו לא יהיה לבעלה לפרוע לה
45 הכתובה אלא ללווקח ושוכר שנתבה בשקא אינו
46 כלום: **ויפסיק לשובר**. שכתוב בנין וקודם
47 ללשון לית לוקח ויחזיק תבעל בקרקע המיוחמת
48 לכתובהה שלא כדון:
49 ש"מ

25 **אלא אמר רב וביד הא והא בשכיב מרע ולא קשאי הא ביה והא בבריה מתניתין**
26 **דקא אמר תנו נתנין בדידה דבר מהדר הא דאמרין א"ע יתבה לאיניש אחרנא**
27 **לית בה פסידא דקמא וכתרא בתרא וכי דהא הדר ביה מקמא פי קא תני בברייתא**
28 **א"ע פ' ששנייה מודים לא יחזור לא לזה ולא לזה בבריה דאמרין דלקמא כתב אבות**
29 **להאי ואמילך ולא יתבה ניהליה וכתר אבות כתב איהו לאיניש אחרנא ויתבה ליה**
30 **ויתבה קא הדר ביה מיהוא סבר מהדר לא מציעא דהרנא כי אימר להו דאבא**
31 **יתבה ליה להאי ונתבו ליה פתבית ונייול ונפיק מניה דהוא וכי ונמלוג בתידה הלכך**
32 **דאמרין ליה אנו האי כתבא לא יתבין ליה להאי דלקמא מכתב פתבית אבות מיהב**
33 **לא יתבה ליה ויתבתיה את לאיניש אחרנא וקא הדרת ביה אלא אי קושטא קא**
34 **אמדת דיתב ליה אבוד זיל את השתא כתב ליה שטרא אחרנא דאי נמי לא יתבה**
35 **ליה אבות וכתבתיה את לאיניש אחרנא לית בה פסידא דקמא וכתרא קמא וכי:**
36 **ת"ר מצא שוכר במומן שהאשה מודה יחזור לבעל אין האשה מודה לא יחזור לא לזה**
37 **ולא לזה במומן שהאשה מודה מיתה יחזור לבעל וליחוש דלקמא כתבה ליתן בניסן ולא נתנה עד תשרי ואזלה ונתנה**
38 **לכתובה בסובבת הנאה מניסן עד תשרי ונפסיק ליה לשובר דכתב בניסן ואתא למטרין לקוחות שלא כדון אמר רבא**

שמע

בבא מציעא. שנים אוחזין – פרק ראשון דף כ עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שטיינזולץ"
רש"י
 תוספות

ש"מ איתא לדשמואל. וא"ת גיחוש שמא מכה במגמר שלשון תנא. יוכלא למחול
 כדמוכח פרק תאיש מקדש (קדושין ר' מת. ושם ד"ה כ"ז) גבי התקנה. לי בשטר טוב
 או במלוה שיש לי ביד אחרים דקאמר במלוה בשטר במאי פליגי ברשמואל דאמר שמואל
 המוכר שטר טוב לחרבו וחרו ומחלו מחול ואיבעית אימא כ"ע אית לודו שמואל ואבשא

מקהה דעתה פליגי ובגמלה פה לה
 דברב דהיא דאמר במגמר שלשון קה ולא
 מסק כ"ע אית לודו דברב דהיא ובאבשא מקמה
 דעתה פליגי בדאמר לעיל שמו דאיתו וכול
 למחול וי"ל דליתא למחול שמא מכה במגמר
 שלשון דאי ליתא עדים שמקמה הבעל והאשה
 יקפדו המכירה ואי איבא עדים גשיליתוה דמי
 קה אם אומרים שתקרה הבעל או שתק איכ
 מודה שהשוכר שקר גם מודה שאמר שכר
 פרעתי לא איכ השוכר נעשה שום דלא התקנה
 ואינו דאפסידו אנפשיהו ועוד י"ל דלא התקנה
 מעמד שלשון קלא דברב שקראי בלבנת מיד
 אבל בכתיבה דאיתו חייב עתה עד אחר גרשין
 וגם שמא לא התקנה לא אשק מעמד שלשון
 וכן פריך לומר פסקי החובל (ב"ק פ"ה ט"ז) ושם גבי
 מודה שהמלה (בבבבבל) לא הפסידה כותבתה
 ואמאי תובין במגמר שלשון קלא משום דלא
 חתק הכותב בדפרישית וכן היה לרובע שמא
 מכה אחר גרשין במגמר שלשון פי אחר
 גרשין מסתמא מכה בדמים יקריה ובשציא
 הבעל שוכרו שקדם היא זיקבה לשלם ולא
 תרויה כלום כקניאין ולא חיישין קלא שמא
 במקרה בעודה חתומי בטובה האשה שהיא דבר
 מועט ואינה זיקבה לשלם קלא מעט ומורוחת
 תרבה ומשבי איתא לדשמואל ואם היתה מחולת
 במלה לא חפרע ללקוחת קלא דבר שנתנו
 ותרויה תרבה ואי"ג דגבי ערב לאשה בכתיבה
 ורובע לנרשה נתן פקדן עם פשוט (ביב ר' ע"ט)
 ידודו הנאה אלאמא חיישין לקניאין אי"פ
 שנתחייב לפרוע הכל לצרכו ולכך חיישין

לקניאין לפי שאין לו בעה לשלם לא דמי דהתם מפסיד הערב מיד חיישין לקניאין אבל
 הכא דאיתו קלא חששא שלשון קלא לא מכה ואפי' מכה שמא לא הפסידה לקוחות
 כי אינו מוציא מהם קלא אם שקה להם על הבעל יתהו להם על האשה וגי כח מודה
 דחיישין לעיל לקניאין לפי שמוציא מיד חיישין לקוחות ועוד יש לרובע מלאש לקוחות שלא
 באריותא שפסידה למר' **ש"מ** בנעט טורף. אי"פ ששטר מוכרד נוסר לקוחות תחילה
 איתו מועיל וטורף הבעל בידו וכן אמר לעיל גבי שחרורי עבדים ונראה שתקנת חכמים אי
 שוכה משעת חתימה אי"פ שלא נוסר לו עד ימים רבים אחריו כי שאם לאו כי לעולם לא
 יוכלו העדים לתלות קלא אם יראו המסירה משום חששא דכתב בנין ולא נתן עד שטר
 מובין בינו ובינו ולענין אסור נראה דאם עבד אב על בת ישראל קודם שבא לידו עם שחרור
 שפסקה ושקנו גם גבי אסור וכן לו משעת חתימה קלא דלא שייך טעמא דפרישית מצי
 לא פליג וכן ריש ביד המכנס לעשר דבר מן התורה ואת וקא אבין דבר כ"ר דאמר
 עדי מסירה כותי גבי מתנאי דחמיני עלה עזר גיסי ור"א קבר בפקר מי שקהו נשו (כתובות
 דף ע"ז) כתב לזה לא מסר לו לזה ומסר לו לזה יעסור לו תחילה קנה וי"ל דחיינו בעי
 שטרות שנתנו כותב בשטר ביום אחד שאין נזכר מוטובו אינודו מוסר קודם לכך אולתין כתר
 מסירה אבא אין זמןן שזה החתום קודם וכה אי"פ שהמאורע נוסר תחילה ובעובדא
 דהתם דכתבתיהו לרמי בר חמא כצפרא ולרב שנקבא בפניאן ואמריה רב גשט בדיה
 דרמי בר חמא משום דקדים ורב נתמן אוקמה לרב שנקבא בנכסיה משום דקדים לרמי שנקבא
 קודם ורב נתמן קבר כיון דאיתו מצינו מכה השטר שקדם אין לומר שנכסיו לו תחילה אי"ג
 שכתב קודם ולכך היה יראת שקרא אבא לא אהו דיענן לזי למסר קודם היה ורב כיון
 ששניהם כתובים ביום אחד ואת גיחוש דלמא ובה כותבה ביום שכתבה השוכר דהשתא ליתא
 למימי ערוי בחתומיו וכן לו ובשוציאוי הבעל והלקוחות שקדם יתא זמןם שוה ואין
 ידוע דמי קודם ויאמר הבעל לקוחות תביאו ראיה שקדמתם לפי שהוא מחוקק שנתקיים שלו
 והלקוחות ורצין לטרוף בשביל האשה וי"ל דאי ליתא למיחש שמתגורר ביום כתיבת
 השוכר:

ש"מ מדלא חיישין להכיר דאי גמי וקה הכי שפיר וכן בעל בשוכר שנכתב לשמה: איתא
 לדשמואל: דאמר המוכר שטר טוב לחרבו וחרו המוכר הוה ומחלו מחול הוא אצל הלה
 הלךך אם מכה זו כותבתה באייר דחיינו שטר טוב וחרו ומחלה לבעל כותביו מחול
 ושפיר טרףו בעל בשטר כותבה יוצא מפתח ידה. שמכירה לקנינו דליכא למיחש
 לשקא מכה בטובה וקא שאולו מכהה
 דיקה מוסרת כותבתה ביד הלוקח: ליתא
 בתובתו: שקא עני שטר כותבה ידה לה וישו
 לחיש שמא מסרה אחר ללוקח וקא לחזור בה
 ולמחול אצל בעלה המוסרת לית לן למיחש לשוב המוסר
 לשטר: של לוקח קלא ודאי איתא לדשמואל
 ותמוך שבדה למחול שטר כותבה לבעלה
 ועשוי לא חיישין לשקא מכה ליתן בנין כ"ר:
ואפי' אפר. מקלא לא חסייע לשמואל: קרא
 דלמיתו בתובתו לא חיישין. הלךך ליכא למיחש
 לדלמא וכתבה בטובה וקא: יקוד. אי גמי
 ובנהה וכתבה וקא לית לן למיחש למיחש
 מכה לשוכר בנין ולא קבלה עד תשרי דאי
 נמי הכי יתה כי מטא שוכר לדיה תשרי וזה
 למפרע: בו ממון וחימתו ולא היה ממכרה
 שבתימי כלום וקא לית לן למיחש בו טורף
 ואפי' לעמיה כ"ר: **מתנ'** איחיה שוב.
 ששמו ביד בכסי לזה מלוקח תובתו: איחיה
 מוין. שקבל קלא לא בת אשתא: איחיוני.
 קטנה יתומה שהשיאה אמה ואחיה לדעתה
 יוצאה ממנו כמיאן ואינה צריכה וגם קלא
 אומרת בפני שלשה אי אפשי בפלוגי בעיל
 וכתובין לה ביד שטר שמיאנה בפנייה וזוהי
 לא ערזה שמונתה לנישא: שטר בירוי. בנגרא
 מפרש: הרי זה יחיו. דליכא למיחש לשקא
 נמלך דהא ביד לא כתובת קלא דברב מקיים
 לתפרעון מיד ליכא למיחש דבתי שטרות לא
 שיקר בהו פרען כדאמרין לעיל (ו' ט"ז) אפילו
 למיד שמא הרי איתו דאפסיד אנפשיה: **קא**
כתביה או בדלוסקמא. שום שטר: א שפצא

הכירי של שטרות. בכרך או באגדה ובקמרא מפרש מאי חפיקה דולוסקמא ותכריך
 ואגדה: הרי זה יחיו. דברב שיש בו סימן הוא בדפרש בנגמרא שהביל סימן כביאמרו
 בעלמיה כבלי פך וכך קמאת אוחם וכן כתיב ואגדה הרי זה יחיו דברב שיש בו סימן
 הוא בדפרש בנגמ: אהי וזהו משלשם. אם שלשה שטרות של לזה אהו תן שקה
 משלשה בני אדם: יחויב: מוציאם: לזהו. ודאי פרעם והחוסר לו ונידוד פלו שאם מקדם
 נפלו מי קבצם למקום אחר: ואם שלשה ליה חם. שלוח מאדם אחר: יחויב: המוציא:
 ליתול. דיעו שמשום נפלה **קא** שטר בין שטרותיו ואין יודע מה מבי: אצלו אם
 הלזה הפקידו אצלו או המחלו או שקא מקצתו פרעו ומסרוהו לו להיות שליש ביניהם
 כותב: יתא מכות. כדו לא יחיו: לא לזה לא לזה: ואם יש עקבן כפסול. מילי מילי קתני
 דאמר בין שטרותיו שוכר שנכתב על אחד משטרותיו: יעשה מה שבשפסול. והשטר
 כותב: פרעו ואפי' שקה לשוכר הוה לחות מבי לזה אהרינן האמנו מזה
 ואומר מזה הנה לי ושכתב **גמ'** זה בידו לא אחי. כשבגורין לזה דינין מובין לזה זה
 בידו לא את פלוגי וזה בידו לא את פלוגי שלא יוכלו לחזור בקו: ואשתמחי בו **דינא** מקיים
 בדקפת והשליח דמכריא אומר מנעו נפלה.

חיישין

דמי בר חמא משום דקדים ורב נתמן אוקמה לרב שנקבא בנכסיה משום דקדים לרמי שנקבא
 קודם ורב נתמן קבר כיון דאיתו מצינו מכה השטר שקדם אין לומר שנכסיו לו תחילה אי"ג
 שכתב קודם ולכך היה יראת שקרא אבא לא אהו דיענן לזי למסר קודם היה ורב כיון
 ששניהם כתובים ביום אחד ואת גיחוש דלמא ובה כותבה ביום שכתבה השוכר דהשתא ליתא
 למימי ערוי בחתומיו וכן לו ובשוציאוי הבעל והלקוחות שקדם יתא זמןם שוה ואין
 ידוע דמי קודם ויאמר הבעל לקוחות תביאו ראיה שקדמתם לפי שהוא מחוקק שנתקיים שלו
 והלקוחות ורצין לטרוף בשביל האשה וי"ל דאי ליתא למיחש שמתגורר ביום כתיבת
 השוכר:

1 **אִסוּרָא** מומקמא. ואי תיפי אגן מומקמין מומקמא דתא אין אגו הולכינן בקמטן אחר הרוב
 2 ובאיסורא אולתין רובא רותא אפי' היבא דאיבא תתקו דאיסורא כנגד הרוב אל
 3 תישינון שמא במוקם נקב נקב שחוט ר"ל דרבינא באשת איש הממירד דמיס שאין לזם סוף ולא
 4 הנשא לבתחילה א"ע' שרובם מותם ועוד יש לומר דמדאורייתא לא תישינון לשני יוסף בן
 5 שמעון אכל מדרקון תישינון משום לזו ובמקמא
 6 לא שיקר לשל לבך פרוך שפיר היכי פשט מר
 7 איסורא מומקמא:
 8 **מַצָּא** בחפיסה או ברולסקמא. תימא בשלמא
 9 חפיסה היו סימן כדאמר בפרק שני נהו
 10 כהו דתא אומר בחפיסה והיא אומרת בחפיסה
 11 יתנו לו רמידע דיקה דכל טאי דאית ליה
 12 בחפיסה מנח ליה בשמעו דלאיש מעלמא וחי
 13 סימן אלא דלסקמא היכי וחי סימן הלא דרך
 14 לזניה שירות ברולסקמא כדנבא בתוספתא
 15 השבועות עשרה דלוקסקאנות מלאים שירות
 16 מסתרי קו י"ל רמדירי היבא שנתו ברולסקמא
 17 עצמה סימן שאינו מנוקב ולא תישינון כל
 18 לשמא השאיל לאחר ואותו הניה בו שירות
 19 דהכי תסון רבא דגן תישינון כמו שתקנו לחסורי
 20 אבדיה בסימן שאינו מנוקב אפילו סימני לא
 21 דאורייתא: **סַמְפוּן** שיש עליו עדים ותקנים
 22 בחותמא. נראה דמשמע ליה שזדא בדי המלוה
 23 מדקרי ליה סמפון בדי הלוח קרי ליה שובר
 24 הלשון סמפון ליה בישול ונהו דבדי הלוח פשטיא
 25 דכשי ע"י קוים:

הדרן עלך שנים אווזין

20 **גבי הדרו דלמא לקוימינהו אול' דקוימי דלמא מירא דספרא נפיל לא משהו איניש**
 21 **קוימיה בידא דספרא: שלשה שלוו מאחד ויחור לפלוה וכו': דאי ס"ד ללוין ניתו מאי**
 22 **בני גבי הדרו דלמא למכתבהו אול' דכתיבי בתלת ידי ספרי ודלמא לקוימינהו אול' מלוה**
 23 **מקיים שטריה לוח לא מקיים שטריה: אם יש עמקן סמפונות יעשה מה שבסמפונות: ודו**
 24 **אמר רב ריקיה רב אבא אמר רב סמפון היוצא מתחת יד מלוה א"ע"ו שפכות בתבא ודו**
 25 **אינו אלא ממשחק ופסול רב מבעיא כתוב בתבא ד סופר דאיבא למיכור ספרא ארתמא**
 26 **ליה וכתב אפילו כתוב בתבא ודו פסול סבר דלמא מתרמי ואתי בין השמשות**
 27 **וקא פרע לי דאי לא ותיבנא ליה לא ותיב לי וזוי אכתוב אנא דכי איתני לי וזוי אתן**
 28 **ליה תנן אם יש עמקן סמפונות יעשה מה שבסמפונות כדאמר רב ספרא שנמצא בין**
 29 **שטרות קרועין הכא נמי שמצאנו בין שטרות קרועין ת"ש נמצא לאחד בין שטרותיו שטר**
 30 **של יוסף בן שמעון פרוע שטרות שניהם פרועין כדאמר רב ספרא שנמצא בין שטרות**
 31 **קרועין הכא נמי שנמצא בין שטרות קרועין ת"ש שביעה שלא פקדנו אבא ושלא אמר**
 32 **לנו אבא ושלא נמצאנו בין שטרותיו של אבא ששטר זה פרוע אמר רב ספרא שנמצא**
 33 **בין שטרות קרועין ת"ש סמפון שיש עליו עדים ותקנים בחותמיו אימא ותקנים בחותמיו**
 רשיליון

תישינון לשני שוריי. א"ע"ו שבשוריי הודיע לנו אין הכי שני בן שמעון שמא יש שוריי
 אחרת שיש שם יוסף בן שמעון ושם נכתב ומשליח אחר נפל ה"י ה"י. יחזיר. דכיון דלא
 והזיקו שם יוסף בן שמעון בעיר אחת לעיר אחרת שאינה ידועה לנו לא תישינון. תריא.
 משועבד: פקע אריא דבי רב. נשבר העמוד שבית המדרש נשקו עליה מ"א ארס משום
 לחא דירי פקע. בשביל מולי שקמא על
 שופתנאי ופר אפי' משום לחא דירי פקע.
 שהשפיע זה דברי לבוישני בבית המדרש. חפית.
 של עור שנתונים בו קוין מוליךא דבני. טסקא
 שהקנים מצניעים בה כלי תשמישין שלא
 יצטרכו לחפש אחריהם: ברוכין בו גוה. ונהו
 סימן שהקלים נותנים בהם זה יכירו מצאיה
 שירות מציאות וזה אמר שלי הם שלשה הן
 ברוכין לו זה גוה ש"מ קשר סימן. שיש קשרים
 שאין זכרן זה לזה ויזכר בר ברוך הוא עשוי
 דאי לא חיקא דבי מאי סימנא איבא דקא
 תפשוט מיהא בעלמא דקשר סימן וביצא
 בעלמא דאי ומשני בעלמא לא תפשוט דבני רבי
 חייא ג ברוכין זה הוא הנה אגודה דכרך דיי
 סימן כהולי עלמא כרבי שקרא שטרך לעצמו
 וקושרין אותו וזה הנה כרך שלשתן: דיי. דיישו
 אגודה. השכיבו זה על זה אורכו על אורכו של
 שטרות וזה פא ונתון סימן שרבוכי זה יח: א"ע
 ית' נמי. הוילא ואין צריך דלעיל לבת סימן
 אלא בריבתי: כדאמר רבנא. באלו מצאות נהו
 כהו. שפירי. שטרות מציאתו וזה צריך
 שיאמר שם וכן היה וברוכין היו הלך וקא
 תלתא אכל תרי מידע דיע דמיטע שטרות
 שמהם ואין מנן סימן. ודלמא לקוימינהו אול'.
 אצל סופר דתינין ודחבור הנפק לכל השטרות:
 ללוין היו. שפירעו ויחזרו להם: למכתבהו
 אול'. ומה הסופר נפל ומשולם לא לוח: סמפון.
 שובר המבטל שטר וכל דבר המבטל דבר קרי
 סמפון כדאמר גבי קדושי אשה ומכירת עבד
 שהמוס קרוי סמפון מפני שבטלה את המקת
 היוצא מסתת יד פלוה. שהוא מנוקב בידו ולא
 בדי הלוח: ספרא ארתמי. לוי. וסבר אם בעל
 חביב לקרעני ואני אין שקרי בעשוי ביד ואם לא
 יתא ונבקר מוכן לו לא יפרע בלוס: א"ע. כתוב
 בכתב ידו. שיש לומר אל לא שפירע לקוח ליה
 למחר ולכתוב לפני פרעון הואיל וידע לכתוב
 ואם יש עמקן סמפון. ותבא במלוה מסקנן
 דקתני מצא שטר בין שטרותיו כו: כדאמר רב
 ספרא. לקמן בשמעתין: שנמצא לו. השטר
 שהשובר יוצא עליה בין שטרותיו קרועין. והוא
 אינו רשאי לפרוק סומכין על השובר משום
 השטר מוכיח על השובר שזדא אמת שאם לא
 נפרע לא היה נתון השטר אצל השטרן
 כן שמעתי ולי נראה שנמצא השובר בין השטרות קרועין הלכך איבא למימר שנתקבל החוב והשובר היה אין צריך למלוה הנה הנה אלא ללוח הלוח שכתב בידו להלכך נתן זה עם
 השטרות שאין צריכין לו דאי ס"ד מלוה כתבו לדחות מוכן לו כשיקרה לוח לקרע לא נתנו עם שטרות שאין צריכין לו נמצא: בין שטרותיו. מתני. היא ביה פשט (ביב חי קמב) שני
 יוסף בן שמעון בעיר אחת ונמצא שובר לאדם אחד בין שטרותיו וכתוב בו שטר של יוסף בן שמעון שבדי פרוע הוא ונהו לו שני שטרות על שניהם: שטרות שניהם פרועין. ששל
 אחד ויכול לומר על שלי נכתב שובר ובכבא בתרא פרכין בלא שובר נמי אתן אהו אהו וכול להוציא שטר חוב עליהם ומתקמין ליה במשולשין בשטר ואין שולשין בשובר אלא
 הכא ויוצא מתחת יד מלוה הוא: שנמצא. השטר בין השטרות פרועין וכל אחד אמר זהו שטר שלי. שביעה שלא פקדנו אבא. משעה היא בשביעות (זה מה) ויתקמין לא והותמין לא
 יפרע אלא בשביעה ומהו שבוטעין שביעה שלא פקדנו אבא בצאת מיתה ושלא אמר לנו קודם לכן ושלא מצניע שובר בין שטרותיו של אבא על שטר זה שזדא פרוע זה אם מצאו
 סמכין עליה: ותקנים בחותמיו. קא ס"ד אם אמר מלוה לא נפרעתי ונדע שטר לא מסרתי לך: ותקנים בחותמיו על פי חותמיו ותקנים אם החותמיו מעידין שנתנוהו אין המלוה
 נאמן אלא לך כהו דלא מקיים מדתין דמתן מפני ליה מלוה ומהו דאי אמר פסול דא:

אלו מציעות שלו: כריכות ברהרי. בכריכות דוקא מפלגי בין רהרי להרי משום דלמדי
 (למקם בב) סימן העשוי לידרס הוי סימן ומקום הוי סימן מיירי הבא דליבא סימן
 ומקום נמי לא הוי סימן ברהרי משום דנמשעת ובריה הוי מקום סימן והיב דלכריז ומיירי
 דאשכח דרך הינתן וכברות של נתינת ועיגלי דבילה אין בהם סימן והוי שלו אף ברהרי
 ומיירי דמקאב דרך נפלה ולכך לא הוי מקום
 סימן ואית אמאי אפי' סימן נפיקה דאשכח דרך
 הינתן טפי משאי' דאריזי דרך נפילה ויל
 בכריכות אידי דריזי אינון לא הוה שיפול שלא
 מנעת אלא כשעומד לפוש מניח לארץ וקבועם
 שם וכברות של בעהב יש להן סימן דבעלי
 בתים רגילים דעשות סימן בכפרותיהן ולכך
 אפילו ברשות הרבים חייב להכריז דסימן העשוי
 לידרס הוי סימן וגיבורי מעות ופירות דהוי מקום
 סימן אף ברהרי' כדאמר לקמן משום דלא שייך
 בהו משתפי ואם תאמר בכריכות ברהרי דמיירי
 דרך הינתן חייב לוקחם ואה אהרין לקמן ספק
 הינתן לא יטול וכל שכן דהוי ודאי ויל דהמי
 כשקאב במקום מוצנע ומשתמר דלא יטול אם
 אין בו סימן ואם יש בו סימן נוטל ומכריז ולמדי
 (למקם בב) סימן העשוי לידרס לא הוי סימן
 ומקום נמי לא הוי סימן מיירי בכריכות שיש בהם
 סימן ולכך ברהרי' מכריז וכברות של נתינתם
 ושאר דמתינתיהן לית בהו סימן ולכך אף ברהרי
 הם שלו וכברות של בעהב שיש סימן חייב
 להכריז אף ברהרי דאין עשוי לידרס משום דאין
 מעבירין על האוקולין וכולה מתני מיירי בין דרך
 נפילה בין דרך הינתן ואית כריכות אי דרך
 נפילה היא אם כן אינו יודע היכן נפלו וברשות
 התיחזי אמאי צריך להכריז ואה אמתיקא שסבור
 ברהרי' נפלי ויל דלעבי' שאינו יודע לכוון
 הקשקש דהוי אבא אם נפל ברשות הרבים אי
 ברשות התיחזי.

יבמה א"ר יצחק קב בארבע אמות. צריך לומר
 דרבי יצחק נופיה ביה אבא וקבא א"ר
 בעי מאי בעי ובקה ולכך דרך נפילה ואפילו טובא
 כדפריך גמי בהר הכי אלא מדברי רבי יצחק הוא
 ודכי יצחק לא בעי לאוקמי דרך נפילה ואפילו
 טובא משום דקבר כאבי דאינש שלא נפלה אמת
 הוי אינש אלא טובא לה כבונשקתא דכי דרי
 שתיקום שם מנעת ובהי' איבא בפיסקין ק"ל (ל'
 דבעי ולעולם אמר רב ויהיה כי דצריך לומר
 דרב ויהיה אמר ולעולם וכן בפרק לא יחפור
 (ב"ב דף כב: ושם ר"ה (ומה) גמי מרחיקין מן
 החללות דקאמרם ובקה אמר רב יבא כבלוא
 רוחב חלוקה) **יג** קב בשתי אמות מהו. מינה
 הלא קב בארבע אמות הוי גמי חצי קב בשתי
 אמות אמאי נקטנטיא ליה ויל כיון דליבא אלא
 חצי קב ליקוט כיון שאין לו טורח לנמור אלא קב
 בארבע אמות יש לו טורח ללקוט הנבל ואין מלקט
 כלל ואי נמי קב בארבע אמות מרחיקין הוי חצי קב
 בשתי אמות רוחב וארבע אמות אורך והקא בעי
 חצי קב בארבע אמות כל בא אמות:

יבמה חצי קב בשתי אמות מהו קב בארבע אמות מעמא מאי משום מרחיקיהו
 חצי קב בשתי אמות ביון דלא נפיש מרחיקיהו לא מפקר להו או דלקא משום דלא
 חשיבי ודכי קב בשתי אמות ביון דלא חשיבי מפקר להו קבויים בשמונה אמות מהו
 קב בארבע אמות מעמא מאי משום דנפיש מרחיקיהו וכו' כש קבויים בשמונה אמות ביון
 דנפישא מרחיקיהו טפי מפקר להו או דלקא משום דלא חשיבי וקבויים בשמונה אמות
 ביון דחשיבי לא מפקר להו קב שומשמיין בארבע אמות מהו קב בארבע אמות מעמא
 מאי משום דלא חשיבי ושומשמיין ביון דחשיבי לא מפקר להו או דלקא משום דנפיש
 מרחיקיהו וכו' ש שומשמיין ביון דנפיש מרחיקיהו טפי מפקר להו קב תמרי' בארבע אמות
 קב רמוני' בארבע אמות מהו קב בארבע אמות מעמא מאי משום דלא חשיבי קב תמרי'
 בארבע אמות קב רמוני' בארבע אמות נמי ביון דלא חשיבי מפקר להו או דלקא משום
 דנפישא מרחיקיהו וקב תמרי' בארבע אמות וקב רמוני' בארבע אמות ביון דלא נפיש מרחיקיהו

איתמר
 יאש

דשילינן להו. אם ראו הפרעון ואם לאו נאמן המלוה לומר שלא נכתב אבא להיות מוכן
 לכשיפרע עדי קיום. שכתבו הנפק דבי דינא לא מקימי ליה אלא אם כן פרע: סמפון
 שיש עליו ערים. בעדי קיום סמפון ית: והקבוי בחותמי. ואפילו יוצא מתחת יד מלוה
 כשה אין עליו ערי קיום. אבל עדים תתמוך עליה ויצא מתחת יד שלישי. שאין הלוה
 מוציא אלא המלוה אלא שיש שבועיהם נאמן.
 או יוצא מתחת יד חותם שפירות. שישא אבא
 כשהוא כותב כשטר דוב אחר החתימה כשה
 הלא הימנה מלוה לשלישי. דעל פרוח אין כותב
 שובר אלא מלוה והוא מסור ליה לשלישי:

הדרן עלך שנים אווחיו

אלו מציעות: מצא פירות מפורין. ותיאשו
 הבעלים מן פדאמי כמריא והפקר הן
 מעות מפוריות. הוואיל ואין להם סימן יסיר
 אינשוש וראי ליה הפקר והוי טעם כולב
 כריכות. עומרים קטנים כמו מאלמים אלומים
 ומארומין בירושל' מוכרין בריבן (בראשית לז)
 ברהרי. שהכל דשין עליוהו ואם היה סימן נקשר
 עליהן והי הוא נשחט. כל כברות
 הנתחמתן שוין אבל כברות של בעל הבית יש בהן
 סימן מפורין. כמות שוין גוזלות כשאר כל גזית
 המוריה האפוקי בנקא מביח האוקי פדוקתי
 סיפא: אנצי פירות ולשון של ארזון. גמי סרוק
 ובמקומות פופריה: ולשון של ארזון. גמי סרוק
 ומשוקר כמין לשון רצובע ארזון ומצוין הוי: מצא
 עינול. של דביקה אפריזיא. כגמי מפרש: **יב** מצא
 וקפה. חשוב פירות. קב. מפורך בארבע אמות אבל
 בג' אמות לא הוי פירות וטעמא מפרש ואילוי. אי
 דרך נפילה. אם ממצאם דרך נפילה שיש לדעת
 שלא נתינתו שם מנעת אלא נפלה אפילו טובא
 נמי טפי רבין דאין בהן סימן אינשוש קאנא: ואי
 דרך הינתן וכו'. עתיד לחזור ולשלק' כבונשקתא
 דכי דרי. בשעת אסיפת גרנות וכו' דשן בעליהן
 וקנאו את העיקר ונתתו אלה: נפיש מרחיקיהו.
 כלקבץ בעיר מהיב'. אם היה פוורן בפחות מכן:
 שטוח קבוע של ארבע אמות. שומשמיין. עדין
 מאר ויש טורח בקיבוץ יותר משתי אבא דמיהן
 יקרו: תמרי' ורמוני'. גמיס הן ואין טורח בקיבוץ:
 יאש

הדרן עלך שנים אווחיו

אלו מציעות שלו ואלו חייב להכריז אלו מציעות
 שלו מצא פירות מפורין מעות מפוריות
 כריכות ברשות הרבים ועגולי דבילה כברות של
 נתינתם מחרוזות של דגים והתיכות של בשר וגויז
 צמר ולקוחין מפורינתו ואנצי פשתן ולשונות של
 ארזון הרי אלו שלו דברי רבי מאיר ר' יהודה:
 ואמר כל שיש בו שנינו חייב להכריז כיצד מצא
 עגול וכתובו הרים כפר וכתובו מעות רבי שמעון
 קן אלעזר ואמר כל קלי אנפריא אין חייב להכריז:
גמ' מצא פירות מפורין וקמה א"ר יצחק קב
 בארבע אמות היכי דמי אי דרך נפילה אפילו טובא
 נמי ואי דרך הינתן אפילו בציר מהכי נמי לא א"ר
 עוקבא בר קמא כמבנשקתא דכי דרי עסקינן קב
 בארבע אמות דנפיש מרחיקיהו לא טרח איניש ולא
 תרד אתי ושקול להו אפקורי מפקר להו בציר מהכי
 טרח והדר אתי ושקול להו ולא מפקר להו בעי רבי

יבמה חצי קב בשתי אמות מהו קב בארבע אמות מעמא מאי משום מרחיקיהו
 חצי קב בשתי אמות ביון דלא נפיש מרחיקיהו לא מפקר להו או דלקא משום דלא
 חשיבי ודכי קב בשתי אמות ביון דלא חשיבי מפקר להו קבויים בשמונה אמות מהו
 קב בארבע אמות מעמא מאי משום דנפיש מרחיקיהו וכו' כש קבויים בשמונה אמות ביון
 דנפישא מרחיקיהו טפי מפקר להו או דלקא משום דלא חשיבי וקבויים בשמונה אמות
 ביון דחשיבי לא מפקר להו קב שומשמיין בארבע אמות מהו קב בארבע אמות מעמא
 מאי משום דלא חשיבי ושומשמיין ביון דחשיבי לא מפקר להו או דלקא משום דנפיש
 מרחיקיהו וכו' ש שומשמיין ביון דנפיש מרחיקיהו טפי מפקר להו קב תמרי' בארבע אמות
 קב רמוני' בארבע אמות מהו קב בארבע אמות מעמא מאי משום דלא חשיבי קב תמרי'
 בארבע אמות קב רמוני' בארבע אמות נמי ביון דלא חשיבי מפקר להו או דלקא משום
 דנפישא מרחיקיהו וקב תמרי' בארבע אמות וקב רמוני' בארבע אמות ביון דלא נפיש מרחיקיהו

ד'לכ'י נפל מניה לא מאש, ואע"ג דהשתמט מאש אקראי בעלמא הוא ומתחילא לא יקח עמדי לאש; **ת"ש** המוצא ממת בידה כיין דברך הקשה ממתני דמענת מפורזת אמאי פריך תו מתוך ברייתא דרבי יצחק נמי אמאי לא אמר למלתיה אמתני ויל דברייתא אלימא ליה לאקשורי המעמעם דבכל עון דהו אורי אלו שלו אע"ג דאיבא סימן דמתניק טעמא דהכריבס מצויין ע"ש תשמעט נמי אע"ג

דבקשה הגביה עדיין הוה בעל אבריה בבית המדרש ולא ידע ששקל מניה. **דפטרות** ממשער, מניס פהר פ"א (מ"ז) מוכח דוקא בהפקיר קודם גמר מלאכה פטור מן המשער אבל אם הפקיר לאחר גמר מלאכה שנתחייב כבר במשער אין בכך כלום וה"נ מיירי קודם גמר מלאכה שלא תתיישב עדיין פטרות בבירוב פרק המביא (ל"ז) דהאגיס העמרין לשותוקן בשהו ולעשות מהן קציצת לא נגמר מלאכתו למעשר עד שתייכשו ואפילו נזה הן המוצא קודם שתייכשו פטרות מן המשער כדמבין בק"כ (דף ס"ג) המפקיד כרמו והשבים בכרך ובצר פטור מן המשער ונבי הקדש אינו כן שאם הקדישו קודם גמר מלאכה נפקד חוץ פקד מלאכה הויב במשע' כדמכין קצת בפרק האומר כ"ג.

ה'תנה נמי מידע ידע דתרתא, פירוש בשלמא לאבי המצא נמקרת פון דרעולות היא דתקרא מעקרא מתקאש לפי שפסד שהמוצא יקטנה כי הוא לא ידע שנעלה מן האילן אלא סבור הוא שבעיר יתכלה ויבתיים ויזכירן אסור דלא עבידי דתתרי אע"ג דאם הוה יודע דנעלה הוה מתקאש לפי שעוברי דרכים יודע כי יהיו דנפל מעוברי דרכים השתא ולא ידע סבור שאינו נפל אחרת דנהו ליה איש שלא מרעם אבל לכך דהו יאיש אמאי אסור אות א"כ אין הוא לתלות מעוברי דרכים ולא באילן שאנציל אמאי אסור פותיב ומתקבירן ו"ל דברין דהאי אלא לתלות מעוברי דרכים אלא באילן א"כ שהבעלים מתיאשים לפי שסבורין שעוברי דרכים דלא מעיל יודע דתרתא פטירתו שמוצאים ויתלום בעוברי דרכים וא"ת אם מן מאי פריך לרבא נאמא דזויתים וחרובין אסירי משום דאף לאתר שדעש הבעלים שנעלה לא לתאשו לפי שידוען שהמוצא לא יקחם שיתלה שנעלו מן האילן כאשר הוא האמת שאין לתלות מעוברי דרכים ו"ל דאם איתא מתקאשים בתנא אמאי מתקריב מידה אית פקדים דירשיתן שאני דת הולתו ודתו מוכיח עליו דהוה מתוך הן מה שקשיבו כולתו לפי שזים תתן דהוה יחשבו הבעלים שהמוצא לא יקחם לתלות מעוברי דרכים אבל תאנה עש נפילתה נמאסת פירוש שנתלכלכת ומנאסת בעיני המפקדה אבל ברוב פסיקין גרסין הואיל והזווה מוכיח עליו ואע"ג דנמקרא מידע ידע דהקא דאיניש איניש פירוש וזים שנעלו דזויתן דזויתים שמתורין באילן ולפקי לא קשידעו הבעלים שנעלה לא תקאשו דירשיתן שהמוצא לא יקחם אבל תאנה עש נפילתה נמסת מן גרסין בעירוף נמסת בלא אל"ף ואין דזויתן לאותו שהבאילן אי נמי גרסין נמאסת וממתת שנתלכלכת אינה דומה לתאנה שהבאילן מה

יאוש שלא מדעת. דבר שסתמו יאוש לכשידע שנפל ממנו והימנעא עדיין לא ידע הבעלים שנפל מהן לא הו יאוש. לקמיה מפרש פלוגתניהו: **ד'תאש** עדיין לא ידע שמצאו זה והכלא דיאוש בנזן דאמר ווי ליה לחסרון כיס דגלי ועתיה שונאס מהן; **ב'אוסר** איתא לר"ה. דדבר שאינו עשוי להתאש הוא: וזו"ש על ב. מומות ששפתה הם

יאוש שלא מדעת אביי אמר לא הו יאוש ורבא אמר הו יאוש דברך שיש בו סימן כולי' עלמא לא פליגי דלא הו יאוש ואף על גב דשמעניה המאש לסוף לא הו יאוש דכי אהא לר"ה ב'אוסר הוא דאחא לר"ה דלכי ידע דנפל מניה לא מאש מימר אמר סימנא אית לי בגויה והבנא סימנא ושקולנא ליה כוונתא של ים ובשלאותו של גהר אע"ג דאית ביה סימן רחמנא שרייה פדבעינו למימר לקמן פי פליגי דברך שאין בו סימן אביי אמר לא הו יאוש דלכי ידע דנפל מניה רבא אמר הו יאוש דלכי ידע דנפל מניה מימר אמר סימנא לית לי בגויה מהשאת הוא דמיאש (סימן פמו"ש ממקומי"ו ככסע"ו) תא שמע פירות מפורין הא לא ידע דנפל מניה הא אמר רב עוקבא בר המא רבא במכששתא דביורי עסקינן דאבריה מדעת היא ת"ש מעות מפורות הרי אלו שלו אמאי הא לא ידע דנפל מניה התם נמי כדריבי יצחק דאמר אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה הא נמי אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה ת"ש עיגולי דבילה ובכרות של נתחום הרי אלו שלו אמאי יודע לא ידע דנפל מניה התם נמי אנב יקבירי מידע ידע בהו ת"ש ולשונות של ארנבין הרי אלו שלו ואמאי לא ידע דנפל מניה התם נמי אנב דחשיבי משמושי כמשמש בהו וכדריבי יצחק ת"ש המוצא מעות בבתי פנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשוין מהן והא לא ידע דנפל מניה אמר רבי יצחק אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ת"ש מאימתי כל אדם מותרים בלקט מושלכו בה הנמושות ואמרין מאי נמושות וא"ר יוחנן סבי דאולי אתיקרא ריש לקיש אמר לקומי בתר לקומי ואמאי הו דענינים דהקא מצויין איתא ענינים ברוכתא אחרתא דלא מאשי אמרי בון דאיבא ענינים הכא הגו מעקרא איאויש מיאש ואמרי ענינים דהתם מלקטין ליה ת"ש קציעות

בדרך ואפילו בצד שדה קציעות וכן תאנה הנזכה לדרך ומצא תאנה המהם חתמה מותרות משום גול ופטרות מן הפעשור בותיים ובחרובים אסור בשלמא רישא לאביי לא קשיא אנב דחשיבי ממשמש בהו תאנה נמו מידע ידע דתתרא אלא סיפא לרבא משאי דקתני בותיים ובחרובים אסור אמר רבי אבהו שאני זת הואיל והזווה מוכיח עליו ואע"ג דתתריין וזתי מידע ידע דהקא דאיניש איניש הוא אי הכי אפילו רישא נמו אמר רב פפא תאנה עם נפילתה נמאסת תא שמע הגב שנטל מזה ונתן לזה וכן גולן שנטל מזה ונתן לזה וכן

איש שהא דבר שסתמו יאוש לכשידע שנפל ממנו והימנעא עדיין לא ידע הבעלים שנפל מהן לא הו יאוש. לקמיה מפרש פלוגתניהו: ד'תאש עדיין לא ידע שמצאו זה והכלא דיאוש בנזן דאמר ווי ליה לחסרון כיס דגלי ועתיה שונאס מהן; ב'אוסר איתא לר"ה. דדבר שאינו עשוי להתאש הוא: וזו"ש על ב. מומות ששפתה הם

1 **איסורא** דמיא דחתיקא. מה שמתיר אבדה מונע ומכל אדם ע"כ לא איצטרך קרא
 2 בקדע ומתאש דהא אפילו מבוצר אצל כל אדם מותרת ביאוש אלא לא
 3 איצטרך אלא פי לא ידע ואנעו דלכי ידע לא מתאש אפי' אם יש בו סימן כיון שהיא אבדה
 4 מכל אדם ה"נ איסורא דרביעי מצויה אצל כל אדם ואסור בה"ג ולא ידעין דמאש בין ש
 5

6 **אינן כבי יומן** ויומן טעמא מאי לאו משום דלא אמרין
 7 **בין דאגלגלי מילתא דהשתא ניהא ליה מעיקרא**
 8 **נמו ניהא ליה שאני ההם דכתיבי פי יומן עד שימתן**
 9 **אי הכי רישא נמו ההם דרוב פפא דרב פפא רמי**
 10 **כתיבי פי יומן וקרין פי יומן הא ביצד בעינן פי יומן**
 11 **דמיא דכי יומן מה יומן לרעת אפי' פי יומן נמי לרעת**
 12 **ת"ש דא"ר יוחנן משום רבי ישמעאל בן יהוזבד**
 13 **מנין לאבדה לשמשה נהר שהיא מותרת דכתיבי**
 14 **וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה**
 15 **לכל אבדת אחיד אשר תאבד ממנו ומצאתה פי**
 16 **שאבדה הימנו ומצויה אצל כל אדם וצאתה זו**
 17 **שאבדה ממנו ואינה מצויה אצל כל אדם ואיסורא**
 18 **דמיא דחתיקא מה דחתיקא בין דאית בה סימן ובין**
 19 **דאית בה סימן שרא אפי' איסורא בין דאית בה סימן**
 20 **ובין דאית בה סימן אסורה תויבמא דרבא תויבמא**
 21 **והלכתא פותיה דאביי בעי"ל קנסי"ל א"ל רב אחא**
 22 **בריה דרבא לרב אשי וכי מאחר דאיתוב רבא הני**
 23 **תמרי דיקא חיבי אכלינן להו אמר ליה בון דאיפא**
 24 **שקניס ורמיש דקא אכלי להו מעיקרא ואושי**
 25 **מיאש מנייהו ותמי דלאו בני מחילה ניהו מאי אמר**
 26 **ליה באנא בארתי דתימי לא מוחזנין בחוק ועומד**
 27 **מאי כרבא מאי אמר ליה אסורין: כריכות ברה"ר**
 28 **הרי אלו שלו: אמר רבה ואפילו ברבך שיש בו**
 29 **סימן אלמא קסבר רבה סימן העשוי לידרם לא הוי**
 30 **סימן רבא אמר לא שנו אלא ברבך שאין בו סימן**
 31 **אבל ברבך שיש בו סימן חיוב להכריז אלמא קסבר**
 32 **רבא סימן העשוי לידרם הוי סימן ואיפא דמתני**
 33 **להא שמעתא באנפי נפשיה סימן העשוי לידרם**
 34 **רבה אמר לא הוי סימן ורבא אמר הוי סימן תנן**
 35 **כריכות ברה"ר הרי אלו שלו ברה"י נוטל ומכריז**
 36 **ה"ר אי דלית בהו סימן ברה"י מאי מכריז אלא**
 37 **לאו דאית בהו סימן וקתני ברה"ר הרי אלו שלו**
 38 **אלמא סימן העשוי לידרם לא הוי סימן תויבמא**
 39 **דרבא אמר לך רבא לעולם דלית בהו סימן ורבא**
 40 **אמרת ברה"י מאי מכריז מכריז מקום ורבה אמר**
 41 **מקום לא הוי סימן דאיתמר מקום רבה אמר לא**
 42 **הוי סימן ורבא אמר הוי סימן ת"ש כריכות ברה"ר**
 43 **הרי אלו שלו ברה"י נוטל ומכריז והאלומות בין**
 44 **ברה"ר ובין ברה"י נוטל ומכריז רבה הוי מתירן לה**
 45 **ורבא הוי מתירן לה רבה מתירן למעמיה בסימן**
 46 **ורבא מתירן למעמיה במקום רבה מתירן למעמיה**
 47 **בסימן כריכות ברשות הרבים הרי אלו שלו משום**

1 אינן כבי יומן. ולא אמרין כיון דהשתא ניהא מיהא תאי דעתא למעיקרא ותקפו היקדו הכשר
 2 וקשיא לרבא כתיבי פי יומן ולא כתיבי פי יומן לרעת. שקדע בתניהו והוכשר בעיניו ועודו
 3 הטל עליון עדיין כן בתניהו: פפנו. קרא יתיקא הוא לאשמועין שאינו אבד אלא
 4 הימנו: ואיסורא דמיא דחתיקא. כיון דמדת קרא ילפנין מצויה אצל כל אדם שחומר
 5 שאינה מערה וזכה בה איתקשה איתקשה
 6 ולתני דהא איסורא הוה חתיקא: מה דחתיקא.
 7 שאינה מצויה לא חילק בין שיש בה סימן
 8 לשאר בה סימן: אפי' איסורא. ומצויה אצל כל
 9 אדם לא חילק בין אין סימן וכי ידע קנאש לש
 10 סימן דלכי ידע לא מיקאש וכי היכי דיש סימן
 11 איסורא כי אין סימן נמי איסורא דהכא דאיכא
 12 למימר לא ידע דנקלה קודם שקבא ליה וזה
 13 יע"ל ק"מ. סימני הלכות הן איש שלא מדעת
 14 דרבא עד וזמם למפרע הוא נפקל בסנהדרין (דף
 15 גול) לאו העומד מצויה אפילו בעירובין (דף טו.) דקשיש
 16 ללא נמכר בביאוש בקדושין (דף נא) גלוג
 17 דעתא בנישא בנישא (דף לו) ומקר אוכל בבילות
 18 להבטיח פסול לענין עדות בסנהדרין (דף גו.)
 19 הני תמרי דיקא. שהרוח משיה: חיבי אכלינן
 20 להו. מה לא מיקאש והני דנקט שמיא בעיא
 21 מאחר דאיתוב רבא קשיא לי דבאל איתוב
 22 רבא איכא למבעי דהא מודה רבא דבך
 23 שחזונו מוכיח עליו דחזן מן התאבד מפני
 24 שמוכסא עם פילתא ומיאר בעיני לילא טע"ל
 25 אלא להרבות בחומר איסור כלומר מאחר
 26 דאיתובת אפילו ברבך שאין בו סימן כיש שאלו
 27 אסורין שיש בהן סימן מעיקרא. מקום ופילתא:
 28 יאוש: מיאש. יודוע הוא שהרוח משיד מן
 29 והקניצים ממונים לאוכלן: יתמי. קטניש שאין
 30 הפקרן דקפרי. באנא בארתי דתימי לא מוחזנין.
 31 אין עליו לחזוקי כל הבקעה בחוקת הפרקע
 32 של יתומין ולאסור כל התמרים משום קפס
 33 קרקע של יתומים אלא חולקין אתר הרוב
 34 מוחזק ועיבד פאי. קרקע עובדן של יתומין מאי:
 35 כרבא פאי. דקלים הכרוזין ומוקפין בגדר של
 36 אבנים סביב שאין שקניס ורמיש נכנסין שם:
 37 העשוי לידרם. שהקוסם שהוא שם גריל ברייתא
 38 גבי אדם והחפץ נמזק ונח לידרם: לא הוי סימן.
 39 שאין בעליו סומך לתת בו סימן מימר אמר
 40 נשחת הסימן ברייתא דרובלי: ברה"י. כגון
 41 כשדור ורועה שאין רוב בני אדם חורזין בה ויש
 42 מיטע שחולקין בה ה"נ אי דלית בהו סימן
 43 ברה"י מאי מכריז. כלומר כי מכריז הוה קנא
 44 אבדה מאי מכריז שיוכל ליתן האבד סימן בה
 45 ככריז קיסום. ואינו שקניס ורמיש שאבדה אלא שם
 46 המקום מי שאבדה ממנו אבדה במקום פלוני
 47 יבא ויאמר מה איכז הוה בא ואמר אבדתי שם
 48 הפץ פלוני: והאלומות. דאיתרם גדולים: רבה
 49 הוי מתירן לה. רבה דאמר שרשון דרורד
 50 משום דנדקס מאי שקא אפלומו: ורבא. ומקום
 51 כריכות כשאין בו סימן מאי שקא כריכות ומאי
 52 שקא אלומות: רבה מתירן למעמיה. ושמעא
 53 דרשות הרבים דכריכות משום סימן ובדכר שיש
 54 בה סימן: פקיסום. שמעא כריכות ברשות הרבים
 55 משום מקום ובדכר שאין בו סימן:
 56 דמרטא

בבא מציעא. אלו מציעאות – פרק שני דף כג עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רכה תוספות

1 **דַּרְבָּרְקָא**. וסימן העשוי לידרס הוא: **מינְשֵׁתְפָא**. מתולגלג בגליל אדם והבמה ואינה
2 נמצאת במקום שפלה תחילה דְּמִירָה. כבידות. הא של בעל הבית תיב לְהַכְרִיז. ואע"ג
3 הדְּבָרָא תני לה ממתניתין איידי דקנט לאותביה מרישא כריכות ברשות הרבים דאיתבי
4 מיהא לרְבָא נקט נמי לא אותביה לרְבָא מהדין דירשאי אין מְעִבְרִין על האוכלין. ומצא

5 **דַּרְבָּרְקָא** בדרך אין ראשי לעבור עליהם ולהינחן
6 עם הלפך לא נדרסו שמי שפאן ראשון
7 הגביהו. אין מעבירין על האוכלין. לא לשון
8 לדיקה הוא אלא ממו אין מעבירין על המנוח
9 (ומא דף ל"ג.) חיישי לְכַשְׁפִּים. כוברים שהתבוא
10 כשפים הניחו לשם כדי להכשיל הרואים
11 עליהן ועוד נמי דאין מנעיבין אותם מידה לא
12 דרסי עליהן משום כשפים לימא בתנאי.
13 פלוגתא דרְבָא ורְבָא: תנא מאילוי. תרמי לבא
14 מאילוי כגון חרס פעמים שגפול בעיגול. הוי
15 סימן. דאמרין לשם סימן נתנו עם ולא נפל
16 מאילוי ודבר שיש בו סימן הוא ואפילו הוא פליגי
17 רבנן ואמר ר' אלו שלו משום דקסבר
18 מעבירין על האוכלין וזהו ליה סימן העשוי
19 לידרס: ור"י קבר הוי סימן. ואע"פ שהו עשוי
20 לידרס נמי הוי סימן ומעבירין על האוכלין.
21 ואפילו הכי כפרות של בעל הבית תיב להכריזו
22 הסימן העשוי לידרס הוי סימן ועיגול היינו
23 טעמא דסימן תנא מאילוי לא סימן הוא ור'
24 דודאי הוי סימן ורְבָא אבד לך בל. והא
25 היינו טעמא דר"י משום דאין מעבירין על
26 האוכלין ות"ק תיב נמי אית ליה אין מעבירין
27 ומשום הכי כפרות של בעל הבית תיב להכריז
28 וטעמיהו בעיגול משום דסימן תנא מאילוי הוא
29 ור"י קבר הוי סימן. איבא דאבדו כפרות בל. וכי
30 תאמר ליקא בתנאי אינו מעבירין על האוכלין
31 תאמר: הלבתא כריכות ברה"ר בל. כדמוקד לה
32 בשאן בו סימן. ברשות התידי אי דרד נפילה הוי
33 אלו שלו. וליבא למימר מוקדם הוי סימן דתא לא
34 דיע וקאב נפל מניה אי דרד היינו נוטל
35 וסברין. מקום ולא יניחם עם שמא ימצאם
36 עברם ויטולם ושמא שיהוו תעללים: אבל דבר
37 שיש בו סימן בל. רבא טעמיה דאמר סימן
38 העשוי לידרס הוי סימן

1 **אין** מעבירין על האוכלין. פי אתו רשאי לעבור מעליהן כדפרש רש"י אלא צריך להעביקן
2 אבל אין לפרש דאין מעבירין היינו אין חוסרין דאמרן בפרק דר' יהודה (עיינות דף
3 ס"ד) לא ר' לרבי אלאני טול לגוסקא משום דאין מעבירין ומי שמעו שצריך להגביהם
4 ועוד דקאמר התם אבל בדרות אחרונים שפרצות בכשפים מעבירין ואי אין מעבירין
5 היינו אין חוסרין איכ' היא דקאמר נמי שפרצות
6 בכשפים היינו חוסרים והבא משמע דאבא
7 דמישי לכשפים אין חוסרין אלא ודאי צריך
8 לומר כדפרשינו: **והא** איבא נכריא ואלא איכפת
9 לה. פירוש שידרוש הנכרים קודם שיבא עם שום
10 ישראל ונגייה וא"ת ולפרוך וזהו ליה כברים שקלי
11 ליה ור"ל דירדיקה שכיח אי לא משום כשפים לפי
12 שדחוסין דרך הילוכן אבל נטילה לא שכיח
13 שדחוסין שבעל הכפר רואה שמכירם שלדעת
14 הניחו עם אבל קשה דהיכי פריך שדחוס
15 שדחוסהו נכרים קודם שיבא עם שום ישראל
16 והסתר מהכפר אדרבה נחוש לרוב ישראל
17 שראוי להכיר הנגיהושו ונחוש לחומרא לחייבו
18 הכרה דהא בעינמי מעות מכריז אע"פ שאם
19 דיאו אותם ונקרים קודם ודאי שקלי ליה ועוד
20 דבעי למימר דאפילו רובו נכרים פליגי רבנן
21 מוחיבי להכריז ואע"ג דאיבא למיחש דלמא
22 שקלי ליה ומתקמא תנאיאש ועוד דהוה ליה
23 למימר ומכריס נפל ונילו כתר רובא אפילו
24 לשמנוא דאמר כמון אין הלבין אתר ורוב
25 היבא דליבא וזהו מוקד כדמוקד בפרק לא תחפור
26 (כל דהו כהן ועש' ר"ה דרף) נפי גיפול למענא אבל
27 כיבא דאפשיח לתמן לתישבו מןן מלגמא
28 ע"י הכרה מתקנין ואיכ' מאי פריך קבא:
29 **והא** איבא בהמה וכלבים. וא"ת לרְבָא נמי
30 יקשה והא איבא בהמה וכלבים דאכלי
31 ליה כדאמר לעיל דאיבא שקנים ותקשים דאכלי
32 ור"ל דהבא מיירי בכפרות גדולות שאי אפשר
33 שיכלומו
34 **סימן** תנא מאילוי הוי סימן. פרשי דלשם סימן
35 נתנו עם ולא נפל מאילוי וקשה דאין דרך
36 לתת מעות בכפר לסימן אלא ל' דאישור דיע
37 שפלו על שם תרד לא הוי סימן ודגילות לבא
38 מאילוי מסתמא לא דיע כיון שאין ניכר בחוץ אבל
39 סימני בהמה שחן מאילוי הוי סימן פון שניכר
40 וכן דבר שאין ניכר בחוץ אם אין גיליות לבא
41 מאילוי הוי סימן.

1 **ור"י** קבר הוי סימן ורְבָא אבד לך דב"ע סימן העשוי לידרס לא הוי סימן ואין מעבירין
2 על האוכלין והבא כסימן תנא מאילוי קמיפליגי ת"ק קבר לא הוי סימן ור"י קבר הוי
3 סימן איבא דאמרין סבריה דב"ע סימן תנא מאילוי הוי סימן וסימן העשוי לידרס לא הוי סימן ואין מעבירין על האוכלין
4 קא מיפליגי דמר קבר מעבירין ומר קבר אין מעבירין אמר רב וביד משמיה דרְבָא אי ס"ד קבר ת"ק סימן העשוי לידרס לא
5 הוי סימן ומעבירין על האוכלין כפרות של בעל הבית ברה"ר אמאי מכריז אלא אמר רב וביד משמיה דרְבָא דכילוי עלמא
6 סברי סימן העשוי לידרס הוי סימן ומעבירין על האוכלין והבא כסימן תנא מאילוי קא מיפליגי דתנא קמא סבר סימן תנא
7 מאילוי לא הוי סימן ור"י קבר הוי סימן ורְבָא אבד לך דכילוי עלמא כסימן תנא מאילוי קא מיפליגי דתנא קמא סבר סימן תנא
8 האוכלין והבא כסימן תנא מאילוי קא מיפליגי תנא קמא סבר סימן תנא מאילוי לא הוי סימן ור"י קבר הוי סימן אמר רב
9 וביד משמיה דרְבָא פללא דאבדיתמא פיון דאמר ווי לה לחסרון פים מנאש ליה מינה ואמר רב וביד משמיה דרְבָא הלבתא
10 כריכות ברשות הרבים הרי אלו שלו ברשות התידי אי דרד נפילה הרי אלו שלו אי דרד הנחה נוטל ומכריז וזהו דרד
11 שאין בו סימן אבל דבר שיש בו סימן לא שפאן ברה"ר ולא שפאן ברשות התידי בין דרד נפילה ובין דרד הנחה תיב להכריז:
12 ומחרות

תוספות

1 **ומוֹדָה** ריש בכלים ששקעתו העין. מן מוקדמור מודה שמעו דלרנן אפילו לא שקבתו
 2 העין חייב להכריז וכן מציעו בפרה בר בי חנה דאמר בפיק לולעל רי טי א
 3 טביעת עינא אית לי בגייה וגט לא שקבתו העין דלא משהה איניש גיטא בקדיה וקשה
 4 דלא מציעו דאמרו רנן דז פירוש י"ל דמקדמור מבניי ריבוח ויעגיל דביזיל ומתרחות

5 וזכרות חרי אלו שלו ואלו דרביס אין דרבך
 6 לזכות ביהו כותן טביעת העין משמע דדרביס שקבתו
 7 לזכות ביהו כותן טביעת עין כבל כנן חייב להכריז
 8 אפילו לא שקבתו העין אי מצא במקום דשביחי
 9 רנן

10 **אָבֵל** שנים חייב להכריז. דמנן דהי טימון
 11 ומתנתין דקתני מרחוזות וכברות חרי
 12 אלו שלו אי מירי דרר נפילה אתי שפיר דתא לא
 13 דיה מנן טימון שאני יודע שפילו בבת אית אי
 14 מיירי דרר היטח ולקבא אלא מחזקה אנת וכן
 15 עיגול וקבא ודרי דקאמר מרחוזות חייבו מרחוזות
 16 דעלמתי ללקח רוק כהנא גב צבורי מירוח ונב
 17 צבורי משעת דררין שני מנן דהי טימון ולא משני
 18 צבורי דעלמתי דהיקא דרישא מרחוזות ויעגיל
 19 וכברות וכברות חייבו משום דלא ידע ליה
 20 למתני אלא משעת מרחוזות ופירות מרחוזות
 21 בדקתני מעות מפורזות ופירות מפורזות. **כִּי**
 22 קאמר ריש ברוב כנענים. ואת אי כ"ב דרר שני עטם
 23 מפני שהבעלים מתקיימין וית ידש דלחלות
 24 דמכנענים נפל דהו רובא ורי דליטרייר דאפילו
 25 יודע דהוי שמיטקאל נפל קאמר דרי אלו שלו
 26 דאפסיד מתיקאש ואמרו דכנענים שקלי ליה
 27 ואפילו אם ישראל מיימאם אל יכרוי ותחיל דנן
 28 הכנענים נפל דדן רובא: **אֶפְלוּ** ברוב ישראל
 29 נמי. דתי שלו וטעמו משום דאיכא אפילו איניש אלו
 30 מעלי שקטלי ליה

31 **אם** המציא לומר פליגי ברוב כנענים או לא.
 32 לרן גירסא מסקתא אי פליגי אפילו ברוב
 33 ישראל ואת ספרים דלא גרסי הכי אלא גרסי
 34 האלו אפילו ברוב ישראל פליגי רנן עליה ברוב
 35 כנענים אם לא ולרן גירסא פשיטא ליה דרבנן
 36 פליגי עליה ברוב ישראל חייב להכריז ולא
 37 חיישין לאיניש דלא מעלי וכן נראה דהא חתן
 38 אלו שתיב להכריז מיצא פירוח בכלי וכן מלוז
 39 דאת בהו טימון ומשמע דאפילו דרדרי דרביס
 40 מעיזים שם חייב להכריז דלא מדבר רהי אלא גבי
 41 ריביות ודחוק הוא לתעמידי בכנסתא וכן לקנן
 42 אמר לעולם רנן בר ומי קתני חרי אלו שלו אינו
 43 חייב להכריז קתני וניתח והשתא מימ הפשוט
 44 פליגי רנן ברוב ישראל דקתני אם רוב ישראל
 45 חייב להכריז אלא דהוי אתא לא מספקת ליה אם
 46 פליגי ברוב ישראל ופשיטא ליה דפליגי מבח
 47 מתני דכרפישית: **מֵאֵן** שבעת ליה דאילו חר
 48 רובא. פירוש גבי מציאה חרי שייך קא לפתוקח
 49 דחיישין למיעוש.

50 **והתפשוט** מיקה מדורו ורנן לר"ש בר. ואת אי
 51 גמי לפשט דמדורו רנן גיטא ריש
 52 דהא וי"ל דמימ הפשוט לוי מצוי למעמי לר"ש
 53 אפילו ברוב ישראל חרי אלו שלו ולרבנן אפילו
 54 ברוב כנענים חייב להכריז דר"ש אתקא אם כן
 55 ברוב ישראל חייב ולהכריז לר"ש אין כרבנן

56 אתקא איכ ברוב כנענים חרי אלו שלו: **בְּמִמּוֹן**. ולי בעי לאוקמה שאין כרביס מיישן שם מדמפליג ברוב דהעיר ישראל משמע שמצא במקום שבו העיר מתיישב
 57 שם דאי מצא במקום שאין כרביס מיישין לא היה ליה לטעק רוב העיר אלא אם רוב כנענים או ישראל שכיוי במקום שמצא ואת וכןמון למקוה לר"ש
 58 ויכרוי"ל דקשה התפשוט יהיה כנעני או שמא לא ימצאנה המפהר ויחליבוה לחיץ עם הנבל וא"ת ואמאי יכרוי: קשה לעצמו דכשלא ימצאנה בעליה יתיישב ויאמר שאדם שנתן לוקחה
 59 ואניג דאיכא רובא ישראל דהיינו טעמא דר"ש דשרי ברוב ישראל חרי אין דרר: אלא מרדע דבשעת שמוקמה עדיין לא ידע האובד שנקלחה וברוב כנענים אין שלו דחילקין דבשעת
 60 והטעמה דהו רובא:

1 **באופשיא**. על שאילו רש אופשיא אם קבלו בכסר פגים ופלו ואמר לא מדה טובה היא
 2 כדי שלא יקפצו בו בני אדם שאינן מודעין לבא תמיד עליו ויבולו את ממונו: **אָנְיָב** ליה
 3 **כָּסָא דכִּסְפָא**. כלי של אופשיא היה כדי מחשין וצטוויות. לקמיה מקרש כדי מחשין
 4 שחוליו בו מחשין וצטוויות. מולדת קטנים שפוט בו וקב: **אֵת** חת. בר אחת מהרזו

5 **אֵת** חייב להכריז. דמנן דהי טימון: **שִׁבְי** ענפים
 6 של אילן עלה אחר כפי אחר. כספסתא סבה רתי
 7 מרז גבי ערבה ששורו מנעמ עליה ולתעיריה בה
 8 שלשה עליו לחן ואיכא דאמרי אפילו עלה
 9 אתר כדי אחר כשיבדו כדילם. **צָבֻע** וריא
 10 מטיא"ש דררן להרוג אוןיס ותרנגולים: וקל
 11 מקום שהרביס בו. ואפילו דבר שיש בו טימון
 12 פליגי רנן עליה. כתרתייה: **הַמוֹצֵא** פירות קא
 13 סיד צבורי מעות דקתני מתניי חייב להכריז
 14 והקא דואלו ורביס מצויין שם דרי אלו שלו
 15 שנתקיימין העבילים: דאילו פתי רובא. כלומר
 16 שהולך בדין מציאה אתר שם כרביס מיישן
 17 שם: ברוב ישראל. דסתם בתי כנסיות ישראל
 18 בהן: **בְּמִפְּחוּרֵי**. רנן דהא רימורו במפחורין דתנן
 19 מעות מפחורין דרי אלו שלו: **בְּנִסְיוֹת** אסיפת
 20 מקום שהתכנסים בו להתעני ולהקטנה: **יְהוּבֵי**
 21 בתי כנענים. שתי דער לומר מושיבין בה כנענים
 22 לשמוח: **קָאָה** גמי אפדיה. מינה היא סבד
 23 טהורה בעיר ישראל ונכנסים דרריס בה
 24 במסכת מכשירי: **והתפשוט** מיהא. מקצת
 25 משאלותיה דמדורו רנן ברוב כנענים ופליגי
 26 ברוב ישראל: **בְּסוּמֵי**. דכון דטעמו לאו אבדיה
 27 היא הלך ברוב ישראל יכריז: **שְׂאִינָה** עשויה
 28 לפשות. רגילים היו בעלים להניחה: **מִיַּם** רביס
 29 ולא לפנותה מיד: **וּנְמַלְךָ** עליה לפנותה. מיד ליה
 30 כרוז או מלעזא או אתא תפך להכי נקט שאינא
 31 עשויה לפנות דאי עשויה לפנות אבדיה מצינא
 32 היא שקתה לו דחש שקאן פתיה
 33 ואוביעת

34 **וְאֵם** המצא לומר פליגי ברוב ישראל ודאי פליגי ברוב כנענים פליגי או לא פליגי: **וְאֵם**
 35 **הַמוֹצֵא** לומר פליגי אפי' ברוב כנענים הלכה כמותו או אין הלכה כמותו אם המצא
 36 לומר הלכה כמותו דוקא ברוב כנענים או אפילו ברוב ישראל ת"ש המוצא מעות בבתי
 37 כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שהרביס מצויין שם חרי אלו שלו מפני שהבעלים
 38 מציאשין מהו מנא שמעת ליה דאילו בתי רובא ר"ש כן אלעור שמעת מינה אפילו ברוב
 39 ישראל נמי הכ"ע במפחורין אי במפחורין מנא אר"א מקום שהרביס מצויין שם אפילו אין
 40 מרביס מצויין שם אלא לעולם כצורוין והקא כמאי עסקנן בבתי כנסיות של כנענים
 41 בתי מדרשות מנא איכא למימר פתי מדרשות דידן דיהיב בהו כנענים השתא אשתא אשתא
 42 דיהיב פתי כנסיות נמי דידן דיהיב בהו כנענים ת"ש מצא בהו אבדיה אם רוב ישראל
 43 חייב להכריז או רוב כנענים אי חייב להכריז מנא שמעת ליה דאמר אולינ בתי רובא
 44 רשב"א שמעת מינה פי קאמר רשב"א ברוב כנענים אכל ברוב ישראל לא חרי מני רנן
 45 היא הפשוט מינה דמדורו ליה רנן לרשב"א ברוב כנענים אלא לעולם רשב"א היא ואפי'
 46 ברוב ישראל נמי והקא כמאי עסקי' כממון אי כממון מנא עבדיתייה ביה והתנן מצא כלי
 47 באשפה מכופה או יגע בו מגולה נוטל ומכרוי כדאמר רב כפא באשפה שאינה עשויה
 48 לפנות ונמלך עליה לפנותה הקא נמי באשפה שאינה עשויה לפנות ונמלך עליה לפנותה

ואוביעת

למחצה – בשרה. ולמה אמר פסילה? מפני מראית העין, שאם תימר שיתן בתוך עשרים אף הוא נתן למעלה מעשרים:

ומעט: כיצד ומעט? עושה איסמבא על פתח המבוי ומתיר. המבוי כמה יהא בה? רבי אחא בשם רבי הושעיה: ארבעה מפהים כדי מבוי. רבי יוסה אומר: טפה כדי קורה. תריא אמרין: כל שהיא, הרי אין כאן גבה עשרים אמה על רחב טפה, לא היה גבה עשרה מפהים – צריד לחוק.

כמה יחוק? רבי אחא אומר: ד' אמות כדי מבוי. רבי יוסה אומר: ד' מפהים כדי מקום.

ר' יעקב בר אחא ר' יוסה בשם ר' יוחנן: עושה תריין על פתח המבוי עמוק ו' ורחב ד' ומתיר המבוי בין מבפנים בין מבחוץ, והוא שיהא בתוך ג' לכתלי המבוי, ואפלו כמאן דמר תמן ארבעה – מדיי הכא בגי' תמן הויין למבוי ברם הכא בתוך המבוי.

עשה גדר בפתח המבוי גבוה עשרה ורחב ארבעה ומתיר המבוי, בין מבפנים בין מבחוץ. היה שם גדר, אם מתלקט הוא עשרה מפהים מתוך ג' – צריד קורה, ואם לאו – אין צריד. אית תני תני: 'מתוך ארבע' מאן דמר

[דף ג' ע"א]

'מתוך שלש' – רבנן. מאן דמר 'מתוך ארבע' – רבי מאיר.

היה מונדרין (מדרון) באמצע המבוי לעליונים – גדון משום תריין. לתחתונים – משום גדר: הרהב מעשר אמות ומעט: כיצד ומעט? נתן מלתרה בפתח המבוי ומתיר המבוי. לרחב איתמרת. ורבנן עבדין לה אפלו בגבוה.

ולא בפרוץ למלאו הוא?

נעשית באכסדרה. רבי מתיר אכסדרה בבית שריי. כמה עמודין היה בה? רבי יעקב בר אחא: אומר ר' היא ר' יוסה, חד אומר: ששה. וחד אומר: שמונה. אומר רבי יעקב בר אחא: ולא פליגי, מאן דמר ששה – לא מחשב אילין תרין ברייא (לא מחשיב את שני העמודים), מאן דמר שמונה – מחשב אילין תרין ברייא.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי אליעזר: לא סוף דבר ששה לא סוף דבר שמונה, אלא אם היו רבים בוקעין בה אפלו שנים יהו אסורין, אם אין הרבים בוקעין בה אפלו כמה יהו מתרין. מה דהוא עבדא הויא עבדה.

אכסדרא שנפרצה למלאה לרשות הרבים, רבי לא ורבי יוחנן, תריהון אמרין: מטלטלין בכלה. שמואל אמר: אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות. אמר רבי יוסי: ולא מודי שמואל במבוי שהוא מקרה למעלה מעשרים אמה שהוא פשר. אלא מיסבור סבר שמואל, והוא שיהא כל הכשר קורה בתוך עשרים. אתא רבי אחא רבי חיננא בשם רבי הושעיה: והוא שיהא הכשר הקורה בתוך עשרים. אמר רבי יוסי: ואפלו דסבר שמואל במבוי המקרה למעלה מעשרים אמה – פשר, לא דמי מבוי לאכסדרא, מבוי – נעשה לתשמיש בתים. אכסדרא לא נעשית אלא לתשמיש דבר. אילו מבוי שאינו מקרה ונתן הקורה בתוך עשרים, שפא אינו פשר? אילו אכסדרה שאינה מקרה ונתן הקורה

[דף ג' ע"ב]

בתוך עשרים, שפא בלום היא?

היה רחב בתוך חמש עשרה אמה, ר' בא ורב הונא בשם רב: עושה פס של ג' אמות, וכל שהוא מרחיקו מן הכתל שתי אמות, אותו "וכל שהוא" נדון לשם לחי, והשאר, והוא שיהא העומד רבה על החלל. ויעשה פס ארבעה טפחים! ולא כן תני עושה פס של ארבעה טפחים? אמר רבי בא בר פפי: כדי להתיר שניהן בלא קורה.

אית תני תני, מעמיד קנה ודוקרן. אית תני תני, עושה פס של ארבעה טפחים. אמר רבי יוסה: הלכה כאומר עושה פס ארבעה טפחים.

תני, רבי שמעון בן גמליאל אומר: מבוי שיש לו שני פתחים – נותן קורה באחד מהן ומתיר. רבי אחא בשם רבי לוי: אין הלכה ברבן שמעון בן גמליאל. אמר רבי בא: והוא שהעמיד קנה ודוקרן, אבל אם עשה פס ארבעה טפחים הלכה ברבן שמעון בן גמליאל. ותני בן, מבוי שיש לו ארבעה פתחים – נותן קורה באחד מהן ומתיר. אמר רבי יוסי: והוא שנתן על האמצעי, אבל אם נתן על החיצון, ניהא עומד שבאן מתיר פרצה שבאן, ומי מתיר פרצה של הלן? אמר רבי שמוי: תפתר ברבן שמעון בן גמליאל ולית את שמע מינה בלום.

מבוי גקם ומפלש; רבי יוחנן אומר: נותן לחי וקורה מיפן ועושה צורת פתח מיפן. ריש לקיש אמר: נותן לחי או קורה ומתיר.

[דף ד' ע"א]

על דעתיה דריש לקיש, בקשו לעשות להן תקנה אלו משתמשין עד מקום הכתל ואלו משתמשין עד מקום הכתל, ולא נמצאו שתי רשויות משתמשות ברשות אחת? אלא אלו משתמשות דרך עקמומיות ואלו משתמשות דרך עקמומיות. ולא נמצא שתי רשויות משתמשות ברשות האסורה להן?

רב ושמואל. רב פרי יוחנן ושמואל פריש לקיש. רבי יוחנן וריש לקיש הוון שרין בשקקה דרבי יצחק, ריש לקיש טלטל בדעתיה, רבי יוחנן לא אסר ולא טלטל. אמר רבי יוחנן: הניחו לבני מבוי שיהו שונגין ואל יהו מוידין.

מה, טלטל לא טלטל? אין תימר 'טלטל' – מחלפה שיטת ר' יוחנן. אין תימר 'לא טלטל' – יאסר לבני המבוי ר' יוחנן בטל רשותו. אמר רבי אחא: פה ריש לקיש לרבי יוחנן וטלטל. אמר רבי מתנה: ויאות,

[דף ד' ע"ב]

מה טעמא דרבי מאיר? עשו אותו פשוט אצל מויד. מה טעמא דרבנן? מכיון שחשודין הן לטלטל – כמוידין הן. אמרין ליה: אין ביני, ועשה שונאין של רבי יוחנן כצדוקי אצל בני המבוי ויאסר לבני המבוי.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: צדוקי חשוד לטלטלו, וכא מה אית לה?

מה נפק מביניהון? הנה עשוי כמין 'בי' ר' יוחנן אמר: נתת לחי וקורה מיפן ועושה צורת פתח מיפן. ריש לקיש אמר: אפילו כמה קורות אינן מתירין אותו.

רב ירמיה בשם רבי בון: מבוי שפריז מכנגדו – ארבעה. מן הצד – יותר מעשר. חכריא בשם רב: לא שניא בין שפריז בין מן הצד – ארבעה. הוון בעי מימר: מאן דמר מן הצד – יותר מעשר, הא עשר – מתר', בשיש שם רחב ארבעה. מאן דמר בין מכנגדו בין מן הצד ארבעה – בשאין שם רחב ארבעה.

ולא כן סברנן מימר רב פרי יוחנן? ואמר רבי יוסי בי רבי בון: כדי לעשות כל

[דף ה' ע"א]

הרשות באחת.

מבוי שנפרץ מצדו בלפי ראשו, רבנן דקיסרין אמר רבי הנה ר' יוסה: אם יש שם עומד ארבעה – צריך קורה. ואי לא – לא צריך.

מה בינו למבוי שיש לו שני פתחים? אלו מבוי שיש לו שני פתחים שפא אינו נותן קורה על אחד מהן ומתיר?

אמר רב נחמן בר יעקב: ומבוי שיש לו שני פתחים אין דרוך בני אדם לכנס בפתח הזה ולצאת בזה, ברם הכא דרוך בני אדם לכנס בפתח זה ולצאת בפרצה.

קורה אחת, מהו שתתיר שני מבואות? ר' ירמיה אמר רבי זירא ורבי אבהו, חד אמר: אסור, וחד אמר: מותר. מאן דמר אסור – בנתנין למעלה משלשה לכתלי הפבוי, מאן דמר מותר – בנתנין למטה משלשה בכתלי הפבוי.

רבי זעירא בעי: חצר פמה היא נתרת? אשכח תני – רבי אומר: בפס אחד. וחקמים אומרים: בשני פסין. רבי ירמיה בשם רבי הנה: הלכה בדברי האומר בשני פסין, ובלבד פס של ארבעה טפחים מיפן ופס של ארבעה טפחים מיפן. ור' יוסה בשם רבי יוחנן: הלכה בדברי האומר בשני פסין, ואני אומר בפס אחד.

ובלבד פס של ארבעה טפחים מיפן ופס של ארבעה טפחים מיפן, ואין באן אלא פס ג' טפחים מיפן וג' טפחים מיפן, הוי דו אמר בשם רבי יוחנן: פס וכל שהוא מיפן ופס וכל שהוא מיפן.

רבי זעירא רב הונא בשם רב: מבוי שארבו ורחבו שוין אינו נתרות בלחי וקורה אלא בפסים בחד, שמעיה שמואל מיניה ולעתה בתריה ארבעין זימנין. רבנן דקיסרין לא אמרין בו, אלא שמואל שאיל לרב: פמה יהא ארפן יותר על רחב? אגיב ואמר ליה:

[דף ה' ע"ב]

כל שהוא ולעתה בתריה ארבעין זימנין, דאת מבועי רב ולא משבח יתיה.

תמן תנינן, שהמבוי לחצרות בחדר לבתים. פמה חצרות יהו בפבוי? רב ושמואל, תרניהון אמרין: אין להן פחות משתים. ר' יעקב בר אהא בשם ר' יוחנן: אפלו חצר אחת מיפן וחדר אחת מבין. רבי

אחא ר' היננא בשם רבי יהודה אמר: אפלו חצר מיפן וכית מיפן, בית מיפן והנות מיפן. רב נחמן בר יעקב בשם רבי יוחנן: מבוי – אין פחות משני חצרות, חצר – אינה פחותה משני בתים,

מבוי שארכו ורחבו שוין – אינו נתר בלחי וקורה אלא בפסים פחצר. שמואל שאל לרב: כמה יהא ארבו יתר על רחבו? והוא אמר ליה: כל שהוא, ההין דרייא דארעא דישראל מה בעו. המשנה מבוארת פתוחין למבוי, עומד מרבה על הפרוץ ופרוץ מרבה על העומד – אין צריך קורה, אם יש ביניהן ארבע אמות – הפלג.

תני רבי הושעיה: פתחים פתוחין לרשות הרבים, נפתחים – נעשה מקומם רשות הרבים. ננעלים – נעשה מקומם רשות היחיד.

מבוארת המפלשים לים כמפלשים לבקעה, וההן שקקה דרבי חנין לא צריך צורת פתח, שהוא כמותלקט עשרה טפחים מתוך שלש, תקנה תקנו בו כדי להתיר בתים שלמטון:

אם יש לו צורת פתח אף על פי שהוא רחב מעשר אמות אינו צריך למעט: הנגידה בר שילמיה הוה יתיב מיתנא לחיה בריה, דרב אפיק רב רישיה מן פנתא, אמר ליה: לית בן. אמר ליה: ולא ניתגיה בן? אמר ליה: דתניתיה ואודעיה דלית בן.

אבא בר הונא אמר: צורת פתח שאמרו קנה מיפן וקנה מיפן וגמייא על גביהן רבי ינאי בי רבי ישמעאל בשם רבי שמעון בן לקיש:

[דף ו' ע"א]

ציר וכן ציר לא יהא מחסר אלא דלת.

תני ר' חיה ביצד מתירין רשות הרבים רבי יהודה אמר לחי מיפן ולחי מיפן קורה מיפן וקורה מיפן ותקמים אומרים לחי וקורה מיפן ועושה צורת פתח מיפן.

רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק ציר וכן ציר לא יהא מחסר אלא דלת אמרה רבי ירמיה קומי רבי ועירה אמר ליה ומה בידך ר' אילא בשם רבי יוחנן צורת הפתח שאמרו קנה מיפן וקנה מיפן וגמיי על גביהן.

אמר רבי יוסה רבנן דהכא דעתאון ורבנן דתמן דעתאון רבנן דתמן דאינון אמרין צורת הפתח שאמרו קנה מיפן וקנה מיפן וגמייא על גביהון ואינון אמרין לית בן ורבנן דהכא דאינון אמרין ציר וכן ציר לא יהא מחסר אלא דלת ואינון אמרין דאית בן.

תנניה בן אחי ר' יהושע אומר, בית שמאי אומרים דלת מיפן ודלת מיפן וכשהוא מכניס מוציא ונועל ובית הלל אמרין דלת מיפן וצורת פתח מיפן. אמר שמואל הלכה כהנניה בן אחי ר' יהושע ולא דא היא קדמייתא אמר רבי בא על ידי דלת הוא ננעול.

הורי רבי אחא ביהון דעבד צורת פתח שהוא צריך להפנס לפנים מארבע אמות רבי אייבון הורי כההון.

רבי זעירא בשם רב הסדא יתדות היוצאות מכתלי המבוי אדם נוטן עליהן את הקורה ומתיר את המבוי והן שיהו בתוף ג' לכתלי המבוי.

תרין אמורין חד אמר והן שיהיו בריאות כדי לקבל את הקורה ואריהיה וחרנה אמר אפלו אינן בריאות לקבל את הקורה ואריהיה.

ר' זעירא בעי תחת הקורה אסור ומתיר את המבוי אמר רבי אחא בר עקבא וקמה לא אמר ליה ולא אשכחנן בן על דשמואל דאמר שמואל תחת הקורה אסור ומתיר את המבוי.

ר' זעירא בשם שמואל תחת הקורה ובין לחיים גדון באסקפה רבי זעירא בעי כהיידא אסקפה באסקפה מתרת או באסקפה אמר רבי זירא עד דאנא תמן איצטרקא לי וכד קליקת להכא שמעית רבי יסא בשם רבי יוחנן אסקפה הגבוהה י' ואין רחבה ד' מותר לכאן ומותר לכאן ובלבד שלא

[דף ו' ע"ב]

וחלף אמר רבי מנא קומי רבי יוסי חמי מה אמר לא אמר אלא בשאיין שם רחב ארבעה אכיל יש שם רחב ארבעה אסורה.

אמר ליה והדא היא אמלתרה אילו מלתרה שמה אינה מתרת.

רבי זעירא אמר שמואל ורבי יוחנן שמואל אמר תחת הקורה אסור ורבי יוחנן אמר מתר הכל מודין על בין לחיים שאסור ותני בן מבוי העשוי לחיים לחיים אם יש בין זו לזו ד' טפחים מטלטלין עד החיצון ואם לאו מטלטלין עד הפנימי.

רבנן דמירין בשם ר' עוקבא בשאין החיצון עורך אכל אם היה היצון עורך מטלטלין עד החיצון: **הלכה ב' מתני'** הכשר המבוי בית שמאי אומרים לחי וקורה ובית הלל אומרים או לחי או קורה רבי אליעזר אומר לחיים.

משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבה לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מבוי שהוא פחות מארבע אמות שהוא או בלחי או בקורה ועל מה נחלקו על רחב מארבע אמות ועד עשר שבית שמאי אומרים לחי וקורה ובית הלל אומרים או לחי או קורה אמר רבי עקיבה על זה ועל זה נחלקו:

גמרא מה לחיים לחיים וקורה כבית שמאי לחיים ולא קורה כבית הלל ג' פר' יוסי כל שהוא כרבנן נישמענה מן הדא מעשה שהלך רבי אליעזר אצל רבי יוסי בן יוסי בן הורדה תלמידו לאובלין והראהו מבוי אחד ולא היה בו אלא לחי אחד בלבד אמר לו עשה לו לחיים אמר לו מה את אמר לי לסותמו אמר לו יסתם וכי מה ראיה רשות לשבת לבוא לכאן הדא אמרה ג' פר' יוסי אין תימר כל שהוא כרבנן כל שהוא סותם.

תני והלכה כדברי התלמיד

[דף ז' ע"א]

דלכך מה נן אומרים כבית שמאי ויש הלכה כבית שמאי ולא כבית הלל אלא בגין דתני רבן שמעון בן גמליאל אומר מבוי שאין בו ארבעה טפחים אינו צריך קורה דברי חכמים רב הונא בשם רב מבוי שהיא פחות מארבע אמות אינו צריך כלום:

הלכה ג' מתני' קורה שאמרו רחבה כדי לקבל ארים והארים חצי לבנה של ג' טפחים דיה לקורה שתהא רחבה טפח כדי לקבל ארים לארבו:

אמר ר' בא בדי לקבל עליו דימום של ארחין לארכבו תני רבן שמעון בן גמליאל אומר בדי לקבל עליו דימום של ארחין לרחבו מה ביניהן אמר רבי שין בריוות ביניהן על דעתיהן דרבנן ארבעין ארחין על דעתיה דרבן שמעון בן גמליאל עשרה ארחין.

שתי קורות בון חצי טפה וכוז חצי טפה פמה יהא ביניהן ר' זעירא אמר חצי טפה מה בין חצי טפה מיפן וחצי טפה מיפן וחצי טפה באמצע תני רבי הושעיה טפה.

שתי קורות בון שליש וכל שהוא וכוז שליש וכל שהוא וביניהן פחות משליש יבא ביי דמר רבי יוחנן העומד והחלל מצטרפין בארבעה והוא שיהא עומד רבה על החלל.

קורה שהיא יוצאה מפתל זה ואינה נוגעת בפתל השני או שהיו שתים זו כנגד זו אם יש בין זו לזו ג' טפחים צריך קורה ואם לאו אין צריך קורה.

[דף ז' ע"ב]

אית תני תני ארבעה מאן דמר שלשה בדי עברת אדם מאן דמר ארבעה בדי מקום.

קורה שראשה אחד למעלה מעשרים אמה וראשה אחד למטה מעשרים אמה רואין שאלו יגוד בתוך ג' טפחים והיא נראית בתוך עשרים אמה מתר ואם לאו אסור.

קורה שראשה אחד למעלה מעשרה טפחים וראשה אחד למטה מעשרה טפחים רואין שאלו יגוד בתוך ג' והיא נראית בתוך עשרה טפחים מתר ואם לאו אסור.

שתי קורות זו למעלה מזו רבי יוסי בי רבי יודה אומר רואין את התחתונה כאלו היא למעלן והעליונה כאלו היא למטה ובלבד שלא תהא העליונה למעלה מעשרים אמה והתחתונה למטה מעשרה טפחים.

אשבה תני רבי יוסה בי רבי יודה בשיטת אביו וחלוק על אביו בשיטת אביו דו אמר רואין את התחתונה פלו היא למעלן והעליונה פלו היא למטן וחלוק על אביו דו אמר ובלבד שלא תהא העליונה למעלה מעשרים אמה והתחתונה למטה מעשרה טפחים. אין תימר בשיטת אביו היא אפלו למעלה מכמה רבי יוסה היננא בר שלמיא רבי יודן היננא בר שלמיא בשם רב והוא שתהא העליונה בתוך שלשה טפחים לתחתונה:

הלכה ד' מתני' רחבת כְּדִי לְקַבֵּל אַרְיִת וּבְרִיאָה כְּדִי לְקַבֵּל אַרְיִת ר' יְהוּדָה אָמַר רַחְבָּה אַף עַל פִּי שְׂאִינָה בְּרִיאָה:

גְּמָרָא תְּנִי רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר בְּרִיאָה אַף עַל פִּי שְׂאִינָה רַחְבָּה רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַב הֶלְלֵה כְּרַבִּי מֵאִיר שְׁמוּאֵל אָמַר הֶלְלֵה כְּרַבִּי יוּדָה וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוֹי אָמַר הֶלְלֵה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר פְּרָנְסָא מִכִּיּוֹן דְּתִימְרָה הֶלְלֵה כְּהִדִּין וְהֶלְלֵה כְּהִדִּין מֵאֵן דְּעָבַד הַכִּיּוֹן לֹא חָשַׁשׁ וּמֵאֵן דְּעָבַד הַכִּיּוֹן לֹא חָשַׁשׁ. אָמַר רַבִּי מְנַא מִכִּיּוֹן דְּאֶתְמַר הֶלְלֵה כְּרַבְּנֵן שְׁבָקִין לַיהוּדִי וְעָבְדִין כְּרַבְּנֵן.

רַב אֲזוּל לְחַד אֶתְרָה חָמָא חַד מְבוּי שְׁרִיתִיה בְּלִיתִיָּא יַחַב לָהּ בְּחַוְטָרָא וְאַפְלָה אָמַר לֹו רַב הוּנָא דִּיקְלָא קֵאִים אָמַר לֹו רַב עִינְוִי דְרַב הוּנָא גְּבַהּ וְעִינְוִי דְרַב לִית אִינּוֹן גְּבַהּ אֵלָא הַרִינִי אִסְרָ לְהֵן מִשֵּׁם קוֹרָה וּלְשַׁבַּת הַבָּאָה אֲנִי מַתִּיר לְהֵן מִשֵּׁוּם לְחֵי שְׁיֵהִיו יוֹדְעִין שְׂאָם יִנְטַל הַדְּקָל שְׁהוּא אִסְרָ לְמַלְטָל וְאִית בְּעֵי מִימְרָ דְלֹא יְהוּוֹן סְבָרִין כְּרַבִּי יוּדָה, דְרַבִּי יוּדָה אָמַר: רַחְבָּה אַף עַל פִּי שְׂאִינָה בְּרִיאָה.

דְרַבִּי הִינָנָא

[דף ה' ע"א]

לֹא אָמַר בֶּן, אֵלָא רַב אֲזוּל לְחַד אֶתְרָה, חָמָא חַד מְבוּי שְׁנַפְטַל קוֹרְתָו וְאִסְרָ לָהּ. אָמַר לִיה רַב הוּנָה: דִּיקְלָא קֵאִים! אָמַר לִיה רַב עִינְוִי דְרַב הוּנָה גְּבַהּ וְעִינְוִי דְרַב לִית אִינּוֹן גְּבַהּ, אֵלָא הַרִינִי אִסְרָ לְהֵן מִשֵּׁוּם קוֹרָה וּלְשַׁבַּת הַבָּאָה אֲנִי מַתִּיר לְהֵן מִשֵּׁוּם לְחֵי שְׁיֵהִיו יוֹדְעִין שְׂאָם יִנְטַל הַדְּקָל שְׁהוּא אִסְרָ לְמַלְטָל.

אִית דְּבַעֵי מִימְרָ דְלֹא יְהוּוֹן סְבָרִין כְּרַבִּי יוּדָה.

דְתַנְיָנָן תַּפְּסָן אִי זְהוּ קַרְפָּף כֹּל שְׁהוּא סְמוּדָ לְעִיר דְכָרִי רַבִּי יוּדָה וְהָכָא הוּא אָמַר הַכֵּן אָמַר רַבִּי מְנַא כְּבִית דִּירָה עָבַד לָהּ רַבִּי יוּדָה:

הֶלְלֵה ה' מתני' הִיתָה שֶׁל קֶשׁ אוֹ שֶׁל קְנִים, רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאֵלוֹ הִיא שֶׁל מִתְכַּת. עֲקֻמָּה, רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאֵלוֹ הִיא פְּשוּטָה. עֲגֻלָּה, רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאֵלוֹ הִיא מְרַבְּעַת. אִם יֵשׁ בְּהַקְפּוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, יֵשׁ בּוֹ רַחַב טְפָח:

גְּמָרָא לְמִי נִצְרַכָּה לְר' יוּדָה דְרַבִּי יוּדָה אָמַר רַחְבָּה אַף עַל פִּי שְׂאִינָה בְּרִיאָה:

עֲקֻמָּה רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאֵלוֹ הִיא פְּשוּטָה: רַבִּי אֶהָא בְּשֵׁם ר' וְעִירָא רַבִּי יוּדָה הִיא ר' יוֹסֵה בְּשֵׁם ר' יוֹסֵה בְּשֵׁם ר' וְעִירָא דְכָרִי תַפֵּל הִיא וְהוּא שְׁתַּהָא עֲקֻמוּמִית מִן הַצַּד עֲקֻמוּמִית שְׂאִינָה מְעַכְבַּת אֶת הַמְבוּי

אבל עקמומית שהיא מעקבת את הפבוי הרי זו אסורה ואי זהו עקמומית שהיא מעקבת את הפבוי
כל שאלו יגוד ואין בין זו לזו ג:

עגלה רואין אותה באלו היא מרבעת עוד היא דרבי יודה מן הים למדו: "ויעש את הים מוצק עשר
באמה" וגו' (מלכים א', כג) איפשר לומר עגול שפכר נאמר מרבע איפשר לומר מרבע שפכר נאמר עגול,

[דף ה' ע"ב]

אין תימר עגול נמצאת אומר ק"ס ידות טהרה הוא מחזיק אין תימר מרבע נמצאת אומר ק"ב ושתי
ידות טהרה היה מחזיק אמור מעתה שתי אמות העליונות עגולות היו שלש אמות התחתונות
מרבעות היו נמצאת אומר מאה וחמשים ידות טהרה היה מחזיק כתוב אחד אומר אלפים בת יכיל
וכתוב אחד אומר מחזיק בתים שלשת אלפים יכיל אפשר לומר אלפים שפכר נאמר שלשת אלפים
אפשר לומר שלשת אלפים שפכר נאמר אלפים בת נמצאת אומר אלפים בלח שהן שלשת אלפים
ביבש מיפן למדו חכמים ארבעים סאה בלח שהן פורים ביבש:

הלכה ו' מתני' – להנין שאמרו, גבהון עשרה טפחים, ורחבון ועבון כל שהוא. רבי יוסי אומר, רחבון
שלשה טפחים:

גמרא מתניתין במשויכין מן הכתל אבל אם היו סמוכין לכתל אף רבי יוסי מודה ותני בן עשה להנין
לפבוי אם גבוהין מן הארץ פתוח מג' או שהיו סמוכין לכתל פחות מג' מתר: ג', והוא שיהא העומד
רב על החלל אבני הבנין היוצאות מן הבנין אם אין בין אחת לחברתה ג' טפחים נדון בלחיים.

קרן זוית יוצא מיפן וקרן זוית יוצא מיפן נדון בלחיים כתל הנכנס ונראה כפס מבפנים ושוח מבחוץ
או שנראה כפס מבחוץ ושוח מבפנים נדון בלחיים

[דף ט' ע"א]

היה משוח אבא בר רב הונה אומר: רואין אותו פלוי הוא פנום התיב רב חסדאי והתנינן חצר גדולה
שנפרצה לקטנה הגדולה מתרת והקטנה אסורה ויעשו בתלי גדולה בלחיים אצל בתלי קטנה והותרה
קטנה אומר ליה אבא בר רב הונה תפטר במשויכין יותר מעשר.

תני רבי שיינ קומי רבי אהא בגדולה אחת עשרה ובקטנה עשר איתבעת מתניתין ולא אישתכחא
אמר ליה אהא בן אמר רבי שמעון בן לקיש: כל משנה שלא נכנס לחבורה אין סומכין עליה אומר

רבי יוסה אתיא כמן דמר חצר נתרת בשני פסין ובלבד פס של ארבעה טפחים מיפן ופס של ארבעה טפחים מיפן אמר רבי יוסה בי רבי בון ואפילו תימא בן אתיא כמאן דמר חצר נתרת כב' פסין ובלבד פס של ד' טפחים מיפן ופס של ד' טפחים מיפן רב עוקבה בשם רבנן דתמן לגדולה הן גדונות ואינן גדונות לקמנה.

כתל שצדו א' יוצא וצדו א' כגום כהנא אמר נתן את הקורה לזכסן ומשתמש לזכסן רבי אחא בשם כהנא נתן הקורה לזכסן ומשתמש לזכסן ובלבד שלא תהא הקורה משוכה יותר מעשר ומדרבי יוסי קנימא רב אבדימי נהיתה ובלבד שלא תהא הקורה משוכה יותר מעשר רבי אחא בשם רבי שמעון בן לקיש: ובלבד שלא יהא הכתל משוף יותר מארבע אשפחת אמר מה דצריכא להן פשיטא להן אמר רבי עולא משלשה ועד ארבעה היא מתניתין.

[דף ט' ע"ב]

פחות משלשה אפילו יותר מעשר – מתר. ארבעה, אפילו פחות מעשר – אסור, אלא אם כן אנן קנימין משלשה ועד ארבעה:

הלכה ז' מתני' – בכל עושין לחיזו, אפילו בדבר שיש בו רוח חיים, ורבי יוסי אסר. ומטמא משום גזל, ורבי מאיר מטהר. וכותבין עליו גמי נשים, ורבי יוסי הגלילי פוסל.

גמרא תני כל דבר שיש בו רוח חיים עושין אותו דפן ואין עושין אותו לחי דברי רבי מאיר והקמים אומרים אין עושין אותו דפן אכל עושין אותו לחי.

אמר רבי אחא: חד תנא הוא! מאן דמר עושין אותו דפן עושין אותו לחי ומאן דמר אין עושין אותו דפן – אין עושין אותו לחי. אמר ר' יוסה: תרין תנאין אינון ולמה עושין אותו דפן שאלו ישמט אינו כרגיש ואין עושין אותו לחי שאלו ישמט הוא כרגיש.

קם ר' יושוע דרומיא עם תלמידוי דרבי אחא אמרו לו: אמרין דבתריה דהיא פליגא על רבכון. והקמים אומרים אין עושין אותו דפן אכל עושין אותו לחי. מה אם בשעה שאלו ישמט אינו כרגיש את אמר מתר כאן שאלו ישמט הוא כרגיש לא כל שכן הוי תרין תנין אינון על דרבי אחא היכמה דתימר תפן תרין תנין אינון על דרבי יוסי בן את אמר אוף הכא תרין תנין אינון על דרבי אחא.

רבי שמעון בר כרסנא בשם רבי אחא רבי מאיר ורבי יוסי ורבי אלעזר בן עזריה שלשתן אמרו דבר אחד רבי מאיר דלחיים מטמא משום גזל רבי מאיר מטהר רבי יוסה דאהילות רבי יוסה אומר הפית

שבספינה אינו מביא את הטמאה רבי אלעזר בן עזריה דתני מעשה בי רבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא שהיו באין בספינה ועשה רבי עקיבא סבה בראש הספינה ובאת הרוח והפריחתה אמר לו רבי אלעזר בן עזריה: עקיבא היכן סוכתך.

מה טעמא דרבי יוסי הגלילי ספר מה ספר מיוחד שאין בו רוח חיים אף כל דבר שאין בו רוח חיים מה ספר דבר מיוחד שאינו אוכל אף כל שאינו אוכל מה טעמא דרבנן מה ספר מיוחד שהוא בתלוש אף כל דבר שהוא

[דף י"ע"א]

בתלוש.

על דעתיה דרבי יוסי הגלילי ידות אוכלין פאכלין. נישמעניה מן הדא כתבו על גרן תצבי ויגדרו וחתמו ונתנו לה כשר מפני שגדרו ואחר כך חתמו הוא אם חתמו ואחר כך גדרו לא ר' אהא בשם ר' מיישא והוא שכתב על זכרותו של גרן אבל אם כתב על נרתיקו כפרוש הוא וכשר.

ר' יונה בעי אף לעגון הכשר זרעים בן היה עבידא חשב עליהן שירדו על הכהמה ומן הכהמה על האוכלין תמן אמר רבי יוסי הגלילי ספר מה ספר מיוחד שאין בו רוח חיים אף כל דבר שאין בו רוח חיים אוף הקא בן או שניא היא דכתיב וכל משקה אשר ישתה בכל בלי יטמא (ויקרא י"א, לד) מעתה אפילו חשב שירדו לבורות לשיחין ומערות שניא היא הקא דכתיב בלי:

הלכה ח' מתני' – שירא שהנתה בכקעה והקיפה בכלי בהמה מטמלין בתוכה, ובלבד שיהא גדר גבוה עשרה טפחים ולא יהיו פרצות יתרות על הבנין.

כל פרצה שהיא כעשר אמות, מתרת, מפני שהיא כפתה. יתר מפאן, אסור;

גמרא רב אדא בשם ר' חסדייא למי נצרכה לר' יוסה פי ר' יודה דרבי יודה פי ר' יודה אומר כל מחיצה שאינה של שתי ושל ערב אינה מחיצה ומודה הוא הקא ותני בן בכל עושין מחיצות אפילו אוכפין אפילו עבטין אפילו גמלים ובלבד שלא יהא בין איכופ לאיכופ מלוא איכופ בין עביט לעביט מלוא עביט בין גמל כמלא גמל ובלבד שלא יהא עומד כנגד עומד ופרוץ כנגד פרוץ אלא עומד כנגד פרוץ ופרוץ כנגד עומד.

נמצאת אומר לעגון בלאים כל הפחות מג' כסתום מג' ועד ארבעה

מִסְכַּת נְזִיר פָּרָק חֲמִישִׁי

הא, כל אלו שאמרו 'אין מתחיל למנות עד שיטהר', אם נטמא - אין מביא קרבן טמאה. כל אלו שאמרו 'מתחיל ומונה מיד', אם נטמא - מביא קרבן טמאה.

הב, טמאה שנתונה על גבי כהל, אפלו מחצה על מחצה, וכן עזר בהמה חייה ועוף חייו, שהיו מהלכין זה אחר זה, אפלו ראשו של זה וראשו של זה בין רגלו של זה - אין הנזיר מגלח עליהן, ואין חיבין עליו על טמאת מקדש וקדשיו. רבי אליעזר אומר: בראשונה היו זקנים חלוקין, מקצתן אומרים: רביעית דם, ורבע עצמות. ומקצתן אומרים: חצי קב עצמות וחצי לוג דם. בית דין שאחריהן אמרו: רביעית דם ורבע עצמות לתרומות וקדשיו. חצי קב עצמות וחצי לוג דם לנזיר ולמקדש.

הג, אמר רבי אלעזר: כשהלכתיו לערדסקיא, מצאתי את רבי יהושע בן פתור, שהיה יושב ודן לפני רבי מאיר בהלכה: כל טמאה מן המת שהנזיר מגלח עליה - חיבין עליה משום ביאת מקדש, וכל טמאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה - אין חיבין עליה על טמאת מקדש. אמר לו: אל תהא זו קלה מן השרץ! אמרתי לו: כלום אתה בקי ביהושע בר ממל? אמר לי: הן! כך אמר יהושע בר ממל משום רבי יהושע: כל טמאה מן המת שהנזיר מגלח עליה - חיבין עליה משום ביאת מקדש, וכל טמאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה - אין חיבין עליה על טמאת מקדש, ורואה אני את דבריו.

הד, שאלו את רבי שמעון: הרי שהיה נזיר ומצרע, מהו שישלח תגלחת אחת, ותעלה לנדרו ולצרעתו? אמר להן: אין מגלח. אמרו לו: למה? אמר להם: אלא זה מגלח להעביר שער, וזה מגלח להעביר שער -

יפה אתם אומרים! אלא נזיר מגלח "להעביר" שער ומצרע מגלח "לגדל" שער. אמרו לו: אף אנו אומרין לא תעלה לו בימי גמרו, תעלה לו בימי ספרו. אמר להם: אילו זה מגלח לאחר ביאת מים, וזה מגלח לאחר ביאת מים - יפה אתם אומרים! אלא נזיר מגלח "לאחר" ביאת מים, ומצרע מגלח "קדם" ביאת מים. אמרו לו: אף אנו אומרין לא תעלה לו לימי ספרו, ונזירותו תעלה לו לימי חלוטו וטמאתו. אמר להם: אילו מגלחים לאחר דמים - יפה אתם אומרים! אלא נזיר מגלח "לאחר" דמים, ומצרע מגלח "לפני" דמים. אמרו לו: תקון הדבר - לא תעלה לו לימי צרעתו ונזירותו, תעלה לו לימי צרעתו וטמאתו. אמר להם: נזיר טהור והוא מצורע, זה לגדל וזה להעבירו, אם נזיר טמא והוא מצורע - זה לפני ביאת מים וזה לאחר ביאת מים (ספרים אחרים: 'אבל אם היה נזיר - מגלח תגלחת אחת על שתייהן').

הה, שני נזירין שאמר להן אחד: 'ראיתי את אחד מכם שננטא, ואיני יודע אי זה מכם' - סופרין שלשים יום, ומביאין קרבן טמאה וקרבן טהרה, ואומר: 'אם אני טמא - קרבן טמאה שלי וקרבן טהרה שלך. ואם אני טהור - קרבן טהרה שלי וקרבן טמאה שלך'; וסופרין שלשים יום, ומביאין קרבן טמאה וקרבן טהרה, ואומר: 'אם אני טמא - קרבן טמאה שלי וקרבן טהרה שלך, וזה קרבן טהרתי. אם אני טהור - קרבן טהרה שלי וקרבן טמאה שלך, וזה קרבן טהרתי'.

מת אחד מהן, אמר רבי יהושע: 'יבקש אחד מן השוק שידר כנגדו בניזיר, ואומר: אם טמא הייתי - הרי אתה נזיר מיד, ואם טהור הייתי - הרי אתה נזיר לאחר שלשים יום. וסופרין שלשים יום ומביאין קרבן טמאה וקרבן טהרה, ואומר: אם אני טמא - קרבן טמאה שלי, וקרבן טהרה שלך, ספק. ואם אני טהור - קרבן טהרה שלי, וקרבן טמאה שלך ספק'; וסופרין שלשים

¹ בנוסחת הספרים מובא: הן, ובעל הלכות היה.

עליה, ואומר: 'אם טהור הייתי - עולה הראשונה חובה, וזו נדבה, והחטאת עוף ספק מחובתי, ואם טהור אני - עולה הראשונה נדבה, וזו חובה, וחטאת עוף ספק, ומגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו כדרך שהמצרעין מגלחין. רבי שמעון אומר: למחרת מביא אשמו ולגו בידו, ומעמיד על שערי נקנור, ומתנה עליהן, ואומר: 'אם מצורע אני - הרי זה אשמי. ואם לאו - הרי זה שלמי נדבה'. אשם זה נשחט בצפון, וטעון מתן בהונות, וסמיכה, ונסכים, ותנופה חזה ושוק, ונאכל לזכרי כהונה, ולא הודו לו חכמים לרבי שמעון, שמביא קדשים לבית הפסול. להביא חטאת בהמה אין יכול - שאין חטאת בהמה באה על הספק. להביא חטאת העוף אין יכול - שהעשיר שהביא קרבן עני, לא יצא. כיצד עושה? יכתב נכסיו לאחר, ומביא קרבן עני. נמצא עני הביא חטאת העוף, ומתנה עליהם, ואומר: 'אם מצורע אני, הרי זה חטאת, אם לאו - הרי זה ספקו, ואוכל בקדשים מיד. אבל לשנות יין ולטמא אין יכול, שאין ימי נזרו עולין לו בתוך ימי צרעתו. כיצד יעשה לו? כדברי בן זומא סופר שלשים יום, ומביא עולת בהמה ומגלח, ומביא חטאת העוף, ומתנה עליה, ואומר: 'אם טמא אני - חטאת מחובתי ועולה נדבה. ואם טהור אני - עולה מחובתי וחטאת ספק. וסופר שלשים יום, ומביא קרבנותיו שלמים ועולה, ומתנה עליה ואומר: 'אם טמא אני - עולה הראשונה חובה וזו נדבה. והחטאת העוף מחובתי, ואם טהור אני - עולה הראשונה נדבה, וזו חובה, והחטאת העוף ספק, ומגלח, ואוכל בקדשים לאחר ששים יום, ושונה יין ומטמא למתים מיד. במה דברים אמורים? בזמן שגזר שלשים, אבל נזר שנים עשר חדש - אוכל בקדשים לאחר שתי שנים, ושונה יין ומטמא למתים לאחר ארבעה שנים.

יום, ומביאין קרבן טמאה וקרבן טהרה, ואומר: 'אם אני טמא - קרבן טמאה שלי וקרבן טהרה שלך, וזה קרבן טהרתי. ואם אני טהור - קרבן טהרה שלי וקרבן טמאה שלך, וזה קרבן טהרתך'. שלשים ימים הראשונים ושלשים ימים האחרונים - אסור לגלח, ולשתות יין, ולטמא למתים, אם גלח ושנה יין ונטמא למתים - סופג את הארבעים, הוא עצמו, על הראשונים - חיב. ועל האחרונים - פטור.

מִסְכַּת נְזִיר פָּרָק שִׁישִׁי

ו, א ספק נזיר טמא, ספק נזיר טהור - אבל נזיר ודאי? ספק מצורע טמא ספק מצורע טהור - אבל מצורע ודאי. אוכל בקדשים אחר ששים יום. שונה יין ומטמא למתים לאחר מאה ועשרים יום. כיצד? אמרו לו: נזיר טמא אתה ואין נזיר טמא מגלח, אלא עד שבעה, צא ומנה שבעה. הזה ושנה, גלח והביא קרבן, מנה שבעה ובקש לגלח, ואמרו לו: נזיר טהור אתה, ואין נזיר טהור מגלח אלא עד שלשים, צא ומנה עשרים ושלשה להשלם שלשים, גלח והביא קרבן, מנה שלשים, ובקש לגלח, אמרו לו: נזיר טהור אתה! ואין נזיר טהור מגלח אלא על הדמים. כיצד הוא עושה? מביא עולת בהמה ומתנה עליה, ואומר, אם נזיר טהור אני - הרי זה חובה. ואם לאו - הרי זה נדבה. כיצד תעשה לו להחמיר עליו? מביא פילי של חרס חדשה, ונותן לתוכה רביעית מים חיים, ומביא שתי צפרים, ושחט את אחת מהן אל כלי חרס על מים חיים, חפרה וקברה בפניו, ואסורה בהנאה, ומביא חטאת העוף, ומתנה עליה, ואומר: 'אם טמא אני - חטאת מחובתי ועולה נדבה. אם טהור אני - עולה מחובתי וחטאת ספק. מגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו כדרך שמצרעין מגלחין, ומונה שלשים, ומביא עולת בהמה אחרת, ומתנה

² כלומר הוא נזיר ודאי ואין ספק בניזירותו.

רבי יוסי אומר: עבד שאמר לו רבו - יהוי שותה יין שתי שנים, ומטמא למתים שתי שנים' - שותה יין בפניו ושלא בפניו, ומטמא למתים בפניו ושלא בפניו, למה רבו כופו? לנזירות, אבל לא לנדרים ולא לשבועות.

וה עבד שנזר, וגלח, ויצא לחרות - יצא. נזר ולא גלח, ויצא לחרות - לא יצא. נטמא ויצא לחרות - מונה משעה שנטמא.

מסכת סוטה פרק ראשון

א, המקנא לאשתו. רבי אליעזר אומר: מקנא לה על פי שתיים, ומשקה על פי אחד או על פי עצמו.

המקנא לאשתו על פי עד אחד, או על פי עצמו, ומשקה לה על פי שנים. השיבו חכמים לדברי רבי יוסי ברבי יהודה: אין לדבר סוף.

אי זו היא עדות הראשונה? זו עדות סתירה. עדות אחרונה - זו עדות טמאה. וכמה היא שעור סתירה? כדי טמאה. וכמה היא טמאה? כדי ביאה. וכמה היא כדי ביאה? כדי העראה. וכמה היא העראה? רבי אליעזר אומר: כדי חזרת דקל. רבי יהושע אומר: כדי מזיגת כוס. בן עזאי אומר: כדי לשותתו. רבי עקיבה אומר: כדי לצלות ביצה. רבי יהודה בן בתירא אומר: כדי לגמעה. רבי אליעזר בן ירמיה אומר: כדי לקשר הגרדי נימא. חנן בן פינחס אומר: כדי שתושיט אצבע לתוך פיה, לתן קיסם. פלימו אומר: כדי שתושיט ידה לסל לטול ככר, ואף על פי שאין ראיה לדבר, זכר לדבר שנאמר (משלי ו, כו): "כי בעד אשה זונה עד כפר לחם".

אב רבי יהודה אומר: בעלה נאמן עליה, מקל וחמר: ומה נדה, שחייבים על ביאתה כרת - בעלה נאמן עליה, סוטה, שאין חזבין על ביאתה כרת - אינו דין שיהא בעלה נאמן עליה?! אמרו לו: וכל שכן!

וב טמא בספק, ומחלט בודאי - אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים, ושותה יין ומטמא למתים לאחר ששים ושמונה יום. טמא בודאי ומחלט בספק - אוכל בקדשים לאחר שלשים ושבועה יום, ושותה יין ומטמא למתים לאחר שבועים וארבעה יום. טמא בודאי ומחלט בודאי - אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים, ושותה יין ומטמא למתים אחר ארבעה וארבעים יום.

וג כל קרבנות צבור ויחיד - הציץ מרצה על טמאת הדם ועל טמאת הגוף, חוץ מגזיר ועושה פסח, שמרצה לטמאת הדם, ואינו מרצה על טמאת הגוף, ואם נטמא טמאת התהום - הרי זה מרצה.

כיצד? היה הולך לשחוט את פסחו, ואמרו לו: מת היה עמך בבית שנכנסת לו, תחת אבן שישבת עליו, ונודע לו בין בשעת פסחו בין עד שלא עשה פסחו - צריך לעשות פסח שני. אבל אמרו לו: קבר התהום היה עמך בבית שנכנסת לו, או תחת אבן שישבת עליו, ונודע לו עד שלא עשה פסחו, צריך לעשות פסח שני, משעשה פסחו - אין צריך לעשות פסח שני. וכן נזיר שהלך להביא קרבנותיו, ואמרו לו: מת היה עמך בבית שנכנסת לו, או תחת אבן שישבת עליו, ונודע בין משהביא קרבנותיו בין עד שלא הביא קרבנותיו - צריך להביא קרבן טמאה. אבל אמרו לו: קבר התהום היה עמך בבית שנכנסת לו, תחת אבן שישבת עליו, ונודע לו עד שלא הביא קרבנותיו - צריך להביא קרבן טמאה. משהביא קרבנותיו - אין צריך להביא קרבן טמאה.

וד חמר באשתו ובתו מה שאין בעבדו, וחמר בשפחתו ובעבדו מה שאין באשתו ובתו, שאשתו ובתו מפר את נדרן ואין כופן לשותת יין ולטמא למתים, אבל עבדו ושפחתו - אין מפר את נדרן אבל כופן לשותת יין ולטמא למתים. ואין שותתין אלא בפניו, ואין מטמא למתים אלא בפניו.

תּוֹסֵפֶתָא

הַשְּׁלֵם

הואיל ואין חיבין על ביאתה כרת - לא
יהא בעלה נאמן עליה!

דבר אחר: לא! אם אמרת בנדה שיש לה
התר אחר אסורה - האמר בסוטה, שאין
לה התר אחר אסורה?! ואומר (משלי ט,
יז): "מים גנובים ימתקו וגו'. רבי יוסי
אומר: הפתוב האמינו עליה, שנאמר
(במדבר ה, טו): "והביא האיש את אשתו
אל הכהן".

אג מעלין אותה לשערי מזרח, לשערי
נקנור, ששם משקים את הסוטות, מטהרין
את היולדות, ומטהרין המצרעים, שנאמר
(מלכים א ח, לא לב): "את אשר יחטא
איש לרעהו ואתה תשמע השמים ועשית
ושפטת את עבדיך להרשיע רשע לתת
דרכו בראשו" - וצבתה בטנה ונפלה
ירכה" (במדבר ה, כז). "ולהצדיק צדיק
לתת לו כצדקתו" - "ואם לא נטמאה
האשה וטהורה היא ונקתה ונזרעה זרע".
היא עומדת מבפנים, והכהן עומד מבחוץ,
שנאמר (במדבר ה, יח): "והעמיד הכהן
את האשה לפני ה'", ואין כהן לפני ה',
וכדרך שמאימין עליה שתחזר בה - כך
מאימין עליה שלא תחזר בה. אומרים לה:
בתי! אם ברור לך שאת טהורה - עמדי על
בורך, וישתי, שאין המים הללו דומין אלא
לסם יבש שנתון על גבי בשר חי, אם יש
שם מכה - מחלחל ויורד. אין שם מכה -
אינו מזיקו.

אד אין משקין שתי סוטות כאחת, שלא
יהא לבה גס בחברתה. רבי יהודה אומר:
לא מן השם הוא זה, אלא משום
שנאמר (במדבר ה, טז): "והקריב אתה
הכהן" - אחת מקריב, ולא שתיים.

אה כהנים מטילין ביניהם גורלות. כל מי
שעלה גורלו, ואפילו כהן גדול - יוצא
ועומד בצד סוטה, ואוחז בבגדיה, אם
נקרעו - נקרעו. ואם נפרמו - נפרמו. עד
שמגלה לבה, וסותר את שערה; רבי יהודה
אומר: אם היה לבה נאה - לא היה מגלהו,

ואם היה שערה נאה - לא היה סותרה,
מפני פרחי כהונה.

או שלשה צריכין שיראו על פני המים,
אפר פרה ועפר סוטה, ודם צפור. אפר פרה
- כדי שיראו על פני המים. עפר סוטה -
כדי שיראה על פני המים. דם צפור של
מצורע - כדי שיראה על פני המים. רק
יבמה - כדי שיראה לעיני הזקנים.

אז רשאים הכהנים לתן בשירי מנחות יין,
שמן ודבש, ואסורין לחמץ. כל המנחות
שבתורה טעונה שמן ולבונה, חוץ ממנחת
חוטא ומנחת קנאות, שנאמר (במדבר ה,
טו): "לא יצק עליו שמן ולא יתן עליו
לבונה וגו'. רבי שמעון אומר: כל חטאת
שבתורה - אין טעונה נסכים, חוץ
מחטאתו ואשמו של מצורע, שלא יהא
קרוב חוטא מהדר. רבי טרפון אומר: כל
זכרונות שבתורה נאמרו לטובה, חוץ מזו
שנאמר (במדבר ה, טו): "מנחת זכרון
מזכרת עון". רבי עקיבא אומר: אף זו
לטובה, שנאמר (במדבר ה, כח): "ואם לא
נטמאה האשה וטהורה היא ונקתה ונזרעה
זרע".

מִסְכַּת סוֹטָה פֶּרֶק שְׁנִי

בא היה נוטל את מגלתה ונכנס לו לאולם,
טבלא של זהב היתה קבועה בכתלו של
היכל והיא נראית באולם, ממנה רואה
וכותב, לא חסיר ולא יתיר, יוצא ועומד
בצד סוטה, קורא ודורש, ומדקדק בכל
דקדוקי פרשה, ומשמיעה בכל לשון
ששומעת, כדי שתהא יודעת על מה היתה
שותה ובמה היתה שותה, על מה היתה
טמאה ובמה היתה טמאה, ואומר לה:
'משביע אני עליך, ויבא עליך ויבואו עליך'
- זה אלה. 'משביע עליך' - זו שבועה. רבי
מאיר אומר: אמן שלא נטמאתי, אמן שלא
אטמא, לא שהמים בודקין אותה מיד, אלא
אפלו תקלקל לאחר עשרים שנה - המים
מתעררין עליה, שנאמר (במדבר ה, טו):

”מנחת זכרון מזכרת עון”, נכנס וכותב, יוצא ומחוק.

בב, עד שלא נמחקה המגלה, אמרה: ‘איני שותה’, או שאמרה: ‘טמאה אני’, או שבאו עדים ואמרו שהיא טמאה – המים נשפכין, ואין בהן משום קדשה, ומגלתה נגנזת תחת צירו של היכל, ומנחתה מתפזרת. נמחקה המגלה ואמרה: ‘איני טמאה’ – המים נשפכין, ואין בהן משום קדשה, ומגלתה נגנזת תחת צירו של היכל, ומנחתה מתפזרת בבית הדישן, ואין מגלתה כשרה להשקות בה סוטה אחרת.

בג, נמחקה המגלה, ואמרה: ‘איני שותה’ – מערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחיה. רבי יהודה אומר: בצבת של ברזל פותחין פיה של זו ומערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחיה. אמר לו רבי עקיבא: וכי למה משקין אותה? לא לבדקה? הרי זו בדוקה ומגולת! אלא לעולם יכולה היא שתחזור, עד שתקרב מנחתה. קרבה מנחתה ואמרה: ‘איני שותה’ – מערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחיה.

בד, רבי אלעזר אומר: שתי קנאות האמורות בפרשה, קנאה אחת שמקנא לבעל, ואחת שמקנא למקום. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: מה תלמוד לומר (במדבר ה, כב): ‘ואמרה האשה אמן אמן’ – ראוייה היתה האשה לבא עליה פרעניות גדולות מאלו, שהביאה עצמה לידי ספק זה, אלא שניקל נולה, שנאמר (שם): ‘ונקתה’ – נקתה מכל פרעניות הראויות לבא עליה. רבי יהודה בן בתירא אמר משום רבי אלעזר בן תימא: מה תלמוד לומר (שם): ‘ואם לא נטמאה האשה’ – שאם היתה יולדת בצער – יולדת ברוח, נקבות – יולדת זכרים, מכערין – יולדת נאים. שחורים – יולדת לבנים. קצרים – יולדת ארכים. אחד אחד – יולדת שנים שנים.

בה, תינוק שלא כלו לו חדשיו – הרי זה מכלה עולם. על כל ביאה וביאה שבא עליה בעלה – הרי הוא חייב עליה.

בו, נטמאה מנחתה עד שלא קדשה בכלי – הרי היא ככל המנחות. תפדה ותאכל. משקדשה בכלי – תעבר צורתה ותצא לבית השרפה. קרבה מנחתה ולא הספיק לקרב הקמץ עד שמת הבעל, או שמתה היא – שירים אסורים, שעל הספק באת בתחלה, כפרה ספקה והלכה לה. קרב הקמץ ואחר כך מתה היא, או שמת הבעל – שירים מתרין, שעל הספק באת מתחלה, כפרה ספקה והלכה לה. באו לה עדים שהיא טמאה, בין כך ובין כך – מנחה אסורה, נמצאו עדים זוממין – בין כך ובין כך מנחתה חלין.

בז, כל הנשואות לכהן, בין כהנת, בין לוייה, בין ישראלית – אין מנחתה נאכלת, מפני שיש לו בה שתפות, ואין עולה כלה כליל לאשים, מפני שיש לו בה שתפות, כיצד הוא עושה? הקמץ קרב לעצמו ושירים קרבינ בעצמן. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: קמץ קרב בעצמו ושירים מתפזרין.

בח, כהן עומד ומקריב על גבי המזבח, מה שאין כן בכהנת. האיש זכאי בכתו בקדושיה, בכסף בשטר ובביאה, וזכאי במציאתה, ובמעשה ידיה, ובהפרת נדריה – מה שאין כן באשה. האיש עובר על מצות עשה שהזמן גרמא – מה שאין כן באשה. האיש עובר על “בל תקיף” ועל “בל תשחית”, ועל “בל תטמא למתים” – מה שאין כן באשה. האיש נדון “בן סורר ומורה” ואין האשה נדונית “בן סורר ומורה”. האיש מעטף ומספר, והאשה מעטפת ואין מספרת. האיש נמכר ונשנה, ואין האשה נמכרת ונשנית. האיש נמכר עבד עברי, ואין האשה נמכרת עבד עברי. האיש נרצע ואין האשה נרצעת. האיש

תּוֹסֵפֶתָא

הַשְּׁלֵם

קוֹנָה עֶבֶד עֲבָרִי, וְאִין הָאִשָּׁה קוֹנָה עֶבֶד עֲבָרִי.

שְׁנָאֲמַר (מְשָׁלִי כו, כו): "תְּכַסֶּה שְׁנָאָה בְּמִשְׁאוֹן תְּגַלָּה רַעְתוֹ בְּקֹהֶל" וְגו'.

מִסְכַּת סוּטָה פְּרָק שְׁלִישִׁי

ג, א הִיָּה רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר: מִנִּין אַתָּה אֹמֵר שְׁבַמְדָּה שְׁאָדָם מוֹדֵד בַּהּ מוֹדְדִין לוֹ, שְׁנָאֲמַר (יִשְׁעִיָּהוּ כז, ח): "בְּסִאסְאָה בְּשִׁלְחָה תְּרִיבְנָה", אִין לִי אֵלָא סָאָה, מִנִּין לְרַבּוֹת תְּרַקֵּב וְחֻצִי תְּרַקֵּב? קֵב וְחֻצִי, קֵב רֹבְעֵי, וְחֻצִי רֹבְעֵי, תָּמָן וְעוֹכְלָא, תְּלַמּוּד לֹמַר (יִשְׁעִיָּהוּ ט, ד): "כִּי כָּל סֹאֲוֹן סֹאֲוֹן בְּרַעֲשׁ" - הֲרִי כָּאֵן מְדוּת הֲרַבָּה, חֲשׁוֹבוֹנוֹת הֲרַבָּה. אִין לִי אֵלָא דְּבַר הֵבָא בְּמֵדָה, מִנִּין שְׁאִפְלוּ פְּרוּטוֹת קִטְנוֹת מְצֻטְרָפוֹת לְחֲשׁוֹבֹן גְּדוֹל? תְּלַמּוּד לֹמַר (קֹהֶלֶת ז, כז): "אַחַת לְאַחַת לְמִצָּא חֲשׁוֹבֹן". וְכֵן מְצִינוּ בְּסוּטָה, שְׁבַמְדָּה שְׁמֻדְדָּה - בַּהּ מְדוּדוּ לָהּ. הִיא עֲמָדָה עַל פֶּתַח בֵּיתָה לְרֵאוֹת לוֹ - לְפִיכְךָ כֵּהֵן מְעַמְדָּה עַל שַׁעְרֵי נִיקְנוֹר וּמְרֵאָה קְלוֹנָה לְכָל. הִיא פְּרָסָה לוֹ סוּדְרִין נְאִין עַל רֵאשָׁה - לְפִיכְךָ כֵּהֵן נוֹטֵל צַעֲפִיפָה מְרֵאשָׁה וּמְנִיחָה תַּחַת רִגְלֵיהָ. הִיא קֹלְעָה לוֹ שַׁעְרָה - לְפִיכְךָ כֵּהֵן סוֹתְרָה. הִיא קֶשְׁטָה פְּנִיָּה - לְפִיכְךָ פְּנִיָּה מוֹרִיקוֹת. הִיא כְּחֹלָה לוֹ עֵינֵיהָ - לְפִיכְךָ עֵינֵיהָ בּוֹלְטוֹת. הִיא הֲרֵאָתָה לוֹ בְּאַצְבַּע - לְפִיכְךָ צַפְרֵנִיָּה נוֹשְׂרוֹת. הִיא הֲרֵאָתָה אֶת בְּשָׂרָה - לְפִיכְךָ כֵּהֵן קוֹרַע חִלְקָה, וּמְרֵאָה קְלוֹנָה לְרַבִּים. הִיא חֲגָרָה לוֹ בְּפָנִים - לְפִיכְךָ כֵּהֵן מְבִיא חֶבֶל מְצָרִי וְקוֹשֵׁר לְמַעְלָה מְדֻדֵיָּה, וְכָל הַרוֹצֵה לְרֵאוֹת בָּא וְרוֹאֶה. הִיא פְּשֻׁטָה לוֹ יִרְכָה - לְפִיכְךָ יִרְכָה נְמִסֵּת. הִיא קֹבֵלָתוֹ עַל כְּרִסָּה - לְפִיכְךָ כְּרִסָּה צָבָה. הִיא אֹכְלִיתוֹ מְעַדְנֵי עוֹלָם - לְפִיכְךָ מְנַחֵתָה מְאָכַל בְּהֵמָה. הִיא הִשְׁקֵתוֹ יַיִן בְּכּוֹסוֹת מְשֻׁבָּחוֹת - לְפִיכְךָ כֵּהֵן מְשָׁקָה אוֹתָהּ מִים הַמְרִים בְּמִקְדָּה שֶׁל חֲרָס. הִיא עֲשֵׂתָה בְּסִתְרָ שְׁנָאֲמַר (אִיּוֹב כד, טו): "וְעֵין נֹאֵף שְׁמֶרָה נִשְׁפָּף לְאִמֵּר" וְגו', וְאִינָּה יוֹדַעַת הַיּוֹשֵׁב בְּסִתְרוֹ שֶׁל עוֹלָם שֶׁם בַּהּ פָּנִים, שְׁנָאֲמַר (שָׁם): "וּסִתְרָ פָּנִים יִשִּׁים". דְּבַר אַחַר: מְלַמֵּד שֶׁהַמְּקוֹם מוֹצִיא סִתְרָה לְגִלּוֹב,

ג, ב אֲנָשִׁי הַמְּבּוּל לֹא נִתְגָּאוּ לְפָנֵי הַמְּקוֹם אֲלֵא מִתּוֹךְ הַטּוֹבָה שֶׁהִשְׁפִּיעַ לָהֶם, שְׁנָאֲמַר (אִיּוֹב כא, ט - יג): "בְּתִיָּהֶם שְׁלוֹם מִפְּחָד וְלֹא שִׁבְטָ אֱלֹהֵי עֲלֵיהֶם וְגו'." שׁוּרוֹ עֶבֶד וְלֹא יִגְעַל תְּפַלֵּט פְּרָתוֹ וְלֹא תִשְׁכַּל; יִשְׁלַחוּ כְּצֵאֵן עוֹיְלֵיהֶם וְיִלְדֵיהֶם יִרְקְדוּן; וְכַתִּיב: "יִשְׂאוּ כֶּתֶף וְכִנּוֹר וְיִשְׁמְחוּ לְקוֹל עוֹגֵב". וְכַתִּיב: "יִבְלוּ בְּטוֹב מֵיָהִם" וְגו'. הִיא גְרָמָה לָהֶם שְׁאֲמָרוּ לְאֵל סוּר מִמֶּנּוּ וְדַעַת דְּרַכִּיךָ לֹא חֲפָצְנוּ; מַה שְׂדֵי כִּי נַעֲבֹדְנוּ וּמַה נוֹעִיל כִּי נִפְגַּע בּוֹ (אִיּוֹב יד - טו). אֲמָרוּ: כָּלוּם צְרִיכִין אָנוּ לוֹ אֵלָא לְטַפָּה שֶׁל גִּשְׁמִים? הֲרִי יֵשׁ לָנוּ נְהִירוֹת וּמַעֲשֵׂיוֹת שְׁאֲנוּ מְסַתְּפִקִין בָּהֶם בִּימוֹת הַחֲמָה וּבִימוֹת הַגִּשְׁמִים, שְׁנָאֲמַר (בְּרֵאשִׁית ב, ו): "וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ"; אֲמַר לָהֶם הַמְּקוֹם: בְּטוֹבָה שֶׁהִשְׁפִּיעָה לָכֶם, בַּהּ אַתֶּם מִתְגָּאִים לְפָנָיו? בַּהּ אֲנִי נִפְרַע מִכֶּם! מַהוּ אֹמֵר (שָׁם ו, יז): "וְאֲנִי הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמְּבּוּל מִים עַל הָאָרֶץ". רַבִּי יוֹסִי בֶן דּוֹרְמִסְקִית אֹמֵר: דּוֹר הַמְּבּוּל לֹא נִתְגָּאוּ לְפָנֵי הַמְּקוֹם אֲלֵא בְּגִלְגֹּל עֵין שְׂדוּמָה לְמִים, שְׁנָאֲמַר (שָׁם ו, ב): "וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בְּחִירוֹ", לְפִיכְךָ דָן אוֹתָם בְּמִים שְׂדוּמָה לְגִלְגֹּל עֵין, שְׁנָאֲמַר (שָׁם ז, יא): "בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל מַעֲשֵׂיוֹת תְּהוֹם רַבָּה" וְגו'.

ג, ג אֲנָשִׁי הַמְּגֻדֵל לֹא נִתְגָּאוּ לְפָנֵי הַמְּקוֹם אֲלֵא מִתּוֹךְ הַטּוֹבָה שֶׁהִשְׁפִּיעַ לָהֶם, שְׁנָאֲמַר (בְּרֵאשִׁית יא, א - ב): "וַיְהִי כָּל הָאָרֶץ שְׂפֵה אַחַת וּדְבָרִים אַחָדִים, וַיְהִי בְּנִסְעֵם מִקְדָּם וְגו'. וְאִין יִשְׁבָּה אֲלֵא אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, שְׁנָאֲמַר (שְׂמוֹת לב, ו): "וַיִּשְׁבּוּ הָעָם לְאָכַל וּשְׂתוּ" וְגו', הִיא גְרָמָה לָהֶם, שְׁאֲמָרוּ (בְּרֵאשִׁית יא, ד): "הֲבֵיָה נִבְנֶה לָנוּ עִיר וּמְגֻדָּל" וְגו', וּמַהוּ אֹמֵר (שָׁם יא, ח): "וַיִּפֹּץ ה' אוֹתָם" וְגו'.

אֲנָשִׁי סְדוּם לֹא נִתְגָּאוּ לְפָנֵי הַמְּקוֹם, אֲלֵא מִתּוֹךְ הַטּוֹבָה שֶׁהִשְׁפִּיעַ לָהֶם, שְׁנָאֲמַר (אִיּוֹב

כח, ה - ח): "אַרְךָ מִמֶּנָּה יֵצֵא לְחַם וְכוּ', מְקוֹם סְפִיר אֲבִינָהּ וְעִפְרַת זֶהָב לוֹ; נִתִּיב לֹא יִדְעוּ עֵיט וְלֹא שׁוֹפְתוֹ עֵין אִיָּה; לֹא הִדְרִיכוּהוּ בְּנֵי שַׁחֲץ לֹא עָדָה עָלָיו שַׁחֲל. אֲנָשֵׁי סְדוּם אָמְרוּ: הוֹאִיל וּמִזוֹן יוֹצֵא מֵאַרְצֵנוּ, וְכִסְף וְזָהָב יוֹצֵא מֵאַרְצֵנוּ, וְאֲבִינִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת יוֹצֵא מֵאַרְצֵנוּ - אֵין אֲנוּ צָרִיכִין שְׂבִיבֹאוּ בְּנֵי אָדָם אֵלֵינוּ, שְׂאִין הֵם בָּאִים אֶלָּא לְחַסְרָנוּ בּוֹאוּ וּנְשַׁכַּח תּוֹרַת רַגְל מֵאַרְצֵנוּ. שְׁנֵאָמַר (שֵׁם פְּסוּק ד): "פֶּרֶץ נָחַל מֵעַם גַּר הַנְּשַׁכְּחִים מִנֵּי רַגְל" וְגו'. אָמַר לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: כִּהִטִּיבוֹתֵי לָכֶם, אֲתֵם מְבַקְשִׁים לְשַׁכַּח אֶת הַרְגֵל מִבֵּינוֹתֵיכֶם? אֲנִי אֲשַׁכַּח אֶת הַרְגֵל מִבֵּינוֹתֵיכֶם, וְאֲשַׁכַּח אֶתְכֶם מִן הָעוֹלָם, מֵהוּ אֹמֵר? "פֶּרֶץ נָחַל מֵעַם גַּר" וְגו'. (אִיּוֹב יב, ו): "יִשְׁלְיוּ אֱהִלִּים לְשֹׁדְדִים" וְגו'. וְכֵן הוּא אֹמֵר (יְחִזְקֵאל טז, מח - מט): "חֵי אֲנִי נְאֻם אֲדֹנָי אֱלֹקִים אִם עֲשֵׂתָהּ סְדוּם אַחֲוֹתָךְ וְגו' הִנֵּה זֶה הִיָּה עוֹן סְדוּם אַחֲוֹתָךְ גְּאוֹן שְׁבַעַת לְחָם". מְצִירִים לֹא נִתְגָּאוּ לִפְנֵי הַמְקוֹם בְּרוּךְ הוּא אֶלָּא בְּמִים, שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת א, כב): "וַיֵּצֵאוּ פְרַעֲה לְכָל עַמּוֹ לֵאמֹר כָּל הַבֶּן הַיְלִוּד" וְגו'. אִף הַמְקוֹם בְּרוּךְ הוּא לֹא נִפְרַע מֵהֶם אֶלָּא בְּמִים, שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת טו, ד): "מֵרַכְבוֹת פְּרַעֲה וַחֲוִילוֹ יָרָה בָּיָם". סִיסְרָא לֹא נִתְגָּאוּ לִפְנֵי הַמְקוֹם אֶלָּא בְּלִגְיוֹנוֹת, שְׂאִין מְקַבְּלִין שְׂכָר, שְׁנֵאָמַר (שׁוֹפְטִים ה, יט): "בָּאוּ מְלָכִים נִלְחָמוּ בְּצַע כְּסָף לֹא לְקַחוּ" וְגו'. וְלֹא זוֹו מִשֵּׁם וְלֹא סִפְנוּהוּ מִפְּנֵי שֶׁהוּא גּוֹלִיָּהּ.

גד, שְׁמִשׁוֹן - בְּעִינֵי מֵרַד שְׁנֵאָמַר (שׁוֹפְטִים יד, ג): "וַיֹּאמֶר שְׁמִשׁוֹן אֶל אֲבִיו אוֹתָהּ קַח לִי כִי הִיא יִשְׂרָה בְּעִינַי", אִף הוּא בְּעִינֵי לָקָה, שְׁנֵאָמַר (שׁוֹפְטִים טז, כא): "וַיֹּאחֲזוּהוּ פְלִשְׁתִּים וַיִּנְקְרוּ אֶת עֵינָיו" וְגו'. רַבִּי אֹמֵר: תְּחַלַּת קַלְקַלְתוֹ הִיָּתָה בְּעֵזָה, אִף עוֹנָשׁוֹ לֹא הִיָּתָה אֶלָּא בְּעֵזָה. אֲבִשְׁלוּם - בְּשַׁעְרוֹ מֵרַד, שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת - ב יד, כה - כו): "וַיִּכְאַבְּשׁוּם לֹא הִיָּה אִישׁ וְגו', וּבְגַלְחוֹ אֶת רֵאשׁוֹ" וְגו', לְפִיכָךְ לָקָה בְּשַׁעְרוֹ.

רַבִּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא אֹמֵר: אֲבִשְׁלוּם - נִזִּיר עוֹלָם הִיָּה, וְאֶחָד לְשָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ הִיָּה מְגַלַּח, שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת - ב טו, ז - ח): "וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֹּאמֶר אֲבִשְׁלוּם אֶל הַמֶּלֶךְ אֶלְכָה נָא וְאֲשַׁלֵּם וְגו' כִּי נָדַר נָדַר עֲבָדְךָ" וְגו'. רַבִּי נְהוֹרַאי אֹמֵר: אֶחָד לְשָׁלְשִׁים יוֹם הִיָּה מְגַלַּח שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת - ב יד, כו): "וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים לְיָמִים" וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: כָּל עָרֹב שַׁבַּת הִיָּה מְגַלַּח, שְׁכֵן דְרָךְ מְלָכִים לְגַלְחָ מְעָרֵב שַׁבַּת לְעָרֵב שַׁבַּת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: בְּכֹהֲנִים (יְחִזְקֵאל מד, כ): "וְרֵאשִׁים לֹא יִגְלְחוּ וּפְרַע לֹא יִשְׁלְחוּ" וְגו'. וְשָׁקַל אֶת שַׁעַר רֵאשׁוֹ מֵאֲתֵימִים שְׁקָלִים בְּאֲבָן הַמֶּלֶךְ, אֲכָן שְׂאֲנָשֵׁי טְבֻרְיָה וְאֲנָשֵׁי צְפוּרִין שׁוֹקְלִים בּוֹ, לְפִי שְׂבָא עַל עֶשֶׂר פְּלָגְשֵׁי אֲבִיו, לְפִיכָךְ נִתְקַעוּ בּוֹ עֶשֶׂר לוֹנְבִיּוֹת, שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת - ב יח, טו): "וַיִּסְבּוּ עֲשָׂרָה נְעָרִים" וְגו'. וּלְפִי שְׁגָב שְׁלֹשׁ לְכַבּוֹת, לֵב אֲבִיו וְלֵב בֵּית דִּין וְלֵב כָּל יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ נִתְקַעוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה שְׂבָטִים שְׁנֵאָמַר (שֵׁם): "וַיִּקַּח שְׁלֹשָׁה שְׂבָטִים בְּכַפּוֹ" וְגו'.

גה, סַנְחַרִּיב לֹא נִתְגָּאוּ לִפְנֵי הַמְקוֹם אֶלָּא עַל יְדֵי מְלֶאֶךְ, שְׁנֵאָמַר (מְלָכִים - ב יט, כג - כד): "בֵּיד מְלֶאֶכֶיךָ חִרְפֹתָ וְגו', אֲנִי קִרְתִּי וְשַׁחֲתִיתִי מִים" וְגו'. אִף הַמְקוֹם בְּרוּךְ הוּא לֹא נִפְרַע מֵהֶן אֶלָּא עַל יְדֵי מְלֶאֶךְ, שְׁנֵאָמַר (שֵׁם יט, לה): "וַיְהִי בְלִילָה הַהוּא וַיֵּצֵא מֵלֶאֶךְ ה' וַיַּךְ בַּמַּחֲנֶה אֲשׁוּר" וְגו', וְכֵלָם מְלָכִים קְשׁוּרֵי כְתָרִים בְּרֵאשִׁיָּהּ.

גו, נְבוּכַדְנֶצַּר אֹמֵר: אֵין בְּאֵי הָעוֹלָם כְּדָאֵי לְדוּרֵי בִינְיָהֶם, אֶלָּא אַעֲשֶׂה לִי עֵב קִטְנָה וְאִדּוּר בְּתוֹכָהּ, שְׁנֵאָמַר (יִשְׁעִיָה יד, יד): "אַעֲלֶה עַל בְּמִיתֵי עֵב", אָמַר לוֹ הַמְקוֹם בְּרוּךְ הוּא (שֵׁם יד, יג): "וְאֲתָה אֲמַרְתָּ בְּלִבְכֶךָ הַשָּׁמַיִם אַעֲלֶה מִמֶּעַל לְכּוֹכְבֵי אֵל אֲרִים כְּסִיאִי" וְגו' אֲנִי מוֹרִידְךָ לְבָאָר שַׁחַת", מֵהוּ אֹמֵר (שֵׁם): "אֵךְ אֶל שְׂאוֹל תִּנְרַד" וְגו', אֲתָה אֲמַרְתָּ אֵין בְּאֵי הָעוֹלָם כְּדָאֵי לְדוּרֵי בִינְיָהֶם, מֵהוּ אֹמֵר? - "וּמִן אֲנָשָׂא לָךְ טְרַדִּין וְגו', בַּהּ שַׁעֲתָא מְלֵתָא סִפְתָּ עַל

נבוכדנצר, ומן בני אנשא טריד, כלא מטא על נבוכדנצר לקצת ירחין תרי עשר" (דניאל ד, ל).

מסכת סוטה פרק רביעי

ד, א אין לי אלא מדת פרעניות, שבמדה שאדם מודד בה מודדין לו, מדת הטוב מנין? אמרת מרבה מדת הטוב ממדת פרעניות על אחת מחמש מאות, במדת הפרעניות כתיב (שמות לד, ז): "עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים", במדת הטוב כתיב (שם כ, ו): "ועושה חסד לאלפים", הוי אומר: מרבה מדת הטוב ממדת פרעניות על אחת מחמש מאות. וכן אתה מוצא באברהם, שבמדה שמדד בה מדרו לו, אברהם רץ לפני מלאכי השרת שלש ריצות, שנאמר (בראשית יח, ב): "וירא וירץ לקראתם" וגו' וימהר אברהם האהלה אל שרה וגו', ואל הבקר רץ אברהם אף המקום ברנך הוא רץ לפני בניו שלש ריצות, שנאמר (דברים לג, ב): "ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן" וגו', באברהם הוא אומר (בראשית יט, א): "וישתחו אפים", אף המקום ברנך הוא בשר את בניו לעתיד לבא שנאמר (ישעיהו מט, כג): "והיו מלכים אמניך ושרותיהם מיניקתך אפים ארץ ישתחו לך". באברהם הוא אומר (בראשית יח, ד): "יקח נא מעט מים", אף המקום ברנך הוא פרע ונתן לבניו באר במדבר, שהיתה שופעת בכל מחנה ישראל, שנאמר (במדבר כא, יח): "באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם" וגו', מלמד שהולכת על פני כל הדרום ומשקה את פני כל הישימון, שנאמר (שם כא, כ): "ונשקפה על פני הישימון". באברהם הוא אומר (בראשית יח, ד): "והשענו תחת העץ", אף המקום ברנך הוא נתן לבניו שבעה ענני כבוד במדבר, אחד מימינם ואחד משמאלם, ואחד לפניהם ואחד לאחריהם, ואחד למעלה מראשיהם ואחד לשכינה שביניהם, ועמוד ענן שהיה

מקדים לפניהם הורג נחשים ועקרבים, ושורף סירים וקוצים ואטד, ומשפיל להם את הגבוה ומגביה להם את השפל, ועושה להן דרך מישר, דרך סרטיא, מושך והולך, שנאמר (במדבר י, לג): "וארון ברית ה' נוסע לפניהם" וגו'. ובו היו משתמשין כל ארבעים שנה שהיו במדבר, שנאמר (שם י, לד): "וענן ה' עליהם יומם" וגו', מה תלמוד לומר (שמות יג, כב): "לא ימיש עמוד הענן יומם", של יום משלים לשל לילה, ושל לילה משלים לשל יום, באברהם הוא אומר (בראשית יח, ה): "ואקחה פת לחם וסעדו לבכם" וגו', אף המקום ברנך הוא נתן לבניו מן במדבר, שנאמר (במדבר יא, ח): "שטו העם ולקטו וגו' לשד השמן", כיוצא מן הדד שמן, מה דד זה עקר לתינוק והכל טפל, כך היה המן עקר לישראל והכל טפל להם. דבר אחר: מה הדד הזה אפלו תינוק יונק ממנו כל היום אינו מזיק, כך היה המן שאפלו ישראל אוכלו כל היום פלו אינו מזיקן, וכן נעשה למי שאין נחשב עליו, אבל מי שנחשב עליו מתהפך בפיו לכל איזה טעם שירצה, שנאמר: "ויתן להם שאלתם (תהלים קו, טו), ותארתם יביא להם" (שם עח, כט), ולא עוד אלא שירד להם מזון שני אלפים שנה ביום אחד, באברהם מהו אומר: "ואל הבקר רץ אברהם" (בראשית יח, ז), אף המקום ברנך הוא הגיז לבניו שליו מן הים, שנאמר (במדבר יא, ל): "ורוח נסע מאת ה' ויגז שלוים מן הים" וגו', שתי אמות היתה גבוה מן הארץ; דברי רבי עקיבא. רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: "ויטש על המחנה בדרך יום כה" (שם יא, לא), מה תלמוד לומר שוב: "וכדרך יום כה", מלמד שהיתה עולה מן הארץ ועד הרקיע, וחופה את גלגל החמה, ומה תלמוד לומר (שם יא, לא): "וכאמתים על פני הארץ", שתי אמות היתה נטולה מן הארץ, שהיתה פורחת ועולה על רום מן הארץ שתי אמות, כדי שלא יהו מצטערין עליה בשעת

לְקִיטָתָהּ, לְהִיּוֹת שׁוֹחִין וְנוֹטְלִין, בְּאַבְרָהָם
 מֵהוּ אוֹמֵר (בְּרֵאשִׁית יח, ח): "וְהוּא עֹמֵד
 עֲלֵיהֶם וְגו', אִף הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא הִגֵּן עַל
 בְּנָיו בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יב, כג):
 "וַיִּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח", בְּאַבְרָהָם מֵהוּ אוֹמֵר
 (בְּרֵאשִׁית יח, טז): "וְאַבְרָהָם הוֹלֵךְ עִמָּם
 לְשִׁלְחִים", אִף הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא הִלֹּה אֶת
 בְּנָיו אַרְבָּעִים שָׁנָה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ב, ז):
 "זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה ה' אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ" וְגו'.

ד, ב יוֹסֵף זָכָה בְּעֲצֻמוֹת אָבִיו, אִף הוּא לֹא
 נִתְעַסֵּק בּוֹ אֶלֶּא מֹשֶׁה, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יג,
 ט): "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצֻמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ",
 מִלְּמַד שֶׁכָּל הָעַם הָיוּ עֹסְקִין בְּבִזָּה, וְהוּא
 עֹסֵק בְּמִצְוָה, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי י, ח): "חֲכָם
 לֵב יִקַּח מִצְוֹת" וְגו'. וְאֵלּוּ לֹא הָיָה מֹשֶׁה
 מִתְעַסֵּק בּוֹ - לֹא הָיוּ יִשְׂרָאֵל מִתְעַסְקִין בּוֹ,
 מֵה תִּלְמוּד לומֵר (יְהוֹשֻׁעַ כד, לב): "וְאֵת
 עֲצֻמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר הֶעֱלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בְּשִׁכְם", אֶלֶּא כִּינּוּן שָׂרְאוֹ
 יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה שֶׁהוּא מִתְעַסֵּק בּוֹ, אָמְרוּ:
 'הִנִּיחוּ לוֹ כְּבוֹדוֹ בְּגְדוּלִים יוֹתֵר מִקִּטְנִים',
 וְאֵלּוּ לֹא הָיָה מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל מִתְעַסְקִין בּוֹ,
 לֹא הָיוּ בְּנֵי מִתְעַסְקִין בּוֹ, מֵה תִּלְמוּד לומֵר
 (שָׁם): "וְהָיָה לְבְנֵי יוֹסֵף לְנַחֲלָה", אֶלֶּא כִּינּוּן
 שָׂרְאוֹ בְּנָיו אֶת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ
 מִתְעַסְקִין בּוֹ, אָמְרוּ: 'הִנִּיחוּ לוֹ כְּבוֹדוֹ
 בְּמִרְבִּין יוֹתֵר מִן הַמוֹעֲטִין'.

ד, ג מִנֵּיִן הָיָה מֹשֶׁה יוֹדֵעַ הֵיכָן יוֹסֵף קָבֹר?
 אָמְרוּ: סֵרַח בַּת אֲשֶׁר נִשְׁתַּרְתָּה מֵאוֹתוֹ הַדּוֹר,
 הִלְכָה וְאָמְרָה לוֹ: בְּנֵהר נִילוֹס יוֹסֵף קָבֹר,
 שֶׁעָשׂוּ לוֹ מִצְרַיִם שְׁפוּדִין שֶׁל מִתְכַּת,
 וְחִבְרוֹם בְּכַעַץ וְקָבְעוּ בְּנִילוֹס - נֵהַר, כְּדֵי
 שֶׁתִּתְבָּרַךְ מִימָיו, הֵלֵךְ מֹשֶׁה וְעֹמֵד עַל נִילוֹס
 - נֵהַר, וְאָמַר: יוֹסֵף, יוֹסֵף! הִגִּיעָה הַשְּׁעָרָה
 שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל, הָרִי
 שְׁכִינָה מִתְעַכֵּב לָךְ, וְיִשְׂרָאֵל מִתְעַכֵּבִין לָךְ,
 וְעֲנֵנִי כְבוֹד מִתְעַכֵּבִין לָךְ, אִם אִתָּה מְגִלָּה
 אֶת עֲצֻמָּךְ - מָטֵב, וְאִם לֹא - נְקִיִּים אָנוּ
 מִשְׁבוּעָה שֶׁהִשְׁבַּעְתָּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ, מִיֵּד צָף
 אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף לְשִׁפְתַּי הֵימָּן, וְנוֹטְלוֹ מֹשֶׁה
 וְכָא לוֹ. וְאֵל תִּתְמָה, שֶׁהָרִי הוּא אוֹמֵר

(מְלָכִים - ב ו, ה): "וְהָיָה הָאֶחָד מִפִּיל
 הַקְּוִרָה וְאֵת הַבְּרִזָּל נָפַל וְגו', וַיֹּאמֶר אִישׁ
 הָאֱלֹהִים אָנָּה נָפַל? וַיִּרְאֶהוּ אֵת הַמְּקוֹם,
 וַיִּקְצֹב עֵץ וַיִּשְׁלַף שָׁמָּה וַיִּצֹף הַבְּרִזָּל";
 וְהֵלֵא דְבָרִים קַל וְחֹמֵר, וְמָה אֲלִישֶׁעַ
 תִּלְמִידוֹ שֶׁל אֲלִיָּהוּ, וְאֲלִיָּהוּ תִּלְמִידוֹ שֶׁל
 מֹשֶׁה, צָף הַבְּרִזָּל מִפְּנֵי, מֹשֶׁה רַבּוֹ שֶׁל
 אֲלִיָּהוּ, רַבּוֹ שֶׁל אֲלִישֶׁעַ עַל אַחַת כְּמָה
 וְכְמָה, יֵשׁ אוֹמְרִים בְּקַבְרוֹת מְלָכִים הָיָה
 יוֹסֵף קָבֹר, וְהֵלֵךְ מֹשֶׁה וְעֹמֵד עַל קְבִירֵנוּט
 שֶׁל מְלָכִים, וְאָמַר: יוֹסֵף, יוֹסֵף! הִגִּיעָה
 שְׁעָרָה שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל,
 וְהִגִּיעַ הַשְּׁבוּעָה שֶׁהִשְׁבַּעְתָּי אֶת יִשְׂרָאֵל, אִם
 אִתָּה מְגִלָּה אֶת עֲצֻמָּךְ - מוֹטֵב. וְאִם לֹא -
 אָנוּ נְקִיִּים מִשְׁבוּעָתְךָ. בְּאוֹתָהּ שְׁעָרָה נִדְעָעַע
 אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף, נָטְלוּ מֹשֶׁה וְהִבִּיאוּ אֶצְלוֹ,
 וְהָיוּ שְׁנֵי אֲרוֹנוֹת מִהַלְכִין, אֶחָד אֲרוֹן קֹדֶשׁ
 וְאֶחָד אֲרוֹן שֶׁל מַת, וְהָיוּ כָּל עוֹבְרִין וְשׁוֹבִין
 אוֹמְרִין: מָה טִיבָן שֶׁל שְׁנֵי אֲרוֹנוֹת הֵלְלוּ?
 אָמְרִים: אֶחָד אֲרוֹן קֹדֶשׁ וְאֶחָד שֶׁל מַת.
 אָמְרוּ לָהֶם: וְכִי אֲפָשֶׁר לְאֲרוֹן קֹדֶשׁ לַהֲלֹךְ
 עִם אֲרוֹנוֹ שֶׁל מַת? אָמְרוּ לָהֶם: מַת
 שֶׁבְּאֲרוֹן זֶה - קָיָם כָּל מָה שֶׁכָּתוּב וּמְנַח
 בְּאֲרוֹן קֹדֶשׁ זֶה.

ד, ד מֹשֶׁה זָכָה בְּעֲצֻמוֹת יוֹסֵף, אִף הוּא לֹא
 נִתְעַסֵּק בּוֹ אֶלֶּא הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר
 (דְּבָרִים לד, ו): "וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּגִי" וְגו',
 מִלְּמַד שֶׁהָיָה מְטֵל בְּזִרוּעַ שֶׁל שְׁכִינָה
 כְּאַרְבָּעָה מִלִּין מִחֲלָקוֹ שֶׁל רְאוּבֵן לְחֲלָקוֹ
 שֶׁל גָּד, שְׁמַת בְּתוֹךְ שְׂדֵה שֶׁל רְאוּבֵן,
 שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבָר לב, לז): "וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּנוּ
 וְגו'. וּמִנֵּיִן שֶׁנִּקְבַּר בְּתוֹךְ שְׂדֵה נַחֲלָתוֹ שֶׁל
 גָּד? שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים לג, כ): "וַיִּלְגֵּד אֹמֵר
 בְּרוּךְ מְרַחֵב גָּד, וַיִּרְא רֵאשִׁית לוֹ כִּי שָׁם
 חֲלָקַת מַחֻזְקַת סְפוּן". וּמִלְּאֲכֵי הַשְּׂרָת
 סוּפְדִין, וְאוֹמְרִין לְפָנָיו (שָׁם): "צִדְקַת ה'
 עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל".

וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּסוּטָה (בְּמִדְבָר ה, כב):
 "וְכָאוּ הַמַּיִם הַמְּאַרְרִים הָאֵלֶּה וְגו' יִרְךָ" -
 מְקוֹם שֶׁהַתְּחִלָּה בְּעַבְרָה תְּחִלָּה, מִשָּׁם
 פְּרַעְנִיּוֹת מִתְחַלֵּת לְבָא עֲלֶיהָ. יִרְךָ הַתְּחִלָּה

(בְּרֵאשִׁית ג, א): "וַהֲנַחֵשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל־
וְגו', וְנָתַן עֵינָיו בְּמַה שְּׂאִינָהּ רְאוּי לֹא מַה
שֶׁבִקֵּשׁ לֹא נָתַן לֹא וּמַה שֶׁבִּידוֹ נְטֹלוּהוּ
הַיְמָנוּ, בְּקֵשׁ לַהֲרֹג אֶת אָדָם וּלְשֹׂא אֶת חוּהוּ.
אָמַר לוֹ הַמְּקוֹם: אֲנִי אֲמַרְתִּי - תְּהֵא מֶלֶךְ
עַל כָּל בְּהֵמָה וְחַיָּה, וְעִכְשָׁו אָרוּר אַתָּה מִכָּל
הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה, אֲנִי אֲמַרְתִּי -
בְּקוּמָה זְקוּפָה תִלָּךְ כְּאָדָם, וְעִכְשָׁו (שָׁם):
"עַל גְּחוּנְךָ תִלָּךְ", אֲנִי אֲמַרְתִּי - תֹאכַל
מֵאֵכֶל אָדָם וְתִשְׁתֶּה מִשְׂקָה אָדָם, וְעִכְשָׁו
(שָׁם): "וְעַפְרָ תֹאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", אַתָּה
בְּקִשְׁתָּ לַהֲרֹג אֶת אָדָם וּלְשֹׂא אֶת חוּהוּ,
עִכְשָׁו (שָׁם): "וְאֵיכָה אֲשִׁית בִּינְךָ וּבֵין
הָאֲשֵׁה", נִמְצְאָת אֹמֵר, מַה שֶׁבִקֵּשׁ לֹא נָתַן
לוֹ וּמַה שֶׁבִּידוֹ נְטֹל מִמֶּנּוּ. וְכֵן אַתָּה מוֹצֵא
בְּקִינָ, וְקִרְחַ, וּבִלְעָם, וְדוֹאָג, וְאַחִיתָפֶל,
וְגַחְזִי, וְאַבְשָׁלוֹם, וְאַדוֹנִיָּה, וְהַמֶּן, שֶׁנִּתְּנוּ
עֵינֵיהֶם בְּמַה שְּׂאִין רְאוּי לָהֶם, מַה שֶׁבִקֵּשׁוּ
לֹא נָתַן לָהֶם וּמַה שֶׁבִּידָם נְטֹלוּ הַיְמָנוּ.

מִסְכַּת סוֹטָה פֶּרֶק חֲמִישִׁי

הֵא הַמְּקַנָּא לְאַרוֹסְתּוֹ וּלְשׁוּמְרַת יָבָם שְׁלוֹ,
אִם מִשְׁנִכְנֶסָה נִסְתְּרָה - אוֹ שׁוֹתָה אוֹ לֹא
נוֹטְלַת כְּתָבָה. הַרּוּבָא שֶׁנִּשְׂאָ עֶקְרָה וְזִקְנָה,
וְיֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים - אוֹ שׁוֹתוֹת אוֹ לֹא
נוֹטְלוֹת כְּתָבָה. מְעַבְרַת עֲצָמוּ מִיִּנְקַת עֲצָמוּ
- אוֹ שׁוֹתוֹת אוֹ לֹא נוֹטְלוֹת כְּתָבָה.

הֵב כְּהֵנָת לׁוּיָהּ וּיְשׂרָאֵלִית שֶׁנִּשְׂאוּ לְכַהֵן
וְלוּי וּיְשׂרָאֵל, מִמְּזוֹר לְמִמְזוֹר, נִתְיַנֶּה לְנִתְיַן,
וְאַשְׁת גֵּר לְגֵר, וְעַבְד מִשְׁחָרָר וְאֵילוֹנִית - אוֹ
שׁוֹתוֹת אוֹ נוֹטְלוֹת כְּתָבָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
אֲלֵעָזָר אֹמֵר: אֵילוֹנִית לֹא שׁוֹתָה וְלֹא
נוֹטְלַת כְּתָבָה, שֶׁנִּאָמַר (בְּמִדְבָּר ה): "וְנִקְּתָה
וְנִזְרַעְתָּ זֵרַע" - שְׂרָאוּי לְזֵרֹעַ, פֶּרֶט
לְאֵילוֹנִית שְׂאִינָהּ רְאוּיָהּ לְזֵרֹעַ. אָבֵל
הַמְּקַנָּא לְאַרוֹסְתּוֹ וּלְשׁוּמְרַת יָבָם שְׁלוֹ, וְעַד
שֶׁלֹא כְּנֶסָה נִסְתְּרָה - לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא
נוֹטְלוֹת כְּתָבָה. הַרּוּבָא שֶׁנִּשְׂאָ עֶקְרָה וְזִקְנָה,
וְאֵין לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים - לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא
נוֹטְלוֹת כְּתָבָה. מְעַבְרַת חֲבֵרוּ מִיִּנְקַת חֲבֵרוּ
- לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתָבָה. רַבִּי

בְּעַבְרָה תְּחִלָּה וְאַחַר כֶּךָ בְּטָן, לְפִיכֶךָ תִּלְקָה
יָרֵךְ תְּחִלָּה וְאַחַר כֶּךָ בְּטָן, שֶׁנִּאָמַר (שָׁם):
"וְהִשְׁקָה אֶת הַמַּיִם". וְכֵן אַתָּה מוֹצֵא
בְּאֲנָשֵׁי הַמַּבּוּל, אָדָם הַתְּחִיל בְּעַבְרָה
שֶׁנִּאָמַר (בְּרֵאשִׁית ו, ה): "וַיִּרְא ה' כִּי רַבָּה
רַעַת הָאָדָם בְּאָרֶץ", אַף הֵן לָקוּ תְּחִלָּה,
וְהִשְׂאָר לֹא פִלְטוּ, שֶׁנִּאָמַר (בְּרֵאשִׁית ז, כג):
"וַיִּמַח אֶת כָּל הַיְקוּם" וְגו'. קִטְנֵי סְדוּם הֵן
הַתְּחִילוּ בְּעַבְרָה תְּחִלָּה, שֶׁנִּאָמַר (בְּרֵאשִׁית
יט, ד): "טָרָם יִשְׁכְּבוּ וְאֲנָשֵׁי הָעִיר" וְגו' -
אַף הֵן לָקוּ תְּחִלָּה וְהִשְׂאָר לֹא פִלְטוּ,
שֶׁנִּאָמַר (שָׁם יט, יא): "וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר
פָּתַח הַבַּיִת" וְגו'. פְּרָעָה וְגִדּוּלוֹ מְצֻרִים - הֵן
הַתְּחִילוּ בְּעַבְרָה תְּחִלָּה, שֶׁנִּאָמַר (שְׁמוֹת א,
כב): "וַיִּצְוּ פְּרָעָה לְכָל עַמּוֹ לֵאמֹר כָּל הַבֶּן־
וְגו', אַף הֵן לָקוּ תְּחִלָּה וְהִשְׂאָר לֹא פִלְטוּ,
שֶׁנִּאָמַר (שְׁמוֹת ז, כט): "וַיִּבְכְּהוּ וּבְעַמְדָּךְ
וְגו'. מִרְגָּלִים הֵן הַתְּחִילוּ בְּעַבְרָה תְּחִלָּה,
שֶׁנִּאָמַר (בְּמִדְבָּר יג, לב): "וַיִּצְיֵאוּ דַבַּת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אוֹתָהּ" וְגו', הֵן לָקוּ תְּחִלָּה
וְהִשְׂאָר לֹא פִלְטוּ, הֵן לָקוּ תְּחִלָּה דְּכַתִּיב
(בְּמִדְבָּר יד, לו): "וַיִּמְתּוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצֵאֵי
דַבַּת הָאָרֶץ", וְהִשְׂאָר לֹא פִלְטוּ, שֶׁנִּאָמַר
(שָׁם יד, לה): "אֲנִי ה' דִּבְרַתִּי אִם לֹא זֹאת
אֲעֲשֶׂה" וְגו'. שְׁכֵנֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַתְּחִילוּ
בְּעַבְרָה תְּחִלָּה, שֶׁנִּאָמַר (יְרֵמְיָה יב, יד):
"כֹּה אָמַר ה' עַל כָּל שְׁכֵנֵי הָרְעִים הַנִּגְעִים
בְּנַחְלָה" וְגו', אַף הֵן לָקוּ תְּחִלָּה, וְהִשְׂאָר
לֹא פִלְטוּ, שֶׁנִּאָמַר (שָׁם): "הֲגַנִּי נִתְּשָׁם"
וְגו'. נְבִיאֵי יְרוּשָׁלַיִם הֵן הַתְּחִילוּ בְּעַבְרָה
תְּחִלָּה שֶׁנִּאָמַר (יְרֵמְיָה כג, טו): "כִּי מֵאֵת
נְבִיאֵי יְרוּשָׁלַיִם יֵצְאָה חֲנֹפֶה לְכָל הָאָרֶץ",
אַף הֵן לָקוּ תְּחִלָּה וְהִשְׂאָר לֹא פִלְטוּ,
שֶׁנִּאָמַר (יְרֵמְיָהוּ כט, כב): "וְלִקַּח מֵהֶם
קָלָה לְכָל גְּלוּת יְהוּדָה אֲשֶׁר בְּבָבֶל" וְגו'.

ד, הַ כְּשֶׁם שְׂאִסוּרָה לְבַעַל כֶּךָ אִסוּרָה
לְבוֹעַל, נִמְצְאָת אֹמֵר בְּסוֹטָה: שֶׁנִּתְּנָה
עֵינֵיהָ בְּמַה שְּׂאִינָהּ רְאוּיָהּ לָהּ, מַה שֶׁבִקֵּשָׁה
לֹא נָתַן לָהּ, וּמַה שֶׁבִּידָהּ נְטֹל מִמֶּנָּה. וְכֵן
אַתָּה מוֹצֵא בְּנַחֵשׁ הַקְּרָמוּנִי שֶׁהָיָה עָרוֹם
מִכָּל הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה, שֶׁנִּאָמַר

אַלְעֶזֶר אֹמֵר: יְכוֹל הוּא לְהַפְרִישָׁה וּלְהַחְזִירָה אַחַר זְמַן.

הַגּ, עַל יְדֵי כָּל עֲרִיּוֹת מְקַנְאִין, חוֹץ מִן הַקְּטָן וּמִי שְׂאִינוּ אִישׁ. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: יִשְׁקָנָה, שְׂמָא נִתְפַקַח הַחֲרָשׁ, וְנִשְׁתַּפֶּה הַשׁוֹטָה, וְהַגְדִּיל הַקְּטָן, אוֹ שֶׁהֵלֵךְ בַּעֲלָהּ לְמַדִּינַת הַיָּם, אוֹ שֶׁהָיָה בַּעֲלָהּ חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֶסְרוּיִם - יִשְׁקָנָה.

הַד, הַמְסוּלֶלֶת בְּבִנְיָה קָטָן וְהַעֲרָה בָּהּ; בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: פְּסָלָה מִן הַכְּהוֹנָה. וּבֵית הַלֵּל מְכַשְׂרִין. עַד אוֹמֵר נְטֻמָּאת, וְעַד אוֹמֵר לֹא נְטֻמָּאת, אֵשֶׁה אוֹמֵרֵת נְטֻמָּאת, וְאֵשֶׁה אוֹמֵרֵת לֹא נְטֻמָּאת - אוֹ שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא כָּל הַיִּמְנֹנוּ עַד אַחַד לְהַפְסִידָה כְּתֻבָּתָה, אֲלֵא עַד אוֹמֵר נְטֻמָּאת וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים לֹא נְטֻמָּאת, שְׁנַיִם אוֹמְרִים נְטֻמָּאת וְעַד אַחַד אוֹמֵר לֹא נְטֻמָּאת, בְּטַל יָחִיד בְּמַעֲטוֹ.

הה, הָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: כִּשְׁם שְׂדַעוֹת בְּמֵאכָל, כִּף דַּעוֹת בְּנִשְׁיִם, יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהַזְּכוּב עוֹבֵר עַל גְּבִי כוֹסוּ מִנִּיחוֹ וְאִינוּ טוֹעֵמוּ - זֶה חֵלֶק רַע בְּנִשְׁיִם, שֶׁנִּתְּן עֵינָיו בְּאִשְׁתּוֹ לְגַרְשָׁה. יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהַזְּכוּב שׁוֹכֵן בְּתוֹךְ כוֹסוֹ, וְזוֹרְקוֹ וְאִין שׁוֹתָהוּ - כְּגוֹן פְּפוּס בֶּן יְהוּדָה שֶׁנֶּעַל דֶּלֶת בְּפָנָי אִשְׁתּוֹ וַיֵּצֵא. וְיֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהַזְּכוּב נוֹפֵל בְּתוֹךְ כוֹסוֹ, וְזוֹרְקוֹ וְשׁוֹתָהוּ - זוֹ מַדַּת כָּל אָדָם, שְׂרוּאָה אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁמְדַבֵּרֵת עִם שְׂכָנֶיהָ וְעִם קְרוֹבוֹתֶיהָ וּמִנִּיחָה. יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהַזְּכוּב נוֹפֵל לְתוֹךְ תַּמְחוּי שְׁלוֹ, נוֹטְלוֹ וּמוֹצְצוֹ, וְזוֹרְקוֹ, וְאוֹכֵל אֶת מַה שְּׁבֻתוּכָה - זוֹ מַדַּת אָדָם רָשָׁע. שְׂרוּאָה אֶת אִשְׁתּוֹ יוֹצֵאת, וְרֵאשִׁי פְרוּעַ, יוֹצֵאת וְצִדְדִיָּה פְרוּמִין, לְבָה גַּם בַּעֲבָרָה, יוֹצֵאת וְטוֹהַ בְּשׁוּק, רֵצֵת וּמִשְׁחָקֵת עִם כָּל אָדָם - מִצְוָה לְגַרְשָׁה שְׂנֵאֵמֵר (דְּבָרִים כד): "כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבַעֲלָהּ וַיֵּצֵא מִבֵּיתוֹ וְהִיתָה לְאִישׁ אַחֵר" - הַכְּתוּב קָרָא 'אַחֵר', שְׂאִינוּ בֶּן זוּגוֹ שֶׁל רֵאשׁוֹן, הָרֵאשׁוֹן הוֹצִיאָה מִפְּנֵי עֲבָרָה, בָּא זֶה וְנִתְקַל בָּהּ, אִם זָכָה הַשָּׁנִי לְשָׁמַיִם -

מוֹצִיאָה מִתַּחַת יָדוֹ. אִם לֹא - לְסוֹף קוֹבְרָתוֹ, שְׂנֵאֵמֵר (שָׁם): "אוֹ כִּי יָמוּת הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן" וְגו', כְּדָאִי הָאִישׁ הַזֶּה לְמִיתָה, שְׂכַנְס אֵשֶׁה זֹו לְבֵיתוֹ, הַנּוֹתָן עֵינָיו בְּאִשְׁתּוֹ שְׂתַמּוֹת וַיִּירֶשְׁנָה, אוֹ שְׂתַמּוֹת וַיִּשָּׂא אֶת אַחוֹתָהּ, לְסוֹף שְׂקוֹבְרָתוֹ. וְכֵן הִיא שֶׁנִּתְּנָה עֵינֶיהָ בְּבַעֲלָהּ, שְׂמִימוֹת וְתַנְשֵׂא לְאַחֵר - סוֹף שְׂקוֹבְרָה.

הו, הַמְקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה מִפְּנֵי שֶׁהוּא בּוֹשׁ מֵאֲחִיָּה מְקַרְוֶיָּהּ, לְסוֹף שְׂקוֹבְרָתוֹ. וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְקַדְּשָׁה לוֹ מִפְּנֵי שֶׁהִיא בּוֹשָׁה מֵאֲבִיו, מֵאֲחִיו מְקַרְוֶיו לְסוֹף שְׂקוֹבְרָה, הִיָּה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: הַנּוֹשֵׂא אֵשֶׁה שְׂאִינָה הוֹגֵנֵת לוֹ עוֹבֵר מִשׁוּם חֲמִשָּׁה לְאוּיָן, מִשׁוּם (וַיִּקְרָא יט): "כָּל תִּקֵּם", מִשׁוּם "כָּל תִּטְרֹר", "לֹא תִשָּׂא אֶת אָחִיךָ בְּלִבְכָּךְ", וְאֵהֲבַת לְרַעַךְ כְּמוֹךְ", (וַיִּקְרָא כה): "וְחִי אָחִיךָ עִמָּךְ", וְלֹא עוֹד אֲלֵא שְׂמֻכְטַל פְּרִיָּה וְרַבִּיָּה מִן הָעוֹלָם.

הז, הַאוֹמֵרֵת לְבַעֲלָהּ: 'הַשָּׁמַיִם בִּינִי לְבִינְךָ' - יַעֲשֶׂה דֶרֶךְ בְּקִשָּׁה בִּינִיחֵן, שְׂכָן מְצִינּוּ בְּשָׂרָה אֲמִנּוּ, שְׂאֵמְרָה לְאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית טו): "יִשְׁפֹּט ה' בֵּינִי וּבִינְךָ", אֲלֵא כִּף אֵמְרָה לוֹ (בְּרֵאשִׁית כא): גֵּרֶשׁ הָאֵמָה הַזֹּאת וְאֶת בְּנָהּ, מִלְּמַד שֶׁהִיתָה שָׂרָה אֲמִנּוּ וְרֵאָה אֶת יִשְׁמַעֵאל בּוֹנֵה בְמִסִּין וְצַד חֲגִבִין וּמְקַטְרִין לְעֻבּוֹת כּוֹכְבַיִם. אֵמְרָה: שְׂמָא יִלְמַד יִצְחָק בְּנֵי כִּף, וַיִּלְךְ וַיַּעֲבֹד כִּף, וְנִמְצָא שָׁם שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל בְּדָבָר. אֵמֵר לָהּ: לְאַחֵר שְׂזַכִּין לוֹ לְאָדָם חָבִין לוֹ? לְאַחֵר שְׂעִשְׂיִנּוּיָה מַלְכָּה, אַחֵר שְׂעִשְׂיִנּוּיָה גְבִירָה, וְהַכְּסוּנָה לְגִדְלָה זֹו - נִטְרַדְנָה מִתּוֹךְ בְּתִינּוּ? מַה הַבְּרִיּוֹת אוֹמְרוֹת עֲלֵינוּ? לֹא נִמְצָא שָׁם שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל בְּדָבָר?! אֵמְרָה לוֹ: הוֹאִיל וְאִתָּה אוֹמֵר חֲלוּל הַשָּׁם בְּדָבָר הַזֶּה - יִכְרִיעַ הַמָּקוֹם בֵּין דְּבָרֵי לְדְבָרֶיךָ, הַכְּרִיעַ הַמָּקוֹם בֵּין דְּבָרֶיךָ לְדְבָרֶיךָ, שְׂנֵאֵמֵר (שָׁם): "כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֲלֶיךָ שָׂרָה שְׂמַע בְּקוֹלִי", שְׂאִין תִּלְמוּד לּוֹמֵר 'כָּל', וְמַה תִּלְמוּד לּוֹמֵר 'כָּל'? מִלְּמַד שֶׁהַכְּרִיעַ לְשָׁנֵיהָ וְהַכְּרִיעַ

לראשונה, מה שגילה על אודות הגר, אף הראשונה על אודות הגר.

הח דרש רבי עקיבא: "וכל כלי חרש וגו' יטמא" (ויקרא יא), אינו אומר 'טמא' אלא "יטמא" – לטמא אחרים, ללמד ככר שני שטמא את השלישי, כיצד? תגור תחלה ככר הנוגע בככר שלישי. אומר רבי יהושע: כף היה דורש יהודה בן פטירי: "ומדתם מחוץ לעיר" וגו' (במדבר לה). ומקרא אחד אומר: "מקור העיר וחוצה אלף אמה סביב", אי אפשר לומר 'אלפים באמה', שכבר נאמר 'אלף אמה', ואי אפשר לומר 'אלף אמה' שכבר נאמר 'אלפים באמה', ולמה נאמר 'אלף אמה'? ולמה נאמר 'אלפים באמה'? אלא 'אלף אמה' – מגרש, 'אלפים' – תחום שבת. רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: אלפים אמה תחום ערי הלויים, צא מהן אלף אמה מגרש, נמצא רביע מגרש והשאר שדות וכרמים.

בְּיַד עוֹלָם יִהְיֶה צְדִיק

לְכָבוֹד נִשְׁמַת מְאוּר עֵינֵינוּ חַיֵּית נַפְשֵׁנוּ,

אֲשֶׁר נִשָּׂא אוֹתֵנוּ עַל לְבוֹ כַּאֲשֶׁר יֵשׂא הָאֱמוּנָה אֶת הַיּוֹנֵק, לְהַחְיֹתֵנוּ בְּהַיּוֹם הַזֶּה, לְהַטְעִימֵנוּ מִצּוּף עֲרֵבוֹת נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זֵיו הָאֶרֶץ שְׂכִינַת עֵצוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְהַחֲדִיר בְּרַבּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ - אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּקֶת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְקָרַב אֵלָּפֵי נִשְׁמוֹת אֵל הַחַן וְהִפִּי אֲשֶׁר בְּנַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה שׁוֹרָה, הוּא נִיהוּ הָרַב הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק, אִישׁ הָאֲשׁוּכָלוֹת - שֶׁהַכֹּל בּוֹ, הַחֲסִיד הָאֲמִתִּי עוֹבֵד ה' בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, מְסַר נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל יוֹם יוֹם מִיּוֹם עֲמָדוֹ עַל דַּעְתּוֹ, וְסָבַל יְסוּרִים קָשִׁים וּמְרִים כֹּל יְמֵי חַיָּו, רַבִּים הַשִּׁיב מֵעוֹן וְקָרַבְסָם אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, הַעֲמִיד תִּלְמִידִים רַבִּים, יִרְאֵי ה' וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, בַּעַל הַמַּחְבֵּר סִפְרֵי שׁו"ת 'אֲשֶׁר בְּנַחַל', וְסִפְרֵי 'שְׁפַת הַנַּחַל' פְּרוּשׁ עַל הַסֵּפֶר הַקְּדוּשׁ לְקוּטֵי מוֹהֵר"ן. וְקַבֵּץ וְלִקְטַט סִפְרֵים רַבִּים וְנִכְבְּדִים מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ מוֹהֵר"ן מְבַרְסֵלְב, וְתִלְמִידוֹ הַקְּדוּשׁ מוֹהֵר"ן תְּ - זְכוּתָם יָגוּ עֲלֵינוּ. וְהַפִּיעַם בְּכָל קִצְוֵי תַבֵּל, וּבִפְרִטִיּוֹת הַקּוֹנְטְרַסִּים הַמְּפָרְסָמִים שֶׁהַחַיּוֹ אֵלְפִים וְרַבּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְחֻזְקוֹ אוֹתָם לְחַזֹּר בְּתִשׁוּבָה.

עֲטַרְת רֵאשִׁינוּ, נִגְוֵר תִּפְאַרְתֵּנוּ, הַמְּלֹאָה הַנּוֹצֵב עַל רֵאשׁ הָרֶךְ, עֲמוּד הָאֵשׁ אֲשֶׁר

לְפָנֵי הַמַּחֲנֶה, מוֹרָה הָרֶךְ וּמְשׁוּבָב נְתִיבוֹת

מוֹרְנוּ וּמְאוּרְנוּ

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֵמָה זְצוּקְלֵה"ה

בְּנוֹ הַגָּאוֹן רַבִּי מְנַחֵם זָאב זצ"ל

הָרַב מְטֹאקָאֵי וּבַעַל הַ'מְנַחֵת זָאב' וְעוֹד

זְכוּתוֹ יָגוּ עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל

בְּחַד קְטִירָא אֲתַקְטִיר לִישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה

לְהַתְּלוֹנוּ בְּצַל צַח הַצַּדִּיקִים אֲשֶׁר בְּגוֹ עֶדֶן

י"ז שְׁבַט תשע"ה

תְּהֵא נִשְׁמַתוֹ הַקְּדוּשָׁה צְרוּרָה בְּצִרוֹר הַחַיִּים

הספר הקדוש הזה נדפס לימות

מורינו ראש הישיבה שליט"א

וזוגתו

אסתר גיטל תחי',

וילדיהם

שלמה ומשפ',

אלחנן חיים ומשפ',

מרים העניא זיסל ומשפ',

שמעון, נחמן נתן, יצחק דוד, צבי,

רחל לאה, יוסף, מנחם, יחזקאל.

הקדוש ברוך הוא ימלא את כל משאלות

לבם לטובה ויתברכו מפי עליון בבני חיי

ומזוני רוויחא ויזכו לרות רוב נחת דקדושה

מכל יוצאי חלציהם

אמן כן יהי רצון

בשורה טובה ומשמחת!

שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך

צו אייער טיר

אויף די פאסט

די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

הערליכע בריוו, שאלות

ותשובות אין אלע אקטועלע

נושאים אין טאג טעגליכן לעבן.

געשריבן דורכן ראש ישיבה
הרה"ג ר'

יואל רוטה

שליט"א

רופט אדער טעקסט

718•387•2691

קח
הכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

<p>17</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>ז</p> <p>7</p>	<p>7:04 _____ נץ החמה 10:03 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 11:03 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:18 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: בבא מציעא יח • ירושלמי: ערובין ג • תוספתא: נזיר ה נ"ך: דברי הימים ב כה-כו • רמב"ם: נדרים ו</p>	<p>5:51 _____ עלות השחר 9:27 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:39 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:05 _____ שקיעה בבלי: בבא מציעא יח • ירושלמי: ערובין ג • תוספתא: נזיר ה נ"ך: דברי הימים ב כה-כו • רמב"ם: נדרים ו</p>
<p>18</p> <p>שני Monday</p>	<p>ח</p> <p>8</p>	<p>7:02 _____ נץ החמה 10:02 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 11:03 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:19 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: בבא מציעא יט • ירושלמי: ערובין ד • תוספתא: נזיר ו נ"ך: דברי הימים ב כז-כח • רמב"ם: נדרים ז</p>	<p>5:49 _____ עלות השחר 9:26 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:39 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:06 _____ שקיעה בבלי: בבא מציעא יט • ירושלמי: ערובין ד • תוספתא: נזיר ו נ"ך: דברי הימים ב כז-כח • רמב"ם: נדרים ז</p>
<p>19</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>ט</p> <p>9</p>	<p>7:00 _____ נץ החמה 10:01 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 11:02 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:20 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: בבא מציעא כ • ירושלמי: ערובין ה • תוספתא: סוטה א נ"ך: דברי הימים ב כט-ל • רמב"ם: נדרים ח</p>	<p>5:47 _____ עלות השחר 9:25 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:38 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:07 _____ שקיעה בבלי: בבא מציעא כ • ירושלמי: ערובין ה • תוספתא: סוטה א נ"ך: דברי הימים ב כט-ל • רמב"ם: נדרים ח</p>
<p>20</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>י</p> <p>10</p>	<p>6:59 _____ נץ החמה 10:00 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 11:01 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:21 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: בבא מציעא כא • ירושלמי: ערובין ו • תוספתא: סוטה ב נ"ך: דברי הימים ב לא-לב • רמב"ם: נדרים ט</p>	<p>5:46 _____ עלות השחר 9:24 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:37 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:08 _____ שקיעה בבלי: בבא מציעא כא • ירושלמי: ערובין ו • תוספתא: סוטה ב נ"ך: דברי הימים ב לא-לב • רמב"ם: נדרים ט</p>
<p>21</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>יא</p> <p>11</p>	<p>Fast of Esther</p> <p>6:57 _____ נץ החמה 9:59 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 11:00 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:22 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: בבא מציעא כב • ירושלמי: ערובין ז • תוספתא: סוטה ג נ"ך: דברי הימים ב לג-לד • רמב"ם: נדרים י</p>	<p>תענית אסתר</p> <p>5:44 _____ עלות השחר 9:23 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:36 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:09 _____ שקיעה בבלי: בבא מציעא כב • ירושלמי: ערובין ז • תוספתא: סוטה ג נ"ך: דברי הימים ב לג-לד • רמב"ם: נדרים י</p>
<p>22</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 6:52 הדלקת הנרות</p>	<p>יב</p> <p>12</p>	<p>6:56 _____ נץ החמה 9:58 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 11:00 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:23 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: בבא מציעא כג • ירושלמי: ערובין ח • תוספתא: סוטה ד נ"ך: דברי הימים ב לה-לו • רמב"ם: נדרים יא</p>	<p>5:43 _____ עלות השחר 9:22 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:36 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:10 _____ שקיעה בבלי: בבא מציעא כג • ירושלמי: ערובין ח • תוספתא: סוטה ד נ"ך: דברי הימים ב לה-לו • רמב"ם: נדרים יא</p>
<p>23</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 8:24 זמן מוצש"ק</p>	<p>יג</p> <p>13</p>	<p>התחלת מחזור י"א של לימוד תנ"ך יומי - שני טריקים ליום הפסח. ויאמר שמואל</p> <p>6:54 _____ נץ החמה 9:57 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:59 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:24 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: בבא מציעא כד • ירושלמי: ערובין ט • תוספתא: סוטה ה נ"ך: יהושע א-ב • רמב"ם: נדרים יב</p>	<p>ויקרא, זכור</p> <p>5:41 _____ עלות השחר 9:21 _____ סו"ז קר"ש - מג"א 10:35 _____ סו"ז תפלה - מג"א 7:11 _____ שקיעה בבלי: בבא מציעא כד • ירושלמי: ערובין ט • תוספתא: סוטה ה נ"ך: יהושע א-ב • רמב"ם: נדרים יב</p>

ווען מען דאוונט פרייליכערהייט, איז דאס זיס און געשמאק פאר'ן אייבערשטן.

(כפר המדות את תפלה סמן פ"א)